

АГАТА КРИСТИ ЗАГАДКАТА ОТ СИТАФОРД

Превод от английски: Кристиан Георгиев, 1995

chitanka.info

1

ДОМЪТ В СИТАФОРД

Майор Бърнаби нахлузи високите обувки и закопча яката на балтона. Взе от етажерката до вратата ветроупорен фенер, предпазливо откряна входната врата на малкото си бунгало и надникна навън.

Гледката, която се откри пред очите му, бе типична за английската провинция и се срещаше по коледните картички и в старомодните мелодрами. Навсякъде дълбоки снежни преспи, а не онзи снежец, който натрупва една няколко сантиметра. През последните четири дни бе валило над цяла Англия и тук, горе, в покрайнините на Дартмур, снегът достигна около метър. Из цяла Англия стопаните се вайкаха над спуканите тръби и да познаваш водопроводчик (или поне помощник-водопроводчик) беше голяма привилегия. Тук, в малкото селце Ситафорд, доста отдалечено, а сега напълно откъснато от света, тежките условия на зимата бяха наистина голям проблем.

Но майор Бърнаби беше издръжлив човек. Пое си въздух, промърмори нещо и решително закрачи в снега.

И не беше тръгнал надалеч. Няколко крачки по криволичещ път, след това през една порта и нагоре, по отчасти изчистена от снега алея, до гранитен дом с внушителни размери.

Отвори му спретнато облечена прислужница. С нейна помощ майорът свали връхната си дреха, гумените ботуши и овехтелия шал.

Влезе в стаята и усети някаква промяна.

Макар че бе само три и половина, завесите бяха спуснати, лампите — запалени, а в камината весело пламтеше огромен огън.

Две жени в следобедни тоалети се изправиха, за да поздравят стария предан воин.

— Прекрасно е от ваша страна, че се отзовахте, майор Бърнаби — каза по-възрастната.

— Съвсем не, мисис Уилет, съвсем не. Чудесно е, че ме поканихте. — Той стисна ръце и на двете.

— Мистър Гарфийлд ще дойде — продължи мисис Уилет — и мистър Дюк. Мистър Райкрофт също прие поканата, но едва ли трябва да го очакваме в такова време, като се има предвид възрастта му. Наистина навън е ужасно. Човек усеща, че трябва да направи нещо, за да поддържа доброто си настроение. Вайолет, сложи още едно дърво в огъня.

Майорът се изправи галантно, за да изпълни тази задача.

— Позволете на мен, мис Вайолет.

Той нагласи дървото с прецизността на експерт и се върна отново в креслото, което домакинята му бе посочила. После крадешком огледа стаята. Смайващо беше как две жени могат да променят изцяло атмосферата в една стая, без да правят нищо особено.

Домът в Ситафорд беше построен преди десет години от Джоузеф Тревелян, капитан от Кралския военноморски флот, по случай неговото излизане в пенсия. Той бе състоятелен човек и открай време мечтата му бе да живее в Дартмур. Изборът му се спря на малкото селце Ситафорд. То не беше разположено в долина, както повечето села и ферми, а бе кацнало на планински склон в сянката на ситафордската сигнална кула. Беше закупил голямо парче земя, построил удобна къща със самостоятелно електрическо захранване и електрическа помпа, спестяваща труд при изпомпването на вода. След това, за да си осигури доходи, бе построил шест малки бунгала, всяко от които разположено върху четвърт ар земя по протежение на пътя.

Първото, досами портата, бе предназначено за неговия стар близък приятел Джон Бърнаби. С течение на времето разпродаде останалите на неколцина желаещи, избрали сами или принудени по необходимост да живеят накрай света. Самото селце се състоеше от три живописни, но разнебитени къщурки, ковачница и поща, в която се помещаваше и сладкарница. Най-близкият град — Ексхамптън, отстоеше на шест мили. Постоянният наклон на пътя правеше необходим знака „Ограничена скорост!“ — знак, толкова често срещан по пътищата на Дартмур.

Както споменахме, капитан Тревелян беше състоятелен човек. Въпреки това, или тъкмо поради това, той беше пристрастен към парите. В края на октомври се получи писмо от посредник в Ексхамптън, с което го питаха дали би дал дома в Ситафорд под наем. Клиент се интересуваше може ли да го наеме за зимата.

Отначало капитан Тревелян реши да откаже, но по-късно се обади за повече информация. Въпросният наемател се оказа мисис Уилет — вдовица с една дъщеря. Неотдавна беше пристигнала от Южна Африка и искаше да наеме къща в Дартмур за зимата.

— По дяволите, тази жена трябва да е луда — каза капитан Тревелян. — Бърнаби, ти как мислиш?

Бърнаби бе на същото мнение и побърза да го изрази енергично, както бе сторил приятелят му.

— Така или иначе, ти нямаш намерение да даваш къщата под наем — каза той. — Остави тази глупачка да върви другаде, щом иска да замръзне. При това идва от Южна Африка!

Но в същия миг страстта на капитан Тревелян към парите надделя. Човек не би имал шанс и едно на сто да даде под наем къщата си посред зима.

Наемът от дванайсет гвинеи седмично уреди нещата. Капитан Тревелян обиколи Ексхамптън, нае малка къща в покрайнините за две гвинеи седмично и отстъпи дома в Ситафорд на мисис Уилет, като поиска половината наем в предплата.

„Глупачката лесно си развързва кесията“ — изръмжа той.

Но този следобед, докато хвърляше тайно погледи към мисис Уилет, Бърнаби си мислеше, че тя съвсем не изглежда глупава. Беше висока жена с доста недодялани маниери, но лицето ѝ бе по-скоро проникателно, отколкото глупава. Обичаше да се труфи, имаше силно изразен колониален акцент и изглеждаше напълно доволна от сделката. Несъмнено беше заможна, а това — нещо, върху което Бърнаби нееднократно беше размишлявал — правеше цялата история още по-странна. Тя не беше от жените, на които човек би приписал страст към самотата.

Като съседка мисис Уилет се оказа смущаващо любезна. Поканите за посещения в дома в Ситафорд се сипеха върху всички като дъжд. Капитан Тревелян бе постоянно подканван: „Чувствайте се в къщата си така, сякаш не сме я наели.“ Тревелян обаче не обичаше жените. Мълвеше се, че на младини една го изоставила. Той упорито отказваше всички покани. Вече бяха изминали два месеца, откакто семейство Уилет се настани, и първоначалното учудване от пристигането им бе отшумяло.

Бърнаби, по природа мълчалив човек, продължи да изучава домакинята, забравил, че трябва да поддържа разговора. Тя се правеше на глупава, но всъщност не беше такава. Той прецени положението. Премести поглед върху Вайолет Уилет. Хубаво момиче, мършава наистина, но в днешно време всички са такива. Каква полза от жената, ако не прилича на жена? Вестниците говореха за завръщане на заоблените форми. Крайно време беше.

Необходимостта да се включи в разговора го извади от мислите му.

— Отначало се страхувахме, че ще сте възпрепятстван да дойдете — каза мисис Уилет. — Нали така казахте. Толкова се зарадвахме, когато съобщихте, че ще можете.

— Петък — каза майор Бърнаби, като се стараеше да изглежда категоричен.

Мисис Уилет изглеждаше озадачена.

— Петък?

— Всеки петък ходя у Тревелиян, а във вторник той идва при мен. Така е от години.

— О, разбирам. Естествено е, живеете толкова наблизно.

— Просто навик.

— А поддържате ли го все още? Искам да кажа, сега, когато той живее в Ексхамптън.

— Жалко е да се откажеш от подобен навик — каза майор Бърнаби. — И на двамата биха ни липсвали тези вечери.

— Забавлявате се с разни игри, нали? — попита Вайолет. — Ребуси, кръстословици и всякакви такива неща.

Бърнаби кимна.

— Аз решавам кръстословиците. Тревелиян се занимава с ребусите. Всеки се придържа към своята област. Миналия месец спечелих три книги в състезание за кръстословици — събщи той.

— О! Наистина? Колко хубаво. Интересни ли бяха книгите?

— Не знам. Не съм ги чел. Сториха ми се доста скучни.

— Но важното е, че сте ги спечелили, нали? — каза мисис Уилет. С какво се придвижвате до Ексхамптън? — попита Вайолет. — Вие нямате кола.

— Ходя.

— Моля? Не може да бъде. Шест мили!

— Добро упражнение. Какво са дванайсет мили. Поддържат формата. Чудесно е да си винаги във форма.

— Представи си! Дванайсет мили. Но двамата с капитан Тревелян сте били големи спортисти, нали?

— Ходехме заедно до Швейцария. Зимни спортове през зимата, през лятото се катерехме. Тревелян е чудесен върху леда. Но вече и двамата сме твърде стари за тези неща.

— Вие спечелихте също и Армейския шампионат по тенис, нали? — попита Вайолет.

Майорът се изчерви като момиче.

— Кой ви каза? — измънка той.

— Капитан Тревелян.

— Джо би трябвало да си държи езика зад зъбите — каза Бърнаби. — Говори прекалено много. Дали времето се оправи вече?

Усетила смущението му, Вайолет го последва до прозореца. Дръпнаха завесите и погледнаха пустия пейзаж навън.

— Ще вали още сняг — каза Бърнаби. — И то силно, трябва да ви кажа.

— Колко вълнуващо! — възкликна Вайолет. — Мисля, че снегът е толкова романтичен. Никога преди не бях виждала сняг.

— Когато тръбите замръзват, не е никак романтично, глупаво дете — каза майка ѝ.

Въодушевлението на момичето се стопи. Отговори със задавен от смущение глас:

— Да, това е първото ми пътуване. Ужасно вълнуващо е.

Вълнуващо, да си така затворен в отдалечено планинско селце? Странни идеи. Не можеше да разбере накъде бият тези хора.

Вратата се отвори и прислужницата обяви:

— Мистър Райкрофт и мистър Гарфийлд.

Влязоха — възстар съсухрен мъж и друг, по-млад, със свеж тен и момчешки вид. Той проговори пръв:

— Доведох го със себе си, мисис Уилет. Казах му, че няма да го оставя да бъде затрупан в преспите. Ха-ха! Мисля, че всичко тук изглежда просто чудесно. Празнично горящ огън.

— Както чухте, младият ми приятел много любезно ме преведе дотук — каза мистър Райкрофт, докато разтърсваше почти

церемониално ръцете на останалите. — Как сте, мис Вайолет? Много хубаво време за сезона — прекалено хубаво, страхувам се.

Приблужи се до огъня, говорейки с мисис Уилет. Роналд Гарфийлд се лепна за Вайолет.

— Мисля си, не бихме ли могли да покараме кънки някъде? Дали няма езера наоколо?

— Смятам, че риненето на сняг ще бъде единственият ви спорт.

— С него се занимавах цяла сутрин.

— О, какъв силен мъж сте били.

— Не се подигравайте. Ръцете ми станаха целите на пришки.

— Как е леля ви?

— Все така. Понякога твърди, че е по-добре, друг път, че е по-зле, но мисля, че нещата са си все същите. Противен живот, знаете ли. Всяка година се чудя как ще издържа. Но ето как — ще престана да подпомагам старицата за Коледа. Ами че тя е напълно способна да дари парите си на пансион за котки. Има вече пет, представете си. Винаги галя зверчетата, като се преструвам колко силно съм привързан към тях.

— Обичам кучетата много повече от котките.

— Аз също. Искам да кажа, че кучето е... е, кучето си е куче, нали знаете.

— Леля ви винаги ли е обичала котки?

— Мисля, че е присъщо на всички стари моми. Уф! Мразя тези зверчета.

— Леля ви е много приятна, но и твърде строга.

— Аз би трябвало да кажа това. Понякога ми се сопва. Мисли си, че съм празноглавец, разбирате ли?

— Нима?

— Е, не го казвайте така. Много хора приличат на глупаци, но вътрешно се присмиват на другите.

— Мистър Дюк — съобщава прислужницата.

Мистър Дюк се бе заселил тук неотдавна. През септември беше купил последното от шестте бунгала. Беше едър мъж, много тих и се занимаваше с градинарство. Мистър Райкрофт, който отглеждаше птици и живееше в съседство, се отнасяше с подозрение към него. Той отхвърляше мисълта, изразяваща мнението, че мистър Дюк е, разбира

се, приятен и скромен човек, но дали наистина бе вярно? Не беше ли възможно да е търговец в пенсия?

Никой не искаше да го пита и наистина бе за предпочитане да не се знае. Защото, ако някой научеше, щеше да стане неловко. Обикновено в такива малки общества беше за предпочитане да си в добри отношения с всички.

— Няма да ходите до Ексхамптън в такова време, нали? — попита той майор Бърнаби.

— Не, Тревелиян едва ли ще ме очаква тази вечер.

— Ужасно е, нали? — каза мисис Уилет и потрепери. — Да живееш тук горе, така откъснато години наред, трябва да е отвратително.

Мистър Дюк ѝ хвърли бърз поглед. Майор Бърнаби се втренчи в нея с любопитство.

В същия момент поднесоха чая.

2

СЪОБЩЕНИЕТО

След чая мисис Уилет предложи да поиграят бридж.

— Шестима сме. Двама могат да се включат по-късно.

Очите на Рони светнаха.

— Вие, четиримата, започнете — предложи той. — Мис Уилет и аз ще се включим по-късно.

Но мистър Дюк сподели, че не играе бридж. Лицето на Рони помръкна.

— Може да играем всеки за себе си — намери компромисно решение мисис Уилет.

— Или пък да викаме духове — предложи Рони. — Вечерта е времето на призраците. Говорихме за това миналия път, спомняте ли си? Аз и мистър Райкрофт разговаряхме за това на път за насам.

— Аз съм член на Дружеството за изследване на свръхестествените явления — уточни мистър Райкрофт. — На няколко пъти успях да включа младия си приятел в сеансите.

— Глупости — каза съвсем отчетливо майор Бърнаби.

— Но удоволствието е голямо, не мислите ли? — попита Вайолет Уилет. — Искам да кажа, че не е нужно да се вярва в това или в нещо подобно. Просто едно забавление. Какво ще кажете, мистър Дюк?

— Както пожелаете, мис Уилет.

— Трябва да загасим осветлението и да изберем подходяща маса. Не, не тази, майко. Твърде тежка е, сигурна съм.

Най-накрая нещата се уредиха. Донесоха кръгла масичка с полиран плот от съседната стая. Поставиха я пред огъня, заеха местата си около нея и загасиха лампите.

Майор Бърнаби беше между домакинята и Вайолет. От другата страна на момичето седеше Рони Гарфийлд.

Усмивка пробягна по устните на майора. Той си помисли: „В моята младост това беше играта «Горе, Дженкинс».“ Опита се да си спомни името на момичето с бухнали коси, чиято ръка дълго бе

държал под масата. Беше преди много време... Но играта бе интересна.

Чуваха се обичайните шепоти, хихикания и неизменни забележки.

— Много време им трябва на духовете, за да дойдат.

— Дълъг е пътят, който извървяват.

— Шшт! Нищо няма да стане, ако не сме сериозни.

— О, замълчете всички!

— Нищо не става.

— Разбира се, че не става. В началото е така.

— Да можеше да млъкнете!

След малко говорът заглъхна. Настъпи тишина.

— Тая маса ще помръдне колкото овнешки котлет — недоволно се обади Рони Гарфийлд.

— Тихо!

Полираната повърхност завибрира. Масата се заклати.

— Задавайте въпроси. Кой ще пита? Ти, Рони?

— О, бъ, мисля си какво да питам.

— Има ли дух тук? — подсказа Вайолет.

— Хей, има ли дух тук?

Рязко поклащане.

— Това означава „да“ — каза Вайолет.

— Ааа, кой сте вие?

Никакъв отговор.

— Помоли да каже името си буква по буква.

Масата се заклати силно.

— А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, З, И. — „И“ ли беше това или това беше „Й“?

Едно поклащане.

— Да. Следващата буква.

Духът се наричаше Ида.

— Имате ли съобщение за някой от присъстващите?

— Да.

— За кого? За мисис Уилет?

— Не.

— За мис Уилет?

— Не.

— За мистър Райкрофт?

— Не.

— За мен?

— Да.

— За вас е, Рони. Накарайте да го напише.

Масата изписа „Диана“.

— Коя е Диана? Познавате ли някого с името Диана?

— Не, не познавам. Поне...

— Ах, ето. Той я познава.

— Попитайте дали е вдовица.

Приятните мигове продължиха. Мистър Райкрофт се усмихна снизходително. Младите хора си имаха свои забавления. Улови погледа на домакинята при един внезапен отблясък на светлината от огъня. Тя изглеждаше обезпокоена и замислена. Мислите ѝ бяха някъде далече.

Майор Бърнаби мислеше за снега. Тази вечер отново щеше да вали. Най-тежката зима, която си спомняше.

Мистър Дюк играеше много сериозно. Но, уви, духовете му обръщаха малко внимание. Изглежда, че всички съобщения бяха за Вайолет и Рони.

Казаха на Вайолет, че ѝ предстои пътуване до Италия. Някой щеше да я придружи. Не жена, а мъж. Името му бе Леонард.

Нова вълна от смях. Масата изписа името на града. Смесицата от букви бе руска, съвсем не италианска. Бяха отправени обвинения с конкретен адрес.

— Погледнете, Вайолет. — „Мис Уилет“ бе изоставено. — Вие бутате масата.

— Не я бутам. Вижте, свалям си ръцете, а тя продължава да се клати по същия начин.

— Харесва ми това потракване. Ще помоля за още. И да бъде по-силно.

— Би трябвало да потраква. — Рони се обърна към мистър Райкрофт: — Трябва да има тракане, нали, сър?

— При тези обстоятелства мисля, че вероятността е малка — сухо отвърна той.

Последва пауза. Масата не помръдваше. Спря да отговаря на въпросите.

— Ида, отиде ли си?

Едно слабо поклащане.

— Може ли да дойде друг дух?

Нищо. Неочаквано масата завибрира силно.

— Ура! Вие нов дух ли сте?

— Да.

— Имате ли послание за някого?

— Да.

— За мен?

— Не.

— За Вайолет?

— Не.

— За майор Бърнаби?

— Да.

— Майор Бърнаби, за вас е. Ще го изпишете ли буква по буква, моля?

Масата се залюля бавно.

— ТРЕВ — сигурен ли сте, че е „В“? Не може да е това. ТРЕВ не значи нищо.

— Тревелян, разбира се — каза мисис Уилет. — Капитан Тревелян.

— Капитан Тревелян ли имахте предвид?

— Да.

— Имате съобщение за него?

— НЕ.

— Е, добре, какво тогава?

Масата се заклати бавно и ритмично, така че изписването на буквите стана лесно.

— „М“. — Пауза. — „Ъ... Р. Т. Ъ. В“.

— Мъртъв.

— Някой е мъртъв?

Вместо да отговори с „да“ или „не“, масата се заклати отново, докато стигна до буквата „Г“.

— „Г“. Това Тревелян ли е?

— Да.

— Искате да кажете, че Тревелян е мъртъв?

— Да. — Рязко изтракване. — Да.

Някой изстена. Настъпи слабо раздвижване около масата. Когато продължи с въпросите, в гласа на Рони се долови страх и безпокойство.

— Казвате ни, че капитан Тревелян е мъртъв?

— Да.

Отново настъпи пауза. Сякаш никой не знаеше какъв въпрос да зададе или как да приеме неочакваното развитие на нещата.

В тишината масата затрака отново.

Рони произнесе буквите — бавно и отчетливо.

— У-Б-И-Й-С-Т-В-О...

Мисис Уилет извика и отдръпна ръцете си от масата.

— Не мога да продължа с това, ужасно е. Никак не ми харесва!

Гласът на мистър Дюк прозвуча отчетливо. Сега питаше той:

— Искате да кажете... че капитан Тревелян е убит?

Едва бе произнесъл последната дума, и отговорът дойде. Масата се затресе така силно и настоятелно, че почти се преобърна.

— Да...

— Вижте какво — каза Рони и се дръпна настрана от масата. — На това му казвам отвратителна шега.

— Включете осветлението — рече мистър Райкрофт.

Майор Бърнаби стана и запали лампата. Светлината разкри множество бледи липа.

Всички се спогледаха. Сякаш никой не знаеше какво точно да каже.

— Отвратително, разбира се — обади се Рони с нервен смях.

— Пълни глупости — възропта мисис Уилет. — Никой... не трябва да си прави такива шеги. Най-вече със смъртта на човек. Това е... ох! Не го приемам.

— Аз не бутах масата — рече Рони, усещайки мълчаливо обвинение. — Кълна се.

— Аз мога да кажа за себе си същото — каза мистър Дюк.

— А вие, мистър Райкрофт?

— Естествено, и аз.

— Не смятате, че си правя шеги от този род, нали? — изръмжа майор Бърнаби. — Ужасно безвкусно.

— Вайолет, скъпа?

— Не бях аз, майко. Наистина. Не бих направила такова нещо.

Момичето почти се разплака.

Настана смут. Веселото настроение отстъпи пред всеобщото униение.

Майор Бърнаби отмести стола си, отиде до прозореца и дръпна завесите. Остана там, загледан навън.

— Пет и двайсет и пет — отбеляза мистър Райкрофт, като погледна стенния часовник. Свери часовника си и като че ли всеки почувства значението на този жест.

— Чакайте — каза мисис Уилет с пресилена веселост. — Хайде да си направим коктейли. Бихте ли позвънили, мистър Гарфийлд?

Рони се подчини.

Съставките за коктейлите бяха донесени и поверени на Рони. Атмосферата донякъде се разведри.

— Готово — каза Рони и вдигна чаша. — За ваше здраве!

Всички откликнаха, всички, освен тихата фигура до прозореца.

— Майор Бърнаби, ето коктейла ви.

Майорът се сепна. Обърна се бавно.

— Благодаря, мисис Уилет. За мен не. — Погледна още веднъж навън в нощта и бавно се върна към групата до огъня. — Много благодаря за чудесното прекарване. Лека нощ.

— Не си тръгвате, нали?

— Страхувам се, че трябва.

— Не така скоро. И в такава вечер.

— Съжалявам, мисис Уилет, но се налага. Ако имаше телефон...

— Телефон?

— Да ви кажа честно... аз... Просто искам да се уверя, че Джо Тревелаян е добре. Глупави суеверия и тям подобни, но това си е. Разбира се, не вярвам в тези глупости и все пак...

— Но вие няма откъде да се обадите. В Ситафорд няма телефон.

— Точно там е работата. Затова трябва да вървя.

— Да, но няма откъде да вземете кола! Елмър не би изкарал своята в такава нощ.

Елмър беше собственикът на единствения автомобил в околността. Желаетелите да отидат в Ексхамптън наемаха стария му форд срещу голяма сума.

— Не, не, за кола и дума не може да става. Краката ми ще ме заведат дотам, мисис Уилет.

Всички запротестираха.

— О, майор Бърнаби, невъзможно е. Вие сам казахте, че ще завали.

— В близкия час няма. Може би ще ми е необходимо по-дълго време да стигна дотам, но не се страхувайте.

— О, не тръгвайте! Няма да позволим.

Тя изглеждаше наистина разстроена. Но доводите и настойчивите молби нямаха никакъв ефект върху майора, той сякаш бе от камък. Беше упорит човек. Вземеше ли решение по някакъв въпрос, нямаше земна сила, която да го разубеди.

Бе решил да стигне пеша до Ексхамптън и да се увери, че старият му приятел е добре, и го повтори многократно. Накрая всички разбраха, че ще го направи.

Загърна се в балтона си, запали ветроупорния фенер и закричи бързо в нощта.

— Ще се отбия вкъщи за бутилчица — рече весело той. — И след това ще продължа веднага. Пристигна ли, Тревелян ще ме подслони. Смешна суетня, зная. Сигурно всичко е наред. Не се тревожете, мисис Уилет. Със снега или без него ще стигна след няколко часа! Лека нощ.

Отдалечи се с големи крачки. Другите се върнаха до огъня Райкрофт вдигна очи към небето.

— Ще вали със сигурност измърмори той на мистър Дюк. — И ще започне далеч преди майорът да се е добрал до Ексхамптън. Надявам се да стигне, без нищо да му се случи.

Дюк смръщи вежди.

— Знам. Чувствам, че трябваше да тръгна с него. Някой от нас трябваше да го направи.

— Ужасно тъжно — повтаряше мисис Уилет, — ужасно тъжно. Вайолет, никога повече няма да позволя тази глупава игра. Бедният майор Бърнаби ще потъне в някоя преспа или ще умре от студ на тази възраст. Толкова глупаво постъпи, като тръгна. Разбира се, на капитан Тревелян му няма нищо.

Всички повториха:

— Разбира се.

Но и сега не се чувстваха спокойни.

Ами ако нещо се бе случило е капитан Тревелян?

Ако...

3

ПЕТ ЧАСЪТ И ДВАЙСЕТ И ПЕТ МИНУТИ

Два часа и половина по-късно, точно преди осем, майор Бърнаби с ветроупорния фенер в ръка, привел глава, за да се защити от брулещия сняг, се запрепъва по пътеката към вратата на Хейзълмур — малката къща, наета от капитан Тревелян.

Снегът беше започнал да вали преди около час на големи снежинки, които му пречеха да вижда. Майор Бърнаби дишаше тежко, от устата му излизаше силно, подобно на въздишка пъхтене на крайно изтощен човек. Беше вкочанен от студ. Изтупа снега от краката си, изохка отново, пое си въздух и постави безчувствен пръст върху бутона на звънеца. Разнесе се остър звън.

Бърнаби изчака. След няколко минути, в които нищо не се случи, той натисна звънеца отново.

Нямаше никакво раздвижване.

Бърнаби позвъни трети път. Но сега задържа пръста си върху бутона. Звънецът не спираше да звъни, но в къщата все още нямаше признаци на живот.

На вратата имаше чукче. Майор Бърнаби го сграбчи и зачука енергично, вдигайки шум като гръмотевица.

В малкия дом цареше гробна тишина.

Майорът спря. Постоя за миг озадачен, след което бавно се върна по пътеката, излезе през портата и продължи по пътя, по който бе дошъл в Ексхамптън. След стотина ярда стигна до малкия полицейски участък.

Поколеба се отново, но накрая реши да влезе.

Полицаят Грейвс, който добре познаваше майора, се изправи учуден.

— Не бих допуснал, сър, че сте навън във вечер като тази.

— Вижте какво — рязко отвърна Бърнаби. — Звънях и чуках на вратата на капитана, но не получих никакъв отговор.

— Ами да, разбира се, петък е — каза Грейвс, който много добре познаваше навниците на двамата. — Но нима искате да кажете, че сте слезли от Ситафорд в такава вечер? Капитанът никога не би ви очаквал.

— Дали ме е чакал, или не, аз отидох — рече Бърнаби раздражено. — И както ви казах, не можах да вляза. Чуках, звънях, но никой не отвори.

Част от безпокойството му, изглежда, се предаде на полицая.

— Това е странно — каза той и смръщи вежди.

— Разбира се, че е странно — съгласи се Бърнаби.

— Не е за вярване да е излязъл в такава вечер.

— Разбира се, че не е за вярване.

— Странно е — повтори Грейвс.

Бърнаби започна да се изнервя от мудността му.

— Няма ли да направите нещо? — изсъска той.

— Да направя нещо?

— Да, да направите нещо.

Полицаят се замисли.

— Не смятате ли, че може да му е прилошало? — Лицето му светна. — Ще опитам да се свържа по телефона...

Телефонът бе до лакътя му. Вдигна слушалката и каза номера.

Но и на телефона, както на звънеца на входната врата, капитан Тревелян не отговори.

— Изглежда, *наистина* му е прилошало — каза Грейвс, като постави слушалката обратно. — При това в къщата няма никой друг, освен него. Ще е най-добре да се свържем с доктор Уорън и да го вземем с нас.

Къщата на доктор Уорън беше в съседство с участъка. Докторът тъкмо вечеряше с жена си и не се зарадва много на гостите. Макар и неохотно, съгласи се да тръгне с тях. Набързо облече износен балтон, обу гумени ботуши и намота плетен шал около врата си.

Снегът продължаваше да вали.

— Проклета нощ — измърмори докторът. — Надявам се, че не сте ме обезпокоили без нужда. Тревелян е здрав като бик. Никога не е боледувал.

Бърнаби не отговори.

Стигнаха до Хейзълмур, позвъниха и почукаха отново, но не получиха отговор.

Тогава докторът предложи да заобиколят къщата и да напънат един от задните прозорци.

— По-лесно ще поддаде от вратата.

Грейвс се съгласи и те заобиколиха къщата. Опитаха се да отворят страничната врата, която се оказа заключена. Скоро се озоваха на заснежена ливада, водеща към задните прозорци. Внезапно Уорън възкликна:

— Прозорецът на кабинета... Отворен е...

Френският прозорец наистина беше притворен. Те ускориха крачка. В такава нощ никой здравомислещ не би отворил прозорец. Светлината от стаята се процеждаше на тънка жълта ивица.

Тримата мъже стигнаха едновременно до прозореца. Бърнаби влезе пръв, а полицаят го последва.

Вътре двамата се вцепениха. Сподавен вик се изтръгна от гърдите на бившия войник. След миг Уорън беше до тях и съзря това, което и те бяха видели.

Капитан Тревелян лежеше на пода по очи, с широко разперени ръце. Стаята беше в безпорядък — чекмеджетата на бюрото бяха издърпани, а по целия под бяха пръснати документи. Прозорецът бе счупен близо до дръжката. До капитан Тревелян имаше дълга торбичка от тъмнозелено сукно, пълна с пясък.

Уорън скочи напред. Коленичи до проснатото тяло.

Една минута му беше достатъчна. Той се изправи пребледнял.

— Мъртъв ли е? — попита Бърнаби.

Докторът кимна.

Тогава той се обърна към Грейвс:

— Вие ще кажете какво следва да се направи. Аз мога само да огледам тялото, но може би няма да искате да го направя, преди да дойде инспекторът. Мога да ви кажа причината за смъртта още сега. Фрактура в основата на черепа. И мисля, че се досещам за оръжието.

Той посочи торбичката от зелено сукно.

— Тревелян винаги я слагаше до вратата, за да спира течението — каза Бърнаби.

Гласът му хриптеше.

— Да, много ефикасно средство за убиване.

— Боже мой!

— Но това е... — намеси се полицаят, умът му бавно достигаше същината на въпроса. — Искате да кажете, че е убийство?

Полицаят пристъпи към масата, на която имаше телефон.

Майор Бърнаби се приближи към доктора.

— Имате ли някаква представа — попита той задъхан — откога е мъртъв?

— От около два часа, струва ми се, или може би три. Преценката е приблизителна.

Бърнаби прекара език по пресъхналите си устни.

— Смятате ли — попита той, — че е бил убит в пет часа и двацет и пет минути?

— Ако трябва да дам по-точен час, горе-долу по това време.

— О, Боже мой! — възкликна Бърнаби.

Уорън се вторачи в него.

Майорът пипнешком потърси стол, тръшна се и смотолеви нещо на себе си, а истински ужас бе сковал лицето му.

— *Пет и двацет и пет.* О, Боже, значи всичко беше истина!

4

ИНСПЕКТОР НАРАКОТ

На сутринта след трагедията двама мъже стояха в малкия кабинет на Хейзълмур.

Инспектор Наракот се огледа. Леко сбърчи чело.

— Да-а — каза замислено. — Да-а.

Наракот беше много способен служител. Притежаваше търпение, логичен ум и педантичност, които му носеха успех там, където много други се проваляха.

Беше висок мъж, спокоен по природа, с блуждаещи сиви очи и мек девънширски тембър.

Извикаха го от Ексетър. Пристигна сутринта с първия влак, за да се заеме със случая. Пътищата бяха непроходими дори за коли с вериги, иначе би пристигнал още през нощта. Сега стоеше в кабинета на капитан Тревелян, тъкмо привършил огледа на стаята. С него беше сержант Полък от ексхамптънската полиция.

— Да-а — потрети инспектор Наракот.

Блед слънчев лъч се промъкна в стаята. Той погледна зимния пейзаж навън. На около сто крачки от прозореца се виждаше ограда, а зад нея стръмният склон на заснежен хълм.

Инспектор Наракот още веднъж се наведе над трупа, за да го огледа. Самият той бе спортист и разпозна тялото на атлет — широки рамене, тесен таз и развити мускули. Главата беше малка и пасваше добре с раменете, а острата моряшка брадичка бе внимателно подрязана. Както бе установил, капитан Тревелян беше на шейсет години, макар да изглеждаше на не повече от петдесет и една-две.

Сержант Полък въздъхна.

Инспекторът се обърна към него.

— Какво е мнението ви за случилото се?

Сержант Полък се почеса по главата. Беше предпазлив човек, не обичаше да прави прибързани хипотези.

— Така както го виждам аз, сър, човекът е дошъл до прозореца, разбил го е и е ровил из стаята. Капитан Тревелян, предполагам, е бил горе. Несъмнено крадецът е помислил, че къщата е празна.

— Къде е разположена спатията на капитан Тревелян?

— Горе, сър. Над тази стая.

— По това време на годината още в четири часа е вече тъмно. Ако капитанът е бил в спалнята си и лампата е била запалена, крадецът би следвало да я е видял, идвайки насам.

— Искате да кажете, че е изчакал?

— Разумен човек не би се вмъкнал в къща, където свети. Който е разбил прозореца, го е направил, мислейки, че няма никой.

Сержант Полък отново се почеса по главата.

— Признавам, че изглежда малко странно, но нещата стоят така. Ще оставим това за момента. Продължете.

— Е, добре. Да предположим, че капитанът дочува шум на долния етаж. Слиза да провери. Крадецът го чува. Грабва торбичката от прага, скрива се зад вратата и когато капитанът влиза в стаята, го поваля с удар по тила.

Инспектор Наракот кимна.

— Да, това е вярно. Той е повален, когато е бил с лице към прозореца. Но въпреки това, Полък, нещо не ми харесва.

— Така ли, сър?

— Да, както казах, не вярвам някой да се осмели да влезе с взлом в пет часа следобед.

— Може да е сметнал, че моментът е подходящ.

— Тук не става дума за удобен момент... вмъкване заради случайно отворен прозорец. Това е бил преднамерен взлом. Погледнете бъркотията наоколо. А къде би се насочил един истински крадец? Към килера, където се държат сребърните прибори.

— Така е — призна сержантът.

— А този безпорядък — продължи Наракот, — издърпаните чекмеджета с разпиляно съдържание. Ха! Това са глупости!

— Глупости?

— Погледнете прозореца, сержант. *Този прозорец не е бил затворен и насилен отвън!* Просто е бил затворен, а после счупен отвън, за да се създаде такова впечатление.

Полък разгледа резето на прозореца отблизо.

— Прав сте, сър — възкликна той с уважение. — На кого би му хрумнало!

— На някой, който иска да ни хвърли прах в очите, но не е успял.

Сержант Полък беше благодарен за това „ни“. Един малък номер, чрез който инспектор Наракот печелеше симпатиите на подчинените си.

— В такъв случай не е било кражба с взлом. Искам да кажа, сър, било е направено отвътре.

Инспектор Наракот кимна.

— Да — съгласи се той. — Може да ви се стори странно, но смятам, че убиецът все пак е влязъл през прозореца. Както докладвахте вие и Грейвс, а и както сам мога да видя, има влажни петна там, където се е стопил снегът, разнесен от обувките на убиеца. Влажните петна са само в тази стая. Полицай Грейвс беше категоричен, че не е имало такива следи в преддверието, когато той и доктор Уорън са минали през него. А тук е забелязал петната веднага. В такъв случай е ясно, че самият капитан Тревелян е пуснал убиеца да влезе през прозореца. Следователно бил е някой, когото капитанът е познавал. Вие сте местен, сержанте, можете ли да ни кажете дали капитан Тревелян беше човек, който лесно си създава врагове?

— Не, сър, трябва да кажа, че нямаше нито един. Обичаше парите и държеше доста на дисциплината. Никога не би защитил небрежност или грубост и, Бога ми, беше уважаван за това.

— Няма врагове — замислено каза Наракот.

— Не и тук.

— Наистина не можем да знаем какви врагове си е създавал, докато е бил във флота. Опитът, сержанте, ми подсказва, че човек, който си създава врагове някъде, ще ги има и на друго място, но съм съгласен, че не можем да отхвърлим изцяло тази възможност. Логиката ни води до следващия мотив, най-често срещания във всяко престъпление — парите. Както разбирам, капитан Тревелян е бил богат човек.

— Много заможен по думите на всички, но скъперник. Трудно би направил дарение.

Наракот се замисли.

— Жалко, че валя така — рече сержантът. — Но това пък ни осигури отпечатъци от стъпки и оттук трябва да започнем.

— Сам ли живееше в къщата? — попита инспекторът.

— Не. През последните пет години капитан Тревелиян е имал един прислужник. Пенсиониран от флота. В дома в Ситафорд е идвала жена всеки ден, а това момче — Евънс, готвеше и се грижеше за господаря си. За голямо неудоволствие на капитана преди около месец Евънс се ожени. Смятам, че това беше една от причините той да даде под наем къщата на тази дама от Южна Африка. Не би допуснал жена под покрива си. Евънс живее на една крачка оттук, на улица Фор, със съпругата си и идва всеки ден да се грижи за домакинството. Доведох го да го видите. Твърди, че вчера е излязъл оттук в два и половина следобед, тъй като капитанът не се е нуждаел повече от услугите му.

— Да, искам да го видя. Може би ще ни каже нещо полезно.

Сержант Полък погледна началника си с любопитство. Имаше нещо много особено в тона му.

— Мислите, че... — започна той.

— Мисля — каза инспектор Наракот бавно, — че този случай е много по-заплетен, отколкото изглежда.

— Какво по-точно искате да кажете, сър?

Ала инспекторът не отговори.

— Казахте, че това момче, Евънс, сега е тук?

— Чака ви в трапезарията.

— Добре. Ще го видя веднага. Какъв човек е той?

Сержантът бе по-добър в излагането на фактите, отколкото в анализа им.

— Пенсиониран от флота. Опасен чешит, малко побойник.

— Пие ли?

— По най-лошия начин, който познавам.

— Какво ще кажете за жена му? Капитанът изпитвал ли е увлечение по нея?

— О, не, сър, нищо подобно не може да се каже за капитан Тревелиян. Въобще не беше такъв човек. Славеше се като голям женомразец.

— И хората смятаха, че Евънс е предан на господаря си?

— Общо взето, да. Щеше да се разчуе, ако не беше така. Ексхамптън е малък град.

Инспектор Наракот кимна.

— Е, добре — каза той. — Тук не бихме могли да открием повече нищо. Ще разпитам Евънс и ще огледам останалата част от

къщата, след което ще отидем до „Трите корони“ да видим този майор Бърнаби. Неговото уточнение на времето на убийството беше странно. „Пет часът и двацет и пет минути.“ Сигурно знае нещо, което не ни е казал, как иначе ще определи времето с такава точност?

Двамата мъже се запътиха към вратата.

— Странна работа — рече сержант Полък, докато очите му шареха из бъркотията по пода. — Целият този симулиран обир.

— Не го намирам за странно — каза Наракот. — Вероятно е било естествено при създадите се обстоятелства. Не, странното за мен е прозорецът.

— Прозорецът ли, сър?

— Да. Защо убиецът е трябвало да дойде до прозореца? Ако предположим, че Тревелян го е познавал и го е пуснал без колебание, защо не е влязъл през входната врата? Да заобиколиш от пътя до този прозорец в бурна нощ като снощната, би било доста трудно и неприятно през дълбокия сняг. Трябва да има някаква причина.

— Може би — предположи Полък — човекът не е искал да го видят, че се отклонява към къщата.

— Едва ли вчера следобед е имало много хора наоколо, които да го видят. Никой не би стоял навън. Не, причината е друга. Е, може би отговорът няма да закъснее.

5

ЕВЪНС

Намериха Евънс да чака в трапезарията. Той се изправи почтително при влизането им.

Беше нисък, въздебел човек. Имаше дълги ръце и държеше дланите си стиснати в юмрук. Беше гладко избръснат, с малки свински очички, но въпреки това излъчваше будност и трудоспособност, което компенсираше вида му на булдог.

Инспектор Наракот подреди впечатленията си: Интелигентен. Проницателен и практичен. Изглежда уплашен. После попита:

— Вие ли сте Евънс?

— Да, сър.

— Малкото име?

— Робърт Хенри.

— Хм! Така... Какво знаете за случилото се?

— Абсолютно нищо, сър. Потресен съм. При мисълта, че капитанът е очистен!

— Кога го видяхте за последен път?

— Мисля, че беше около два часа, сър. Разчистих нещата, останали от обедата, и подредих, както виждате, масата за вечеря. Капитанът каза, че няма нужда да се връщам.

— А обикновено какво правите?

— Обикновено се връщам отново около седем и оставам няколко часа. Невинаги, понякога капитанът казва, че няма нужда.

— Тогава вие не сте били изненадан, когато вчера ви е наредил да не идвате вечерта?

— Не, сър. И предишната вечер не дойдох заради времето. Внимателен човек беше капитанът, стига да не се опитваш да кръшкаш. Познавах добре и него, и навиците му.

— Какво точно ви каза?

— Ами погледна през прозореца и рече: „Няма надежда Бърнаби да се появи днес. Не би трябвало да се учудвам. Пътищата към

Ситафорд сигурно са изцяло отрязани. Не си спомням такава зима от времето, когато бях момче.“ Ставаше дума за приятеля му, майор Бърнаби от Ситафорд. Винаги идва в петък да играят шах и да решават ребуси. А във вторник капитанът ходи у Бърнаби. Беше човек с установени навици. И тогава ми каза: „Можеш да си вървиш вече, Евънс, и ела пак утре сутринта.“

— Освен майор Бърнаби не спомена ли, че очаква някого същия следобед?

— Не, сър, нито дума.

— Нямах ли нещо странно и различно в поведението му?

Не, сър, поне не дотолкова, че да забележа.

— Хм, Евънс, разбрах, че сте се оженили наскоро.

— Да, сър. За дъщерята на мисис Белинг от „Трите корони“.

Преди два месеца.

— И капитан Тревелян не се зарадва много на това?

Хитра усмивчица се появи за миг върху устните на Евънс.

— Капитанът здраво ме накастри. Моята Ребека е хубаво момиче, сър, и много добра готвачка. Аз се надявах, че ще можем и двамата да работим за капитана, но той не искаше и да чуе. Каза, че няма да допусне жена прислужница в дома си. Всъщност нещата стигнаха до задънена улица, когато тази дама от Южна Африка дойде и поиска да наеме дома в Ситафорд за зимата. Капитанът взе под наем това място и аз започнах да идвам всеки ден, пък да ви кажа честно, сър, надявах се до края на зимата капитанът да склони аз и Ребека да се върнем в Ситафорд с него. Ами той дори не би разбрал, че тя е в къщата. Щеше да си стои в кухнята и да внимава никога да не му се мярка пред очите.

— Имате ли представа какво се крие зад омразата му към жените?

— Не зная, сър. Просто привичка, сър, това е всичко. Виждал съм много такива мъже. Ако питате мен, вероятно на младини е бил срамежлив. Но ако една или друга млада дама ги е отрязала на младини, той се е озлобил.

— Капитан Тревелян не беше ли женен?

— Не, сър, никога не е бил.

— Имаше ли някакви роднини?

— Доколкото си спомням, има сестра, която живее в Ексетър, сър, и май съм го чувал да споменава за племенник или племенница.

— От тях никой ли не го посещаваше?

— Не, сър. Май беше в лоши отношения със сестра си.

— Знаете ли името ѝ?

— Гарднър, сър, но не съм съвсем сигурен.

— Не знаете ли адреса ѝ?

— Боя се, че не.

— Добре, несъмнено ще го открием, когато прегледаме документите на капитана. Сега, Евънс, какво правихте самият вие след четири часа следобед?

— Бях у дома, сър.

— Къде е домът ви?

— Точно зад ъгъла, сър. На улица Фор осемдесет и пет.

— Въобще ли не сте излизали?

— Съвсем не, сър. Ами че снегът се сипеше здравата.

— Да, да. Има ли някой, който може да потвърди твърдението ви?

— Моля, сър?

— Някой знаеше ли, че по това време сте били вкъщи?

— Жена ми, сър.

— И двамата си бяхте сами вкъщи?

— Да, сър.

— Добре, добре. Не се съмнявам, че е било така. Това е всичко засега, Евънс.

Бившият моряк се поколеба. Пристъпваше от крак на крак.

— Има ли нещо, което бих могъл да свърша тук, сър? Да разтребя например?

— Не. Всичко трябва да остане точно така, както си е.

— Разбирам.

— Всъщност изчакайте да огледам наоколо — каза Наракот. — В случай че възникне някакъв въпрос.

— Добре, сър.

Инспектор Наракот премести поглед от Евънс към стаята.

Разпитът се бе провел в трапезарията. На масата беше сервирана вечеря. Студен език, туршия, стилтънско сирене и бисквити, а на газовия котлон — тенджерата със супа. На бюфета имаше поставка за

бутилки, сифон за газирана вода и две бутилки бира. Също така огромна редица сребърни чаши и до тях, твърде не на място — три съвсем новички книги. Инспектор Наракот взе две чаши и прочете надписите по тях.

— Капитан Тревелян е спортувал — отбеляза той.

— Да, наистина, сър — потвърди Евънс. — През целия си живот.

Инспектор Наракот прочете заглавията на книгите: „Любовта преминава“, „Веселящите от Линкълн“, „Пленник на любовта“.

— Хм! — отбеляза той. — Вкусът на капитана към литературата изглежда донякъде странен.

— О, сър, това ли? — засмя се Евънс. — Не са за четене. Това са наградите, които той спечели в състезанията за имена на железници. Изпрати десет решения под различни имена, включително и моето, като каза, че улица Фор осемдесет и пет е адрес, на който може да се очаква награда. Колкото по-обикновени са името и адресът ти, толкова по-голяма е вероятността да вземеш наградата, смяташе капитанът. И, разбира се, получих, но не тази от две хиляди фунта, а само три нови романчета от ония, които никой не би си купил.

Наракот се усмихна и след като отново заръча на Евънс да изчака, се зае с огледа. В ъгъла на стаята забеляза голям шкаф. Беше пълен: небрежно захвърлени два чифта ски, чифт дълги весла, десет-дванайсет бивника от хипопотам, въдици и риболовни принадлежности, дори книга за мухите, чанта със стикове за голф, ракета за тенис, слонски крак, натъпкан със слама, и тигрова кожа. Ясно бе, че капитан Тревелян беше дал дома си в Ситафорд напълно обзаведен. Тук бе преместил най-ценното си имущество, опасявайки се от женското влияние.

— Странна е идеята да докара всичко това със себе си — каза инспекторът. — Къщата е дадена под наем само за няколко месеца, нали?

— Така е, сър.

— Тези неща биха могли да бъдат заключени в къщата в Ситафорд.

За втори път по време на разговора Евънс се ухили.

— Това би било най-доброто решение на въпроса — съгласи се той. — Не че има много шкафове в къщата. Капитанът и архитектът я проектираха заедно, но жената е тази, която би оценила предимството

на стая с шкафове. Все пак, както вие казахте, най-добре щеше да бъде тези вещи да се оставят там. Мен питайте какъв труд ми костваше пренасянето им с количка! Но капитанът не можеше да понесе мисълта, че някой ще му бърника в нещата. „И да ги заключиш — заръча ми той, — жената винаги ще намери начин да се добере до тях — толкова е любопитна. По-добре да не ги заключваш изобщо, ако искаш тя да не ги пипа. Но най-добре ги вземи със себе си и тогава със сигурност ще бъдат в безопасност.“ Така и направихме и както ви казвам, много труд хвърлихме, а пък ни излезе и скъпо. Но на тези неща капитанът държеше като на свои деца. — Евънс замълча, за да си поеме дъх.

Инспектор Наракот кимна замислено. Искаше да се осведоми и по друг въпрос и сметна момента за подходящ.

— Тази мисис Уилет — попита той небрежно, — беше ли позната или приятелка на капитана преди това?

— Не, сър, изобщо не я познаваше.

— Сигурен ли сте? — остро реагира инспекторът.

— Е... — Резкият тон стресна бившия моряк. — Капитанът никога не ми го е казал, но, о... да, сигурен съм.

— Питам — обясни инспекторът, — защото времето е доста необичайно за такива сделки. От друга страна, ако тази мисис Уилет се е познавала с него и е знаела за къщата, би могла да му пише и да съобщи, че иска да я наеме.

Евънс поклати глава.

— Агентите Уилямсън му писаха, че имат предложение от някаква жена.

Инспектор Наракот се намръщи. Смяташе работата около наемането на къщата за твърде странна.

— Капитан Тревелян и мисис Уилет са се срещнали, предполагам? — попита той.

— О, да. Тя дойде, за да види къщата, и капитанът я разведе навсякъде.

— И категорично смятате, че не са се срещали преди това?

— О, напълно, сър.

— Бяха ли... ааа... — Инспекторът умишлено замълча, сякаш се опитваше да придаде на въпроса по-естествено звучене. — Добре ли се разбираха тогава? Бяха ли приятелски настроени?

— Жената беше. — Лека усмивка плъзна по устните на Евънс. — Отрупа го с комплименти. Възхити се от къщата и попита по негов проект ли е построена. Изобщо ласкаеше го открито, както се казва.

— А капитанът?

Усмивката му се разшири.

— Такава склонна към излияния жена едва ли би му направила впечатление. Беше учтив, но нищо повече. И отклоняваше поканите ѝ.

— Покани?

— Да, да счита дома за свой и да се отбива по всяко време. Така каза — да се отбива. Сякаш можеш да се „отбиваш“ някъде, ако живееш на шест мили оттам.

— Тя, изглежда, доста е искала да го вижда?

Наракот се чудеше дали това не е било причината жената да наеме къщата. Дали не е било просто прелюдия към запознанството ѝ с капитан Тревелян? Такава ли бе всъщност играта? Вероятно не ѝ е минало през ума, че капитанът ще отиде да живее чак в Ексхамптън. Може да е сметнала, че той ще се премести в едно от малките бунгала, в това на майор Бърнаби например.

Отговорът на Евънс не му помогна особено:

— Тя е много гостоприемна по думите на всички. Не минава ден, без някой да е поканен на обед или вечеря.

Наракот кимна. Нямаше какво повече да научи тук. Но реши да потърси тази мисис Уилет и да я разпита по-скоро. Внезапното ѝ пристигане трябваше да се проучи.

— Хайде, Полък, да се качим горе.

Оставиха Евънс в трапезарията и се качиха на горния етаж.

— Чист ли е, как мислите? — попита тихо сержантът, посочвайки с глава назад към затворената врата на трапезарията.

— Така изглежда — каза инспекторът. — Но човек никога не знае. Какъвто и да е този приятел, не е глупак.

— Не, той е умно момче.

— Разказът му изглежда достатъчно искрен — продължи инспекторът. — Съвършено ясен и открит. Все пак, както казвам, човек никога не знае.

И с това заключение, типично за неговия недоверчив ум, пристъпи към претърсване на първия етаж.

Имаше три стаи и баня. Две от стаите бяха празни и си личеше, че в тях не е влизано няколко седмици. Третата, на капитан Тревелян, беше идеално подредена.

Инспектор Наракот се разходи из нея, като отваряше шкафове и чекмеджета. Всичко бе на мястото си. Личеше, че е стая на маниак в подреждането, човек с определени навици. Наракот приключи с огледа и надникна в близката баня. Тук също всичко беше изрядно. Хвърли последен поглед и към опънатото легло и грижливо сгънатата пижама.

Поклати глава и каза:

— Тук няма нищо.

— Да, всичко изглежда в пълен ред.

— Има документи в бюрото в кабинета. Разгледайте ги, Полък. Ще кажа на Евънс, че може да си върви. Вероятно по-късно ще му се обадя и ще го посетя.

— Чудесно, сър.

— Тялото може да се изнесе. Ще мина да видя и Уорън. Той живее наблизо, нали?

— Да, сър.

— От тази страна на „Трите корони“ или от другата?

— От другата, сър.

— В такъв случай ще мина първо през „Трите корони“. Вие, сержанте, продължавайте.

Полък отиде в трапезарията, за да отпрати Евънс. Инспекторът излезе и забърза към „Трите корони“.

6

ПРИ „ТРИТЕ КОРОНИ“

На инспектор Наракот не бе съдено да види майор Бърнаби, преди да приключи продължителният разпит на мисис Белинг — законната собственица на „Трите корони“. Мисис Белинг беше дебела, раздражителна и толкова приказлива, че на човек не му оставаше нищо, освен търпеливо да слуша, докато потокът от слова не секне.

— Нощта беше ужасна — каза тя. — На никого от нас не му минаваше през ум какво се е случило с бедния скъп господин. Тези противни скитници, казах го и го повторих дванайсет пъти, не мога да ги понасям. Само тяхна работа е. Капитанът нямаше и куче да го пази. Скитниците не понасят кучета. Е, да, никога не знаеш какво става дори в непосредствена близост до дома ти.

Мисис Белинг не спираше да говори.

— Да, мистър Наракот. Майорът сега закусва. Ще го намерите в стаята за кафе. През нощта спа без пижама, а аз, вдовицата, нямах никаква, за да му услужа. Каза, че нямало значение за него, беше много разстроен, държеше се странно и нищо чудно, след като най-добрият му приятел е убит. Много приятни джентълмени са и двамата, макар на капитана да му се носеше славата на стиснат човек. Е, да, да, винаги съм мислила, че е опасно да се живее в Ситафорд, на километри и от най-близкото населено място, а ето че капитана го очистиха в самия Екхамптън. В живота се случва винаги това, което най-малко очакваш, нали, мистър Наракот?

Инспекторът потвърди и добави:

— Кой беше отседнал при вас вчера, мисис Белинг? Имаше ли непознати?

— Чакайте да помисля. Тук бяха мистър Моресби и мистър Джоунс, и двамата търговци, и един млад джентълмен от Лондон. Никой друг. По това време на годината е нормално да няма много хора. През зимата при нас е спокойно. А, имаше и един друг джентълмен, пристигнал с последния влак. Особен тип. Още не е станал.

— С последния влак? — попита инспекторът. — Този, който пристига в десет? Не бива да си губим времето с него. А другият човек, този от Лондон? Познавате ли го?

— Никога преди не съм го виждала. Не беше търговец, изглеждаше по-висшестоящ. Не мога да си спомня името в момента, но ще го намеря в регистъра. Тази сутрин замина за Ексетър с първия влак. Много странно. Интересно какво изобщо търсеше тук.

— Не спомена ли какво работи?

— Не каза нито дума.

— А излиза ли?

— Пристигна към обяд, излезе към четири и половина и се върна около шест и дваайсет.

— Знаете ли къде е ходил?

— Нямам ни най-малка представа, сър. Може би просто да се поразходи. Беше, преди да завали, но денят не можеше да се нарече приятен за разходка.

— Излязъл в четири и половина и се върнал в шест и дваайсет — каза инспекторът замислено. — Това е твърде странно. Спомена ли името на капитан Тревелян?

Мисис Белинг поклати категорично глава.

— Не, мистър Наракот, изобщо не спомена име. Държеше се настрана. Изглеждаше приятен, но угрижен.

Инспекторът кимна и се приближи до регистъра.

— Джеймс Пиърсън, Лондон — прочете той. — Е, това не ни казва много. Ще трябва да направим някои справки за мистър Джеймс Пиърсън.

И се запъти към кафенето, за да потърси майор Бърнаби. Майорът беше единственият посетител. Пиеше воднисто кафе и държеше пред себе си списание „Таймс“.

— Майор Бърнаби?

— Да, това е името ми.

— Аз съм инспектор Наракот от Ексетър.

— Добро утро, инспекторе. Напредвате ли?

— Да, сър. Мисля, че бавно напредваме. Смело мога да го заявя.

— Радвам се да го чуя — каза сухо майорът. Поведението му показваше, че дълбоко се съмнява.

— Има един-два въпроса, по които бих желал да получа сведения, майор Бърнаби — продължи инспекторът, — и вероятно вие можете да ми кажете това, което ми е нужно.

— Ще направя каквото мога — отзова се услужливо Бърнаби.

— Знаете ли дали капитан Тревелян е имал врагове?

— Нито един. — Бърнаби беше категоричен.

— А този човек, Евънс? Смятате ли, че може да му се вярва?

— Така мисля. Знам, че Тревелян му вярваше.

— Не се ли появиха недоразумения вследствие женитбата на Евънс?

— Не, разбира се. Но Тревелян се подразни. Не искаше да променя навиците си. Стар ерген, нали разбирате.

— Като стана дума за ергени, стигаме до друг проблем. Капитан Тревелян не беше женен — знаете ли дали е направил завещание? И в случай че не е, имате ли представа кой би наследил имението му?

— Тревелян направи завещание — каза бързо Бърнаби.

— И вие знаете това.

— Да. Направи ме изпълнител. Така ми каза.

— Знаете ли на кого остави парите си?

— Не мога да кажа.

— Разбрах, че е бил много заможен.

— Тревелян беше богат човек — отговори Бърнаби. — По мое мнение беше много по-състоятелен от когото и да било тук.

— Известно ли ви е дали е имал роднини?

— Доколкото зная, сестра и племенници. Виждаха се рядко, но не бяха в лоши отношения.

— Знаете ли къде се пази самото завещание?

— При „Уолтърс и Къркуд“ — адвокати тук, в Ексхамптън. Те съставиха завещанието.

— В такъв случай, майор Бърнаби, като изпълнител на завещанието ще ви помоля да дойдете с мен до „Уолтърс и Къркуд“. Бих желал да се запозная със съдържанието му колкото се може по-скоро.

Бърнаби вдигна бързо очи.

— За какво намеквате? — попита той. — Какво общо има завещанието?

Инспектор Наракот не беше склонен да разкрива картите си твърде бързо.

— Случаят не е толкова лесен, колкото си мислехме каза той. — Имам и друг въпрос към вас, майор Бърнаби. Разбрах, че сте попитали доктор Уорън дали смъртта е настъпила в пет часа и двацет и пет минути.

— Е, и? — попита майорът дрезгаво.

— Какво ви накара да изберете точно това време, майоре?

— А защо не?

— Нещо трябва да ви го е подсказало.

Последва дълга пауза, преди майорът да отговори. Интересът на инспектор Наракот нарасна. Майорът упорито криеше нещо. Инспекторът го наблюдаваше и усещаше, че това е нелепо.

— Защо да не кажа пет и двацет и пет? — запита агресивно майорът. — Или шест без двацет и пет, или четири и двацет, защо?

— Прав сте, сър — каза успокоително инспектор Наракот. Не искаше да му противоречи, но си обеща да стигне до същината на въпроса до края на деня. — Има и друго нещо, което намирам за любопитно, сър — продължи той.

— Така ли?

— Работата около даването на дома в Ситафорд под наем. Не зная вие какво мислите, но ми изглежда странно.

— Ако питате мен — каза Бърнаби, — идиотски странно е.

— Това ли е вашето мнение?

— Това е мнението на всеки.

— Къде, в Ситафорд?

— И в Ситафорд, и в Ексхамптън. Тази жена трябва да е луда.

— Хора разни, вкусове най-различни — каза инспекторът.

— Странен вкус за такава жена.

— Вие я познавате?

— Познавам я. Аз бях в къщата ѝ, когато...

— Когато какво? — попита инспекторът при запъването на майора.

— Нищо — отвърна Бърнаби.

Инспекторът го погледна изпитателно. Тук се криеше нещо и той искаше да узнае какво е то. Очевидно майорът все още беше смутен. Бе настъпил моментът да каже това, което знаеше. „Всичко с времето

си помисли си Наракот, — сега не е подходящо да опреснявам паметта му.“

Продължи на глас с наивен тон:

— Казвате, че сте били в къщата в Ситафорд. Откога дамата живее там?

— От около два месеца.

Майорът се стараеше да избегне ефекта от необмислено прибързаните отговори. Това го караше да говори повече от обичайното.

— Вдовица с дъщеря, така ли?

— Именно.

— Не е ли дала някакво обяснение за избора си на местожителство?

— Ами... — Майорът се поколеба. — Тя е приказлива, такава жена е, бърбори за прелестите на природата, за неземни чудесии и други подобни, но...

Той спря безпомощно. Инспектор Наракот се опита да му помогне.

— Но за нея това не ви се видя естествено.

— Е, нещо такова. Тя е светска жена. Страшно се труфи. Дъщерята е хубаво, отворено момиче. Естествено би било да отседнат в „Риц“, „Кларидж“ или друг голям хотел. Разбирате ме, нали?

Наракот кимна.

— Общителни са, нали? — попита той. — Не смятате ли, че... че се крият?

Майор Бърнаби поклати категорично глава.

— О не, нищо подобно. Те са много, дори твърде много общителни. Искам да кажа, че в такова малко селце като Ситафорд е трудно да намериш мотив, за да отклониш покана. Те са прекалено любезни и гостоприемни. Но, изглежда, надхвърлят английските представи.

— Колониалният характер — каза инспекторът.

— Да, предполагам.

— Има ли причина да смятате, че са познавали капитана отпреди?

— Разбира се, че не.

— И сте напълно сигурен?

— Джо щеше да ми каже.

— И не мислите ли, че мотивът им може да е бил запознанство с капитан Тревелян?

Това беше съвсем нова версия за майора. Той помисли няколко минути.

— Не бях се сетил. Те явно се държаха много фамилиарно с него. Не че разрешаваше да се държат така с него. Не мисля, че е и нормалното им поведение. Прекалено любезни като всички хора от колониите — добави твърде консервативният войник.

— О, да. А сега за къщата. Разбрах, че капитан Тревелян я е построил сам.

— Да.

— И никой друг не е живял в нея? Искам да кажа, дали не е давана под наем по-рано?

— Никога.

— Тогава не ги е привлякла самата къща. Загадка. Десет към едно, че няма нищо общо със случая, но съпадението просто ми се видя странно. Къщата, която капитан Тревелян нае — Хейзълмур, — чия собственост беше?

— На мисис Ларпънт. Жена на средна възраст. Отиде в пансион в Телтъмхам да прекара зимата. Всяка година ходи. Обикновено я държи празна, но, когато може, я дава под наем, което не се случва често.

Тук нямаше нищо обещаващо. Инспекторът поклати глава обезкуражен.

— Агенти бяха Уилямсън, нали?

— Да.

— Офисът им в Ексхамптън ли е?

— В съседство с „Уолтърс и Къркуд“.

— Тогава, ако нямате нищо против, майоре, можем да се отбием там.

— Не, разбира се. Макар че едва ли ще намерите Къркуд в офиса му преди десет. Знаете какви са адвокатите.

— Тогава да тръгваме.

Майорът, който беше привършил със закуската си, кимна и се изправи.

7

ЗАВЕЩАНИЕТО

В офиса на господата Уилямсън ги посрещна чевръст млад човек.

— Добро утро, майор Бърнаби.

— Добро да е.

— Ужасна работа — избърбори младият човек. — С години в Ексхамптън не се е случвало подобно нещо.

Думите му, изречени сякаш със скрито задоволство, накараха майора да трепне.

— Това е инспектор Наракот — представи го той.

— Приятно ми е — възкликна младежът развълнувано.

— Бих искал да получа информация, която вие можете да ми дадете — каза инспекторът. — Разбирам, че сте съдействали за наемането на къщата в Ситафорд.

— От мисис Уилет? Да, наистина.

— Можете ли да ми опишете подробно как стана това? Жената лично ли се яви, или ви писа?

— Изпрати писмо. Писа от... чакайте да видя. — Той отвори чекмедже и разгърна папка. — Да, от хотел „Карлтън“ в Лондон.

— Посочи ли веднага къщата в Ситафорд?

— Не, тя просто искаше да наеме къща за през зимата и тя да е в Дартмур, с осем стаи най-малко.

— Къщата в Ситафорд фигурираше ли във вашите списъци?

— Не, не фигурираше, но реално беше единствената къща в околността, която отговаряше на изискванията. Дамата спомена в писмото си, че би се съгласила на двайсет гвинеи, и при тези обстоятелства реших, че си заслужава да пиша на капитан Тревелян и да го попитам склонен ли е да даде под наем дома си. Той отговори утвърдително и уредихме нещата.

— Без мисис Уилет да види къщата?

— Съгласи се да я наеме, без да я види, и подписа споразумението. Един ден тя дойде тук, качи се до Ситафорд, видя капитан Тревелян, уговориха се за бельо, кухненски съдове и прочее и разгледа къщата.

— И беше удовлетворена?

— Да, каза, че ѝ харесва.

— А какво си помислихте вие? — попита инспектор Наракот, като го погледна изпитателно.

Младият мъж сви рамене.

— В тази професия човек се научава да не се изненадва от нищо.

След философската забележка те си тръгнаха. Инспекторът благодари за помощта.

— Няма защо, за мен беше удоволствие. — Младежът ги съпроводи до вратата.

Както беше споменал майор Бърнаби, кантората на господата Уолтърс и Къркуд се намираше до агенцията за недвижими имоти. Когато влязоха, им казаха, че мистър Къркуд току-що е пристигнал, и ги поканиха в стаята му.

Мистър Къркуд беше възрастен човек с благ израз. Корените му бяха от Ексхамптън и бе наследил поста във фирмата от баща си и дядо си.

Той стана, като си придаде вид на силно опечален, и се здрависа с майора.

— Добро утро, майор Бърнаби, това е удар за всички нас. Много неприятно наистина. Горкият Тревелян.

Погледна Наракот с любопитство и майор Бърнаби обясни присъствието му с няколко думи.

— Вие ли поехте случая, инспектор Наракот?

— Да, мистър Къркуд. Разследването ме доведе до вас. Бих желал да ви задам няколко въпроса.

— Ще бъда щастлив да ви отговоря, стига да съм човекът, който може да ви помогне.

— Става въпрос за завещанието на покойния капитан — каза Наракот. — Научих, че е във вашата кантора.

— Да, така е.

— Кога беше направено?

— Преди пет или шест години. В момента не мога да кажа точната дата.

— Нетърпелив съм да науча съдържанието час по-скоро. Може да се окаже много важно за случая.

— Така ли? — попита адвокатът. — В него няма нищо, което да ме навежда на подобна мисъл, но вие знаете по-добре, инспекторе. Е! — Той погледна другия мъж. — Заедно с майор Бърнаби сме изпълнители на завещанието. Ако той няма нищо против...

— Нямам.

— Тогава не виждам причина да не изпълня молбата ви, инспекторе.

Вдигна телефона и каза няколко думи. Две-три минути по-късно влезе един чиновник и сложи на бюрото пред адвоката запечатан плик. Мистър Къркуд взе плика, разряза го с нож за хартия и извади документ с внушителен вид. Почеса се по врата и зачете.

Аз, Джоузеф Артър Тревелян от дома в Ситафорд, окръг Девън, обявявам този документ за моя последна воля и завещание. Направено на тринайсети август хиляда деветстотин двавет и шеста година.

— Назначавам Джон Едуард Бърнаби от бунгало номер едно, Ситафорд, и Фредерик Къркуд за изпълнители и попечители на това мое завещание.

— Давам на Робърт Хенри Евънс, който ми е служил дълго и предано, сумата от 100 (сто) паунда, неподлежаща на данък наследство и за негова изключителна облага при условие, че той е на служба при мен по време на моята смърт без връчено предупреждение за уволнение.

— Давам на споменатия Джон Едуард Бърнаби, като залог за нашето приятелство и моята привързаност към него, всичките си спортни трофеи, включително колекцията ми от глави и кожи, както и всички купи от състезания и дадените ми награди във всеки спорт, и всички ловни трофеи, които притежавам.

— Давам недвижимите си и лични имущества, незавещани чрез този документ или някакво друго

допълнение към него, на моите попечители, с доверието, че попечителите ми ще продадат и обърнат същите в пари.

— С парите, получени от тази продажба, попечителите ми да заплатят всички дългове и разноси по погребението, завещанието, наследствата, дадени чрез това завещание, както и данък наследство и всички други разноси.

— Попечителите ми да задържат остатъка от тези пари и от влоговете със задължението да ги разделят на четири равни части или дялове.

— След гореспоменатото разделяне попечителите ми да запазят четвърт част или дял със задължението да заплатят същата на сестра ми Дженифър Гарднър изключително за нейна собствена облага.

Попечителите ми да задържат останалите три равни части или дялове (всяка от които една четвърт) със задължението да заплатят по една такава част или дял на всяко от трите деца на покойната ми сестра Мери Пиърсън за абсолютна облага на всяко едно дете.

Като доказателство за това аз, споменатият Джоузеф Артър Тревелян, се подписвам, в деня и годината, написани в началото.

Подписано от завещателя с гореизложените имена като негова последна воля, в присъствието и на двамата, които в негово присъствие и по негова молба тук, по-долу, подписваме имената си като свидетели.

Мистър Къркуд подаде документа на инспектора.

— И в присъствието на двама чиновници в този офис. Инспекторът замислено огледа документа.

— „Покойната ми сестра Мери Пиърсън“ — каза той. — Можете ли да ми кажете нещо за мисис Пиърсън, мистър Къркуд?

— Много малко. Почина преди около десет години, струва ми се. Съпругът ѝ, борсов агент, бе починал по-рано. Доколкото зная, тя никога не е посещавала капитан Тревелян тук.

— Значи Пиърсън — каза отново инспекторът и добави: — Още нещо. Сумата, на която възлиза имуществото на капитан Тревелян, не е спомената. На колко, мислите, се равнява тя?

— Трудно е да се каже с точност — отвърна мистър Къркуд, който като всички адвокати обичаше да прави сложен отговора и на най-простия въпрос. — Става дума за неговото движимо и недвижимо имущество. Освен дома в Ситафорд капитан Тревелян притежава собственост в околностите на Плимут, а различните инвестиции, които правеше от време на време, са варирали по стойност.

— Просто посочете някаква приблизителна цифра — каза инспектор Наракот.

— Не би следвало да се обвързвам с...

— Само най-груба оценка. Например двайсет хиляди паунда биха ли покрили стойността?

— Двайсет хиляди? Драги ми сър! Имуществото на капитан Тревелян ще достигне поне четири пъти по-голяма цена. Осемдесет или деветдесет хиляди паунда биха били много по-уместна цифра.

— Казах ви, че Тревелян беше богат човек — обади се Бърнаби.

Инспектор Наракот стана.

— Благодаря ви много, мистър Къркуд — каза той, — за информацията, която ми дадохте.

— Мислите ли, че е полезна?

Адвокатът очевидно изгаряше от любопитство, но в момента инспектор Наракот не беше в настроение да го задоволи.

— В случай като този трябва да вземем под внимание всичко — каза той уклончиво. — Между другото, разполагате ли с адресите и имената на Дженифър Гарднър и семейство Пиърсън?

— За семейство Пиърсън не зная нищо. Адресът на мисис Гарднър е: семейство Лоръл, Лоудън Роуд, Ексетър.

Инспекторът го записа в бележника си.

— Това ще свърши работа — рече той. — Знаете ли колко деца е оставила покойната Мери Пиърсън?

— Три, струва ми се. Две момичета и едно момче или две момчета и едно момиче, не мога да си спомня.

Инспекторът кимна, прибра бележника си и благодари на адвокатата още веднъж, след което излезе.

Когато се озоваха на улицата, той се обърна изведнъж към спътника си:

— А сега, сър, ще трябва да чуем истината за тая история около „пет часа и двацет и пет минути“.

Лицето на майор Бърнаби пламна от раздразнение.

— Казах ви вече...

— Не ми минават такива. Отказвате да дадете информация, това е, което правите, майор Бърнаби. Имали сте нещо предвид, когато сте споменали тъкмо този час на доктор Уорън, и мисля, че чудесно се досещам какво е то.

— Е, след като ви е известно, защо ме питате? — изръмжа майорът.

— Допускам, че сте знаели за срещата с някакъв човек, която капитан Тревелиан е имал по това време. Не е ли така?

Майор Бърнаби го погледна изненадан.

— Нищо такова — объркано каза гой. — Нищо такова.

— Внимавайте, майор Бърнаби. Какво ще кажете за мистър Джеймс Пиърсън?

— Джеймс Пиърсън? Джеймс Пиърсън? Кой е той? Да не говорите за един от племенниците на Тревелиан?

— Предполагам, че му е племенник. Той имаше племенник, наречен Джеймс, нали?

— Нямам и най-малка представа. Че имаше племенници, знам. Но за имената им нямам никаква представа.

— Въпросният млад мъж е бил отседнал в „Трите корони“ снощи. Вероятно там сте го разпознали.

— Не съм *разпознал* никого — изръмжа майорът. — И не би следвало. Никога през живота си не съм виждал племенниците на Тревелиан.

— Но знаехте, че капитан Тревелиан очаква своя племенник да го навести вчера следобед.

— Нищо не знаех — ядоса се майорът.

Няколко души по улицата се обърнаха.

— Дявол да го вземе, не можете да приемете една проста истина! Не знаех нищо за никаква среща. Племенниците на Тревелиан може да са били и на Тимбукту, дотолкова ги познавах.

Инспектор Наракот беше леко изненадан. Яростният начин, по който майорът отричаше, показваше истината с прямота, която не можеше да го измами.

— Тогава каква е тачи работа с „пет часа и двайсет и пет минути“?

— Ох, добре. Струва ми се, че трябваше да ви кажа още и началото — смутено си призна майорът. — Но знайте, че всичко е някаква проклета дивотия. Глупост, сър. Как никой разумен човек може да повярва в такава глупост?

Инспектор Наракот изглеждаше все по-изненадан, а майор Бърнаби все по-смутен и засрамен от себе си.

— Знаете как стават тези неща, инспекторе. Трябва да се включите, за да доставите удоволствие на жените. Разбира се, никога не съм си и помислял, че има нещо вярно.

— В кое, майор Бърнаби?

— Във викането на духове.

— Викане на духове?

Каквото и да беше очаквал Наракот, не беше това. Майорът продължи разказа си неуверено и отбелязвайки многократно, че не вярва в станалото, описа събитията от предишния следобед и съобщението, за което твърдеше, че е било предназначено за него.

— Искате да кажете, майор Бърнаби, че масата изписа името на Тревелан и ви бе съобщено, че е мъртъв, убит?

Майор Бърнаби изтри челото си.

— Да, така стана. Макар че не повярвах, естествено, не повярвах. — Изглеждаще засрамен. — Е, беше петък и все пак реших да отида и да видя дали всичко е наред.

Инспекторът си помисли за трудностите на тази разходка от осем километра по затрупан от преспи път при изглед за нов силен снеговалеж и разбра, че независимо от яростното отричане майор Бърнаби е бил силно шокиран от посланието на духа. Наракот обмисли отново всичко внимателно. Странно, много странно. Не можеше да даде задоволително обяснение. Зад цялата история с духовете сигурно се криеше нещо. Това беше първото аргументирано предположение, на което се бе натъкнал.

Много странна работа. Но както изглеждаше, макар да обясняваше поведението на майор Бърнаби, разказът му нямаше

практическо отношение към случая. Трябваше да се занимава с реалния свят, а не със света на духовете.

Неговата задача беше да открие убиеца.

А за да направи това, не му трябваше намесата на призраци.

8

МИСТЪР ЧАРЛС ЕНДЪРБИ

Поглеждайки часовника си, инспекторът установи, че ако побърза, може да хване влака за Ексетър. Искаше да разпита сестрата на покойния капитан Тревелян възможно най-бързо и да научи от нея адресите на другите членове на семейството. След като се сбогува набързо с майор Бърнаби, той се затича към гарата.

Майорът се върна в „Трите корони“. Едва беше прекрачил прага, когато го заговори светъл млад мъж с много лъскаво и кръгло момчешко лице.

— Майор Бърнаби? — попита младият мъж.

— Да.

— От бунгало номер едно в Ситафорд?

— Да — отговори майор Бърнаби.

— Аз съм от „Дейли Уайър“ — каза младият мъж — и бих желал...

Не успя да продължи. По типичен военен маниер, характерен за старата школа, майорът избухна.

— Нито дума повече — изрева той. — Знам ви колко струвате. Всички до един. Никакво благоприличие. Никаква сдържаност. Кръжите около някое убийство като лешояди около умряло животно, но вие, младежо, мога да ви заявя, няма да получите никаква информация от мен. Нито дума. Няма да има история за проклетия ви вестник. Ако искате да узнаете нещо, вървете и питайте в полицията и имайте благоприличието да оставите на мира приятелите на мъртвия.

Младият мъж не изглеждаше ни най-малко стреснат. Усмихна се още по-приветливо.

— Знаете ли, сър, мисля, че не ме разбрахте правилно. Не зная нищо за убийството.

Ако трябваше да бъде точен, това не беше истина. За никого в Ексхамптън не можеше да се каже, че не е чул за събитието, разтърсило из основи тихото планинско селце.

— Упълномощен съм от името на „Дейли Уайър“ — продължи младият мъж — да ви връча този чек за пет хиляди паунда и да ви поздравя за това, че изпратихте единствения верен отговор на нашата футболна загадка.

Майор Бърнаби беше напълно объркан.

— Не се съмнявам — продължи младежът, — че вече сте получили писмото, с което ви уведомяваме за добрите новини.

— Писмо? — попита майор Бърнаби. — Не разбирате ли, младежо, че Ситафорд е затрупан от три метра сняг. Мислите ли, че сме имали възможност през последните няколко дни да получаваме редовно писмата си?

— Но без съмнение сте видели името си, обявено за победител в „Дейли Уайър“ тази сутрин.

— Не — отговори майор Бърнаби. — Не съм поглеждал днешния вестник.

— О, да, разбира се. Тъжна работа. Разбирам, че убитият е бил ваш приятел.

— Най-добрият ми приятел.

— Тежък момент за вас — каза младежът и тактично извърна очи. Извади от джоба си малка прегъната виолетова хартия и я подаде на майор Бърнаби с поклон. — С поздравления от „Дейли Уайър“.

Майор Бърнаби каза единственото, което му дойде наум:

— Позволете да ви почерпя едно питие, мистър...

— Ендърби, името ми е Чарлс Ендърби. Пристигнах снощи — обясни той. — Попитах как да стигна до Ситафорд. Считаме за необходимо да предаваме чековете на победителите лично. Винаги публикуваме кратко интервю. Интересно е за читателите. Е, всеки ми казваше, че и дума не може да става да стигна до вас. Снегът валеше и просто нямаше начин да се добера, но имах голям късмет да открия, че всъщност сте отседнали тук, в „Грите корони“. — Той се усмихна. — Нямаше никаква трудност при определяне на самоличността. В тази част на света, изглежда, всеки познава всеки.

— Какво ще пиете? — попита майорът.

— За мен бира.

Майорът поръча две бири.

— Това убийство, изглежда, е обърнало всичко с главата надолу — забеляза Ендърби. — Твърде мистериозна работа по думите на

хората.

Майорът изсумтя. Чудеше се какво да прави. Чувствата му към журналистите бяха непроменени, но човек, който току-що ти е връчил чек за пет хиляди фунта, има известни привилегии. Не можеше просто ей така да го прати по дяволите.

— Нямаше врагове, нали? — попита младият мъж.

— Не — отвърна майорът.

— Но чувам, че в полицията не го смятат за обир — продължи Ендърби.

— Откъде знаете?

Мистър Ендърби все пак не разкри източника си на информация.

— Чух, че вие всъщност сте открили тялото, сър — каза младият човек.

— Да.

— Сигурно е било ужасен удар.

Разговорът продължи. Майор Бърнаби все още беше решен да не дава никаква информация, но не можеше да се мери с ловкостта на мистър Ендърби. Последният излагаше готови твърдения, с които майорът беше принуждаван да се съгласява или не, и така младият мъж получаваше желаната информация. Маниерите на младежа бяха толкова приятни, че разговорът не беше ни най-малко досаден на майора и дори простодушният млад мъж постепенно взе да му харесва.

Мистър Ендърби се изправи и заяви, че трябва да се отбие до пощата.

— Ако може само да ми дадете разписка за този чек, сър.

Майорът отиде до писалището, написа я и му я подаде.

— Великолепно! — възкликна младият мъж и я пхна в джоба си.

— Предполагам, че още днес си тръгвате за Лондон?

— О, не — отговори Ендърби. — Искам да направя няколко снимки на вашата вила в Ситафорд и на вас — как храните прасетата, как прекопавате глухарчетата или нещо друго, характерно за вашия живот. Не знаете колко ценят такива неща нашите читатели. Бих искал да чуя няколко думи от вас на тема: „Какво възнамерявам да правя с петте хиляди.“ Нещо елегантно. Нямаме представа колко разочаровани ще бъдат нашите читатели, ако не получат такава информация.

— Да, но вижте, невъзможно е да се стигне до Ситафорд в такова време. Снеговалежът беше изключително силен. От три дни няма превозно средство, което да може да мине по пътя, а най-малко след три дни ще настъпи затопляне.

— Зная — каза младият мъж, — неудобно е. Да, да. Човек просто ще трябва да се задоволи с това да се забавлява в Ексхамптън. В „Грите корони“ се грижат чудесно за вас. Довиждане, сър, ще се видим по-късно.

Той излезе на главната улица в Ексхамптън и се запъти към пощата да изпрати по телеграфа материала си, който при по-голям късмет щеше да ги снабди с пикантна информация за ексхамптънското убийство.

Помисли за следващото си действие и реши да интервюира прислужника на покойния капитан, Евънс, чието име майор Бърнаби непредпазливо беше изрекъл по време на разговора им.

Разпита и стигна до улица Фор 85. Прислужникът на убития беше човекът на деня. Всеки с готовност сочеше къде живее.

Ендърби чевръсто почука на вратата. Отвори му толкова типичен на вид бивш моряк, че Бърнаби не се усъмни в идентичността му.

— Евънс, нали? — попита весело Ендърби. — Тъкмо идвам от майор Бърнаби.

— Ооо... — Евънс се поколеба за момент. — Заповядайте вътре, сър.

Ендърби прие поканата. Закръглена млада жена с тъмна коса и червени бузи се навърташе зад моряка.

Ендърби реши, че това е новоомъжената мисис Евънс.

— Ужасно нещо е станало с покойния ви господар — поде Ендърби.

— Шокиращо е, сър, само така може да се определи.

— Кой, мислите, че го е направил? — запита Ендърби с безобидния вид на търсеция информация.

— Някой от онези подли скитници, предполагам — отговори Евънс.

— О, не, скъпи човече, тази версия окончателно е отхвърлена.

— А кой тогава?

— Работата е изцяло нагласена. Полицията веднага прозря това.

— Кой ви каза, сър?

Действителният информатор на Ендърби беше камериерката от „Трите корони“, чиято сестра бе съпругата на полицаия Грейвс, но той отговори:

— Имам ценни сведения от Главното управление. Всъщност кражбата с взлом е била нагласена.

— Тогава кой смятат, че го е направил? — поиска да узнае мисис Евънс, като се приближи. Очите ѝ изглеждаха уплашени и излъчваха нетърпение.

— Ребека, не се вълнувай толкова — каза съпругът ѝ.

— Страшни глупаци са тия от полицията — заяви мисис Евънс. — Не им пука кого ще арестуват, докато намерят истинския убиец. — Тя хвърли бърз поглед към Ендърби. — Вие имате ли нещо общо с полицията, сър?

— Аз? О, не. Аз съм от вестник „Дейли Уайър“. Дойдох да видя майор Бърнаби. Той тъкмо спечели наградата от пет хиляди фунта за нашата футболна загадка.

— Какво? — извика Евънс. — По дяволите, значи тези работи са честни все пак.

— А вие какво си мислехте? — попита Ендърби.

— Е, живеем в порочен свят, сър. — Евънс изглеждаше малко смутен, усетил, че избликът му е лишен от тактичност. — Чувал съм, че има много измама. Покойният капитан казваше, че наградата никога не отива на по-заможните адреси. Затова използваше моя най-редовно. — И простосърдечно описа как капитанът спечелил три нови романа.

Ендърби го насърчаваше да говори. В разказа на Евънс видя добър материал. Преданият прислужник с вид на стар опитен моряк. Малко се зачуди на постоянната нервност на мисис Евънс, но го отдаде на невежеството, присъщо на нейната класа.

— Вие намерете подлеца, който го направи — каза Евънс. — Говорят, че вестниците могат много да помогнат при залавянето на престъпници.

— Бил е крадец — обади се мисис Евънс. — Това е то.

— Разбира се, че е бил крадец — съгласи се Евънс. — Ами в цял Ексхамптън няма нито един, който би искал да навреди на капитана.

Ендърби стана.

— Е — каза той. — Трябва да вървя. Ако ми разрешите, ще се отбивам от време на време да си бърбим. След като капитанът е

спечелил три нови романа от състезание на „Дейли Уайър“, вестникът трябва да се нагърби със залавянето на неговия убиец.

— Ще бъде справедливо, сър. Наистина.

Като им пожела „приятен ден“, Чарлс Ендърби си тръгна.

„Чудя се кой ли е очистил добрия човек — си рече. — Не изглежда да е нашият приятел Евънс. Може наистина да е бил крадец. Колко банално. Жалко, че в случая не е замесена жена. В най-скоро време трябва да открием нещо сензационно или целият случай ще потъне в забвение. Просто ми трябва късмет. Чарлс, момчето ми, шансът на живота ти те споходи. Изстискай го докрай. Скоро нашият армейски приятел ще прави всичко, което му кажа, ако го наричам «сър» и се правя на лудо респектиран. Дали е участвал в Индийския бунт? Разбира се, че не е участвал, не е достатъчно стар. Или може би във войната в Южна Африка. Да, попитай го за войната в Южна Африка, това ще го направи твой!“

И докато обмисляше тези решения, мистър Ендърби се довлече обратно в „Трите корони“.

9

„ЛАВРОВИТЕ ДЪРВЕТА“

От Ексхамптън до Ексетър се стигаше с влак за половин час. В дванайсет без пет инспектор Наракот звънеша на входната врата на „Лавровите дървета“.

Беше почти разнебитена постройка, която спешно се нуждаеше от боядисване. Градината около нея бе занемарена и буренясала, а предната порта висеше накриво.

„Ако се съди по външния вид — помисли си инспекторът, — хората тук не са особено заможни.“

Наракот беше безпристрастен човек, но разследването бе показало, че вероятността капитанът да е бил очистен от враг е минимална. А в същото време четирима от роднините щяха да получат значителна сума след смъртта на стареца. Действията на всеки от тях трябваше да бъдат проучени. Откриването на този Пиърсън в хотелския регистър даваше определена насока, но все пак това беше често срещано име. Инспекторът се опасяваше да не стигне до прибързани изводи. Трябваше да има възможно най-непредубеден поглед и бързо да разчиства пътя на по-нататъшното разследване.

На вратата се появи малко мърлява прислужница.

— Добър ден — поздрави инспектор Наракот. — Искам да се видя с мисис Гарднър, моля. Във връзка със смъртта на брат й от Ексхамптън.

Нарочно не показва служебната си карта, знаейки от опит, че когато пред тях застане полицаи, хората се чувстват неловко.

— Известна ли е за смъртта на брат си? — попита инспекторът небрежно, когато прислужницата се отдръпна, за да го пусне в преддверието.

— Да, получи телеграма от адвоката мистър Къркуд.

— Точно така — каза инспектор Наракот. Прислужницата го въведе в гостната — помещение, което, както и цялата къща, плачеше

за ремонт. Но имаше чар, който инспекторът не успя да установи на какво се дължи.

— Трябва да е било голям удар за нея — подхвърли той. Забеляза, че момичето не беше съвсем наясно с проблема.

— Не се виждаха често — беше отговорът.

— Затворете вратата и елате по-близо — нареди инспекторът.

С нетърпение искаше да види ефекта от изненадващата атака.

— В телеграмата споменавахте ли се, че е било убийство?

— Убийство!

Очите на момичето се разшириха. В тях се четеше смесица от ужас и огромно любопитство.

— Убили ли са го?

— Знаех си, че още не сте чули за това. Мистър Къркуд не искаше новината да се разгласява така внезапно. Вашата господарка е преживяла голям шок. Но вие разбирате, драга. Как е името ви впрочем?

— Беатрис, сър.

— Е, добре, Беатрис, разбирате, че ще го поместят във вечерните вестници.

— И таз добра! — възкликна Беатрис. — Убит. Ужасно е, нали? По главата ли са го фраснали, застрелян ли е или какво?

Инспекторът задоволи любопитството ѝ и после добави небрежно:

— Струва ми се, че вашата господарка възнамеряваше да отиде до Ексхамптън вчера следобед. Но, предполагам, времето ѝ е попречило.

— Не ми е известно, сър — каза Беатрис. — Мисля, че грешите. Следобед тя беше на пазар, а после отиде на кино.

— Кога се прибра?

— Около шест часа.

Това постави мисис Гарднър извън подозрение.

— Не зная много за семейството — продължи той с небрежен тон. — Мисис Гарднър вдовица ли е?

— Не, сър, имам и господар.

— С какво се занимава той?

— Не се занимава с нищо — ококори се Беатрис. Не може. Инвалид е.

— Инвалид ли? Извинете. Не знаех.

— Не може да ходи. Цял ден лежи в леглото. По всяко време в къщата имаме болногледачка. Не е лесно, когато оставам да помагам на сестрата. Постоянно иска да ѝ се качват подноси и чайници.

— Сигурно е много мъчително — съчувствено каза инспекторът. — Сега бихте ли съобщили на господарката си, че идвам от името на мистър Къркуд?

Беатрис излезе. Няколко минути по-късно вратата се отвори и една висока, твърде внушителна жена влезе в стаята. Имаше необикновено лице с широки дъги над веждите и черна коса, посребрена на слепоочията. Тя погледна инспектора въпросително.

— Дошли сте от името на мистър Къркуд от Ексхамптън?

— Не точно, мисис Гарднър. Така казах на вашата прислужница. Брат ви капитан Тревелаян беше убит вчера следобед. Аз съм районният инспектор Наракот. Случаят е поверен на мен.

Каквито и епитети да употреби човек за мисис Гарднър, тя беше жена с железни нерви. Притвори очи, бавно си пое дъх и даде знак на инспектора да седне. След което каза:

— Убит! Колко странно. Че кой на този свят ще иска да убие Джо?

— И аз нямам търпение да разбера, мисис Гарднър.

— Естествено. Бих искала да ви помогна по някакъв начин, но не знам как. През последните десет години брат ми и аз се виждахме много рядко. Не зная нищо за приятелите му и за връзките, които си е създал.

— Мисис Гарднър, ще ме извините, но да не бяхте скарани с брат ви?

— Не, не. Мисля, че с „отчуждени“ би било по-точно да се определят отношенията ни. Не искам да навлизам в семейни подробности, но брат ми не гледаше с добро око на моята женитба. Братята рядко одобряват избора на сестрите си, но обикновено прикриват чувствата си по-добре, отколкото го правеше той. Както може би знаете, той имаше голямо състояние, което една леля му остави в наследство. Сестра ми и аз се омъжихме за бедни мъже. Когато съпругът ми беше освободен от армията поради психическо разстройство, малка парична помощ щеше да е чудесно облекчение, щях да му осигуря скъпото лечение, което му беше отказано. Помолих

брат си за заем, но той каза „не“. Това, разбира се, беше негово право. Оттогава се срещаме много рядко и почти не сме си писали.

Кратко и ясно.

Интересна личност беше тази мисис Гарднър, помисли си инспекторът. Някак си не можеше да я разбере. Изглеждаше неестествено спокойна, неестествено готова да изложи фактите. Също така забеляза, че при цялата си изненада тя не попита за подробности около смъртта на брат си. Това му направи силно впечатление.

— Бихте ли искали да научите какво точно се случи в Ексхамптън? — започна той.

Тя се намръщи.

— Налага ли се? Бил е убит — безболезнено, надявам се.

— Съвсем безболезнено, трябва да кажа.

— Тогава спестете ми всички отвратителни подробности, моля.

„Неестествено — помисли си той, — твърде неестествено.“

Сякаш прочела мислите му, тя употреби същата дума.

— Предполагам, вижда ви се неестествено, инспекторе, но съм се наслушала на ужаси. Моят съпруг ми разказа такива неща по време на един от пристъпите си. — Тя потрепери. — Мисля, че бихте разбрали, ако познавахте положението по-добре.

— Но, разбира се, мисис Гарднър. Това, за което дойдох наистина, беше да науча от вас няколко семейни подробности.

— Да?

— Знаете ли колко живи роднини има брат ви, освен вас?

— Близки роднини са единствено семейство Пиърсън. Децата на сестра ми Мери.

— А имената им?

— Джеймс, Силвия и Брайън.

— Джеймс?

— Той е най-големият. Работи в застрахователно бюро.

— На колко години е?

— Двайсет и осем.

— Женен ли е?

— Не, но е сгоден за много хубаво момиче. Не съм го виждала още.

— Какъв е адресът му?

— Улица Кромвел номер 21. Код СВ-3.

Инспекторът го записа.

— По-нататък, мисис Гарднър?

— Следва Силвия. Омъжена е за Мартин Деринг, може би сте чели книгите му. Има известен успех като писател.

— Благодаря ви, а техният адрес?

— „Тихото кътче“, Сури Роуд, Уимбълдън.

— А последният?

— Най-младият — Брайън, е в Австралия. Не зная адреса му, но брат му и сестра му го имат.

— Благодаря ви, мисис Гарднър. Питам ви съвсем формално, но мога ли да зная как прекарахте вчерашния следобед?

Тя изглеждаше изненадана.

— Чакайте да видя. Да, бях на пазар, а после отидох на кино. Прибрах се към шест и си легнах преди вечеря, тъй като филмът ми понесе зле.

— Благодаря ви, мисис Гарднър.

— Има ли нещо друго?

— Засега нямам други въпроси. Ще се свържа с племенниците ви. Не зная дали мистър Къркуд ви е съобщил този факт, но вие с тримата Пиърсън сте наследници на състоянието на капитан Тревелян.

Лицето ѝ поруменя.

— Това ще бъде чудесно — каза тихо. — Толкова трудно беше, толкова ужасно трудно — непрестанни икономии, спестявания и неосъществени мечти. — Тя се стресна от резкия мъжки глас, долетял от горния етаж.

— Дженифър, Дженифър, имам нужда от теб.

Когато отвори вратата, викът се чу отново, този път със заповеден тон:

— Дженифър, къде си? Искам те тук, Дженифър!

Инспекторът я последва до вратата и я изпрати с поглед, докато тя изтича нагоре по стълбите.

— Идвам, скъпи — извика жената.

Медицинската сестра, която слизаше надолу, се отдръпна, за да ѝ направи път.

— Моля ви, успокойте мистър Гарднър, много е развълнуван. Винаги сте успявали.

Инспектор Наракот нарочно застана на пътя на сестрата, когато тя стигна долните стъпала.

— Мога ли да поговоря с вас за момент? — попита той. — Разговорът ми с мисис Гарднър беше прекъснат.

Сестрата пъргаво влезе в гостната.

— Новината за убийството разстрои пациента ми — обясни тя, намествайки добре колосания маншет. — Това глупаво момиче Беатрис дотича и издрънка всичко.

— Съжалявам — каза инспекторът. — Страхувам се, че грешката беше моя.

— О, не може да се очаква от вас да знаете — каза снизходително сестрата.

— Мистър Гарднър тежко болен ли е?

— Тъжна работа. Разбира се, не е болен от нещо определено, крайниците му са обездвижени изцяло от преживяно нервно разстройство. Няма видима инвалидност.

— Нямахте ли видими признаци на нервно напрежение или шок вчера следобед?

— Не, доколкото зная — изненада се сестрата.

— Вие бяхте с него през целия следобед?

— Възнамерявах, но... е, всъщност капитан Гарднър очакваше с нетърпение да върна две книги в библиотеката и да взема нови. Беше забравил да помоли жена си, преди тя да излезе. И излязох аз, за да изпълня заръката, освен това той ме беше помолил да взема едно-две малки неща — подаръци за жена му. Беше много мил и ми каза да си поръчам чай за негова сметка в „Бутс“. Каза, че сестрите никога не трябва да пропускат чая си. Малките му шеги, нали схващате. Излязох след четири и започнах обиколка по магазините, толкова пълни преди Коледа, че поразгледах едно — друго и се прибрах чак след шест, но бедният човек беше съвсем спокоен. Всъщност прекарал по-голямата част от времето си в сън.

— Мисис Гарднър върнала ли се беше?

— Да, беше си легнала, струва ми се.

— Тя е много всеотдайна на съпруга си, нали?

— Боготвори го. Наистина вярвам, че ще направи всичко на света за него. Много различно от всички случаи, които съм имала. Ама чакайте, миналия месец...

Инспектор Наракот парира застрашаващата го история за миналия месец със завидно умение. Погледна часовника си и възкликна:

— Мили Боже, ще изпусна влака! Гарата не е далече, нали?

— Сейнт Дейвид е само на три минути пеша, ако тя е тази, която ви трябва.

— Налага се да тръгвам — каза инспекторът. Предайте извиненията ми на мисис Гарднър, че не я дочаках да ѝ кажа „довиждане“. Много приятно ми беше да си побъбрим, сестро.

Сестрата едва възпря новия поток от думи.

„Много привлекателен мъж — си каза тя, когато вратата се затвори след инспектора. — Наистина привлекателен. С такива приятни маниери.“

И със слаба въздишка се върна горе при пациента си.

10

СЕМЕЙСТВО ПИЪРСЪН

Следващият ход на инспектор Наракот беше да докладва на началника си, старшия офицер Максвел.

Последният изслуша с внимание разказа на своя подчинен.

— Очертава се заплетен случай — каза той. — Вестниците ще го раздухат моментално.

— Съгласен съм с вас, сър.

— Трябва да внимаваме. Не бива да допускаме никакви грешки. Но мисля, че сте на прав път. Тръгнете веднага по следите на Джеймс Пиърсън и разберете къде е бил вчера следобед. Както казвате, Пиърсън е често срещано име, но и собственото съвпада. Разбира се, това, че открито е написал името си, показва, че не е кроял нищо предварително. Иначе едва ли би бил такъв глупак. На мен ми прилича на кавга и удар в пристъп на ярост. Ако е бил той, сигурно е чул за смъртта на чичо си същата вечер. А ако е така, защо ще се измъква сутринта с влака в шест, без да каже на никого. Не, нещо не е наред, по всичко личи, че не е просто съвпадение. Моля ви, изяснете това по-бързо.

— И аз мисля така, сър. Най-добре ще е да взема влака за града в два без петнайсет. Бих искал да поговоря с тази мисис Уилет, която е наела къщата на капитана. Има нещо подозрително там. Но сега не мога да стигна до Ситафорд, пътищата са непроходими. Пък и тя не би могла да е свързана пряко с престъплението. Тя и дъщеря ѝ хм... хм, са викали духове по времето, когато е било извършено убийството. И, между другото, се е случило нещо много странно.

Инспекторът разказа историята, която беше чул от майор Бърнаби.

— Звучи невероятно — рече старшият. — Помислете си дали този стар приятел е казал истината. Тази история може да се скалъпи от човек, който вярва в привидения.

— Аз мисля, че си е съвсем вярна — каза Наракот и се усмихна. — Много трудно беше да я изкопча от него. Той не е суеверен, точно обратното, стар войник, който разглежда станалото като чиста глупост.

Старшият офицер кимна в знак на съгласие.

— Е, да, странно е, но това не води до нищо — беше заключението му.

— Тогава ще взема влака за Лондон в два без петнайсет.

Другият кимна.

Когато пристигна в града, Наракот отиде право на улица Кромуюел 21. Казаха му, че мистър Пиърсън е в агенцията. Със сигурност щял да се върне около седем часа.

Наракот кимна нехайно, сякаш информацията беше без значение за него.

— Ако мога, ще се обадя — каза той. — Не е нещо важно. — И тръгна бързо, без да остави името си.

Реши да не ходи до застрахователното бюро, а да посети Уимбълдън, за да разпита мисис Мартин Деринг, бившата Силвия Пиърсън.

Около „Тихото кътче“ всичко беше изрядно поддържано.

„Ново и просташки претенциозно“ — бяха думите, с които инспекторът характеризира мястото.

Мисис Деринг си беше у дома. Прислужница, облечена в лилаво, му отвори вратата и го въведе в претъпканата с мебели гостна. Той ѝ подаде служебната си карта, за да я занесе на господарката си.

Мисис Деринг се появи почти веднага с картата му в ръка.

— Предполагам, че посещението ви е свързано с клетия чичо Джоузеф — започна тя. — Потресаващо е, наистина потресаващо! Самата аз изпитвам такъв ужасен страх от крадци. Миналата седмица сложих две допълнителни вериги на задната врата и нови куки на прозорците.

Инспекторът знаеше от мисис Гарднър, че Силвия Деринг е на двайсет и пет години, но тя изглеждаше доста над трийсетте. Беше ниска, светла, с анемичен вид и измъчено лице. В гласа ѝ се долавяше онази слаба нотка на оплакване, която се доближава до най-дразнените звуци на човешкия глас. Без да даде възможност на инспектора да проговори, тя продължи:

— Ако има нещо, с което мога да ви помогна, с радост ще го направя, но рядко виждах чичо Джоузеф. Той не беше от най-добрите, сигурна съм в това. Не беше от хората, при които отиваш, когато изпаднеш в затруднение. Вечно мърмореше и критикуваше. И от литература нищо не разбираше. Успехът, истинският успех невинаги се измерва в пари, инспекторе.

Най-после тя млъкна и инспекторът, на когото тези забележки дадоха възможност да направи известни предположения, разбра, че е дошъл неговият ред.

— Много бързо сте научили за трагедията, мисис Деринг.

— Леля Дженифър ми телеграфира.

— Разбирам.

— Предполагам, че ще излезе във вечерните вестници. Ужасно, нали?

— Подразбирам, че не сте виждали чичо си през последните години.

— Откакто се омъжих, съм го виждала само два пъти. Втория път беше наистина много груб с Мартин. Откъдето и да го погледнеш, беше еснаф, посветен само на спорта. Не ценеше литературата, както вече ви казах.

— Съпругът ви му е поискал заем, но му е било отказано — изкоментира поверително инспектор Наракот. — Чиста формалност, мисис Деринг, но ще ми кажете ли какво правихте вчера следобед?

— Какво правих ли? Играх бридж през по-голямата част от следобед, след което дойде на гости мой приятел и прекара вечерта с мен, тъй като съпругът ми отсъстваше.

— Отсъстваше ли? Заминал ли е някъде?

— Литературна вечеря — обясни мисис Деринг, като наблегна на важноста. — Вечеря с американски издател късно вечерта.

— Разбирам.

Това звучеше честно и открито. Той продължи:

— Разбирам, че вашият по-малък брат е в Австралия, мисис Деринг?

— Да.

— Имате ли адреса му?

— О, да. Мога да го намеря, ако желаете. Твърде странно име беше, забравила съм го. Някъде в Нови Южен Уелс.

— А по-големият ви брат, мисис Деринг?

— Джим?

— Да. Искам да се свържа с него.

Тя побърза да му даде адреса — същият, който мисис Гарднър вече му беше дала.

Като реши, че няма какво повече да си кажат, преустанови въпросите. Погледна часовника си и прецени, че около седем часа щеше да стигне в града — подходящо време, надяваше се, за да намери мистър Джеймс Пиърсън у дома.

Същата високомерна жена на средна възраст отвори вратата на номер 21. Да, мистър Пиърсън се е прибрал. На втория етаж е, ако джентълменът желае да се качи. Тя тръгна пред него, потропа на една врата и смотолеви извинително:

— Джентълменът, който иска да ви види, сър. — След това се отдръпна и му направи път да мине.

Млад човек във вечерно облекло стоеше в средата на стаята. Изглеждаше добре, дори хубав, ако се изключат слабохарактерните устни и ъгълчетата на очите, издаващи нерешителност. Имаше отпаднал и угрижен вид и си личеше, че отдавна не е спал като хората.

Погледна въпросително към приближаващия инспектор.

— Аз съм детектив, инспектор Наракот — започна той, но не успя да продължи.

С дрезгав вик младият човек се строполи на стола, просна ръце на масата пред себе си, сведе глава над тях и изхленчи:

— О, Боже мой! Само това липсваше.

След минута-две повдигна глава.

— Е, хайде. Защо се бавите, човече? — попита той.

Инспектор Наракот доби безкрайно тъп и неадекватен вид.

— Разследвам убийството на вашия чичо, капитан Джоузеф Тревелян. Имате ли да ми кажете нещо, сър?

Младият мъж се изправи и попита с дрезгав, неестествен глас:

— Вие... арестувате ли ме?

— Не, сър. Не ви арестувам. Ако беше така, щях да подходя по обичайния ред. Просто ви моля да ми дадете отчет за действията си през вчерашния следобед. Можете да отговаряте на въпросите ми или да не отговаряте, както решите.

— И ако не отговоря на въпросите ви — ще бъде в мой ущърб. О, да! Познавам подхода ви. Разбрали сте, че вчера бях там.

— Регистрирали сте се в хотела, мистър Пиърсън.

— Предполагам, че не си струва да отричам. Бях там. Защо да не бъда?

— Защо наистина? — учуди се инспекторът.

— Отидох, за да видя чичо си.

— Бяхте ли се уговорили?

— Какво искате да кажете с това „уговорили“?

— Чичо ви знаеше ли, че ще го посетите?

— Аз... не, не знаеше. Беше... внезапен порив.

— Без никаква причина?

— Аз... причина ли? Не, не, защо трябва да има причина? Аз... аз просто исках да видя чичо си.

— Разбира се. И видяхте ли го?

Последва пауза — много дълга пауза. По лицето на младия човек се изписа нерешителност. Инспектор Наракот почувства съжаление, докато го наблюдаваше. Нима момчето не разбираше, че очевидната му нерешителност се възприема като пълно самопризнание?

Накрая Джим Пиърсън си пое дълбоко дъх.

— Аз... аз предполагам, че е по-добре да си призная всичко. Да, видях го. На гарата попитах как да стигна до Ситафорд. Отговориха ми, че и дума не може да става. Пътищата били непроходими за всякакви превозни средства. Казах им, че е спешно.

— Спешно? — измърмори инспекторът.

— Аз... аз много исках да видя чичо си.

— Явно, сър.

— Носачът продължи да клати глава и да повтаря, че е невъзможно. Споменах името на чичо си и лицето му се проясни. Каза ми, че чичо всъщност е в Ексхамптън, подробно ми обясни как да намеря къщата, която е наел.

— По кое време стана това, сър?

— Около един часа може би. Отидох в хотел „Трите корони“, наех стая и хапнах. След това... излязох, за да видя чичо си.

— Веднага след това?

— Не, не веднага.

— В колко часа?

— Е, не мога да кажа със сигурност.

— Три и половина? Четири? Четири и половина?

— Аз... аз — продължаваше да се запъва все повече и повече. —
Не мисля, че е било толкова късно.

— Мисис Белинг, собственицата, каза, че сте излезли в четири и половина.

— Наистина ли? Аз... мисля, че греша. Не би могло да е толкова късно.

— Какво стана после?

— Намерих къщата на чичо си, поговорихме и се върнах в хотела.

— Как влязохте в къщата на чичо си?

— Позвъних на вратата и той самият ми отвори.

— Не се ли изненада, като ви видя?

— Да... да, беше доста изненадан.

— Колко време останахте с него, мистър Пиърсън?

— Четвърт час или двацет минути. Но вижте, изглеждаше чудесно, когато си тръгнах. Чудесно. Кълна ви се.

— И по кое време си тръгнахте?

Младият човек сведе поглед. В тона му отново прозвуча колебание:

— Не зная точно.

— Струва ми се, че знаете, мистър Пиърсън.

Сигурността в гласа на инспектора произведе нужния ефект. Младежът тутакси отговори дрезгаво:

— Беше пет и петнайсет.

— Върнали сте се в „Трите корони“ в шест без петнайсет, а от къщата на чичо ви дотам разстоянието се изминава най-много за седем-осем минути.

— Не се прибрах веднага. Разходих се из града.

— На студа, в този сняг!

— Тогава не валеше. Заваля по-късно.

— Разбирам. И каква беше темата на разговора с чичо ви?

— О, нищо особено. Просто исках да поговорим, ей така, да му се обадя, нещо подобно, нали?

„Нещастен лъжец — помисли си инспектор Наракот. — Аз самият бих могъл да го съчиня по-добре.“

— Така, така, сър — каза той. — А сега мога ли да ви попитам защо, като сте чули за убийството на чичо си, сте напуснали Ексхамптън, без да разкриете вашата родствена връзка с убития?

— Бях изплашен — рече младият човек искрено. — Чух, че е бил убит около времето, по което си бях тръгнал. Дявол да го вземе, това не е ли достатъчно, за да ужаси всеки? Изплаших се много и заминах с първия влак. Е, признавам, че постъпих глупаво. Но знаете какво е, когато си стреснат. А при тези обстоятелства всеки би могъл да се уплаши.

— И това ли е всичко, което имате да кажете, сър?

— Да... да, разбира се.

— Тогава, сър, нали не възразявате да дойдете с мен и да напишете вашите показания, след което ще ви бъдат прочетени и вие ще трябва да ги подпишете.

— А... после?

— Струва ми се, мистър Пиърсън, че ще бъде необходимо да ви задържа до приключване на следствието.

— О, Боже мой — изпъшка Джими Пиърсън. — Никой ли не може да ми помогне?

В този миг вратата се отвори и в стаята влезе млада жена.

В нея, както наблюдателният инспектор установи, имаше нещо наистина изключително. Не бе смайващо красива, но лицето ѝ бе необикновено, поразяващо. Лице, което веднъж зърнато, не може да се забрави. Около нея витаеше атмосфера на здрав разум, *деликатност*, неповторима решителност и вълнуващо очарование.

— О, Джим! — възкликна тя. — Какво се е случило?

— Всичко е свършено, Емили — каза младият човек. — Мислят, че съм убил чичо си.

— Кой мисли така? — поиска да узнае тя.

Младият мъж посочи посетителя си.

— Това е инспектор Наракот — каза той, неумело представи и нея: — Мис Емили Трефъсис.

— О! — възкликна Емили Трефъсис и се взря в инспектор Наракот с пронизващите си лешникови очи. — Джим — добави, — е безобразен идиот, но не убива хора.

Инспекторът мълчеше.

— Подозирам — продължи Емили, като се обърна към Джим, — че си говорил възможно най-необмислените неща. Ако четеше малко повече вестници, Джим, щеше да знаеш, че никога не трябва да говориш с полицаи докато нямаш до себе си добър адвокат, който да възразява на всяка дума. Какво стана? Арестувате ли го, инспектор Наракот?

Инспекторът обясни ясно намеренията си.

— Емили — извика младият мъж, — ти не вярваш, че аз съм го направил, нали? Никога няма да повярваш, нали?

— Не, скъпи — каза мило Емили. — Разбира се, че не. — И добави замислено, с нежен глас: — Не би имал тази смелост.

— Чувствам се така, сякаш нямам нито един приятел на света — изстена Джим.

— Не, имаш — каза Емили. — Имаш мен. Горе главата, Джим, погледни как блещукат диамантите на лявата ми ръка. Аз съм вярната ти годеница. Върви с инспектора и остави всичко на мен.

Джим Пиърсън се надигна, все още замаян. Взе от стола захвърления си балтон и го облече. Инспектор Наракот му подаде шапката, метната на близкото бюро. Тръгнаха към вратата и инспекторът каза учтиво:

— Лека вечер, мис Трефъсис.

— *Au revoir*, инспекторе — отговори очарователно Емили.

Ако познаваше мис Емили Трефъсис по-добре, щеше да разбере, че в тези три думи се крие предизвикателство.

11

ЕМИЛИ СЕ ЗАЛАВЯ ЗА РАБОТА

Огледът на тялото на капитан Тревелян за уточняване причините за смъртта се състоя в понеделник сутринта. Той не предложи абсолютно никаква сензация, защото почти веднага беше отложен с една седмица, и това разочарова множество хора. Между събота и понеделник Ексхамптън се прочу. Фактът, че племенникът на мъртвия е задържан във връзка с убийството, пренесе случая, отбелязван във вестниците с кратки съобщения на вътрешните страници, на първа страница с огромни заглавия. В понеделник Ексхамптън се изпълни с репортери. Мистър Чарлс Ендърби още веднъж имаше повод да поздрави себе си за това, че случайният шанс да предаде наградата за футболната загадка го беше изпратил на самото място. Намерението на журналиста беше да се залепи като пиявица за майор Бърнаби и под претекст, че фотографира вилата му, да изкопчи от жителите на Ситафорд най-подробна информация за техните отношения с мъртвия.

Когато отиде да обядва, мистър Ендърби не пропусна да забележи привлекателното момиче, което седна на малка маса до вратата. Зачуди се какво ли прави в Ексхамптън. Беше добре облечено в престорено скромнен провокиращ стил и не изглеждаше да е роднина на починалия, а още по-малко приличаше на някоя от дошлите любопитни.

„Интересно, дали ще остане дълго? — помисли мистър Ендърби. — Много жалко, че следобед отивам в Ситафорд. Късмет. Е, не може човек да има всичко на света.“

Но скоро след обяда мистър Ендърби бе приятно изненадан. Беше застанал на стъпалата на „Трите корони“, като наблюдаваше бързо топящия се сняг и се наслаждаваше на ленивите лъчи на зимното слънце. Зад гърба си чу невероятно чаровен глас:

— Прощавайте много, но бихте ли ми казали дали има нещо, което си струва да се види в Ексхамптън?

Чарлс Ендърби бързо пое нещата в свои ръце.

— Има замък, струва ми се — започна любезно той. — Не е нещо особено. Ако позволите, ще ви покажа пътя.

— Много мило от ваша страна — отвърна момичето. — Стига да не сте зает...

Чарлс Ендърби веднага отхвърли предположението за заетост.

Тръгнаха заедно.

— Вие сте мистър Ендърби, нали? — попита момичето.

— Да. Откъде разбрахте?

— Мисис Белинг ви посочи.

— О, разбирам.

— Името ми е Емили Трефъсис. Мистър Ендърби, искам да ми помогнете.

— Да ви помогна? — учуди се Ендърби. — Разбира се, но...

— Аз съм сгодена за Джим Пиърсън.

— О! — възкликна мистър Ендърби. Журналистът у него се събуди мигновено.

— Полицията ще го задържи. Предчувствам го. Мистър Ендърби, уверена съм, че Джим не го е направил. Дойдох, за да го докажа. Но ми трябва някой, който да ми помогне. Нищо не можеш да направиш без мъж. Мъжете знаят толкова много и получават информация от най-различни места, които са просто недостъпни за жените.

— Аз... да... може би наистина е така. — Мистър Ендърби доби самодоволен вид.

— Сутринта гледах всички тези журналисти — каза Емили. — Помислих си колко много от тях имат глупави лица. Вие ми вдъхнахте най-голямо доверие.

— Разбирам. Дано заключенията ви не са прибързани — заключи мистър Ендърби самодоволно.

— Предлагам ви съдружие. Ще бъде изгодно и за двете страни. Има някои факти, които искам да проверя. Там вие в качеството си на журналист можете да ми помогнете. Искам...

Емили направи пауза. Това, което наистина искаше, беше да ангажира мистър Ендърби за свой частен детектив. Да ходи, където тя му каже, да задава въпросите, които тя поиска, и изобщо да й бъде нещо като роб. Но осъзнаваше, че трябва да формулира предложенията си така, че едновременно да го ласкае и да му е приятно. Целият

смисъл беше тя да е шефът, но това налагаше да ръководи нещата с такт.

— Бих се радвала, ако мога да разчитам на вас — изрече с чувство тя.

Имаше очарователен глас — звучен и примамлив. Докато произнасяше последното изречение, у мистър Ендърби се породила увереност, че това прелестно безпомощно момиче може да се уповава на него докрай.

— Сигурно е ужасно — каза мистър Ендърби и като взе ръката ѝ, я стисна пламенно. — Но вие знаете — продължи той с реакцията на журналист, — че аз не разполагам изцяло с времето си. Искам да кажа, че трябва да ходя където ме изпратят и всякакви други неща от този род.

— Да — отвърна бързо Емили. — Мислила съм за това и точно тук е моята роля. За вас аз мога да бъда „сензационна новина“, както вие бихте се изразили, нали? Можете всеки ден да ме интервюирате и да ме накарате да говоря всичко, което мислите, че ще се хареса на читателите. ГОДЕНИЦАТА НА ДЖИМ ПИЪРСЪН. МОМИЧЕ, КОЕТО СТРАСТНО ВЯРВА В НЕГОВАТА НЕВИННОСТ. СПОМЕНИ ОТ ДЕТСТВОТО МУ, РАЗКАЗАНИ ОТ САМАТА НЕЯ. Не зная много за детството му — добави тя, — но няма значение. И освен това — продължи Емили, възползвайки се от въздействието на думите си — аз, естествено, имам достъп до роднините на Джим. Мога да ви запозная, представяйки ви за мой приятел, и така пред вас ще се отворят врати, които иначе биха затръшнаха под носа ви.

— Разбирам това много по-добре от вас — каза мистър Ендърби леко засегнат, като си припомни много подобни случки от миналото.

Пред него се отваряше великолепна възможност. Още от самото начало на този случай беше имал късмет. Първо наградата за футболната загадка, а сега и убийство.

— Съгласен съм — рече той ентузиазно.

— Прекрасно. — Гласът на Емили придобиваше все по-деловитон. — И какъв ще е първият ход?

— Следобед ще отскоча до Ситафорд.

Той ѝ обясни щастливото обстоятелство, което му гарантираше благоразположението на майор Бърнаби.

— Забележете, тоя глуповат старец мрази хората от пресата с цялата си душа. Но не можеш да удариш през лицето човека, който наскоро ти е дал пет хиляди фунта, нали?

— Би било неприлично — съгласи се Емили. — Е, ако ще ходите в Ситафорд, аз идвам с вас.

— Великолепно — зарадва се Ендърби. — Макар че не зная къде да отседнем. Единствените възможности са къщата Ситафорд и няколко стари бунгала, собственост на хора като Бърнаби.

— Ще измислим нещо — успокои го Емили, — аз винаги се справям.

Мистър Ендърби не се и съмняваше. Емили изглеждаше жена с характер, преминаваща триумфално през всички препятствия.

Стигнаха до полуразрушения замък и без въобще да поглеждат към него, седнаха върху остатък от стена и Емили продължи да развива идеите си:

— Пристъпвам към случая абсолютно безпристрастно и делово, мистър Ендърби. Да започнем с факта, че Чарлс не е извършил престъплението. Не го казвам, защото съм влюбена в него и вярвам в прекрасния му характер или нещо подобно. Казвам го, защото съм сигурна. Знаете ли, от шестнайсетгодишна сама се грижа за себе си. Никога не съм общувала с жени и слабо ги познавам, но за мъжете знам много. А ако едно момиче не може точно да прецени мъжа и не знае с кого си има работа, то никога няма да разбере подбудите му. Аз съм ги разбрала. Работя като манекен в модна къща „Люси“ и мога да заявя, че да стигнеш дотам, не е проста работа. Та както споменах, аз съм в състояние да преценявам мъжете много точно. Джим е слабохарактерен, откъдето и да го погледнеш. Не съм сигурна — каза Емили, забравяйки за момент ролята си на поклонничка на силните мъже — дали не харесвам у него именно това. Чувството, че мога да го амбицирам да постигне определени цели. Има много неща, които би извършил, ако някой го подтикне, но не и убийство. Той просто не е в състояние да вдигне торбичка с пясък и да удари с нея един старец по врата. Щеше да го удари не там, където трябва. Той е... той е *нежно* създание, мистър Ендърби. Дори оса не може да убие. Винаги се опитва да ги изгони през прозореца, без да ги нарани, и обикновено те го ужилват. Все едно, няма смисъл да продължавам. Трябва да ми повярвате и да приемете, че Джим е невинен.

— Мислите ли, че някой се опитва съзнателно да му припише престъплението? — попита Чарлс Ендърби.

— Не вярвам. Вижте, никой не знаеше, че Джим ще посети чичо си. Разбира се, не можем да сме сигурни, но аз го отдавам на съвпадение и лош късмет. Трябва да открием човек, който има мотив да убие Тревелиан. В полицията са убедени, че не е проникнато с взлом. Тоест не е бил крадец. Счупеният прозорец е за заблуда.

— От полицията ли ви го съобщиха?

— Общо взето, да — отговори уклончиво Емили.

— Какво имате предвид под „общо взето“?

— Камериерката ми каза. Сестра ѝ е омъжена за полицаия Грейвс, така че, естествено, знае какво мислят в полицията.

— Чудесно — ентузиазира се мистър Ендърби, — не е проникнато с взлом. Извършено е отвътре.

— Точно така — потвърди Емили. — Полицията — това е инспектор Наракот, който между другото намирам за страшно логичен човек, се е заловила да намери този, който би могъл да се облагодетелства от смъртта на капитан Тревелиан, и макар с Джим те да се отдалечават на километри от целта, едва ли ще тръгнат да търсят в друга посока. С това ще трябва да се заемем ние.

— Какъв удар ще бъде — размечта се мистър Ендърби, — ако вие и аз открием истинския убиец. Ще започнат да ме наричат криминалния експерт на „Дейли Уайър“. Но е прекалено хубаво, за да стане действителност — добави той унило. — Тези неща се случват само в книгите.

— Глупости — каза Емили, — на мен се случват.

— Вие сте чудесна — възхити се отново мистър Ендърби.

Емили извади малък бележник.

— Сега едно по едно да запишем всичко. Самият Джим, брат му и сестра му, както и леля Дженифър са еднакво облагодетелствани от смъртта на капитан Тревелиан. Разбира се, Силвия, сестра му, не може да убие и муха, но за съпруга ѝ не може да се твърди същото. Той е въплъщение на това, което аз наричам себичен човек. Нали знаете, противния тип артист с неговите любовни истории и всякакви неща от този род. Много е вероятно да е изпаднал във финансово затруднение. Парите, които ще наследят, ще бъдат всъщност на Силвия, но това е без значение за него. Съвсем скоро ще ѝ ги измъкне.

— Вероятно е много неприятен тип — изкоментира мистър Ендърби.

— О, да. Изглежда добре, има нахален и самонадеян вид. Жените говорят с него за секс. Истинските мъже го мразят.

— Вече имаме заподозрян номер едно — каза мистър Ендърби, като пишеше в малък тефтер. — Да разберем какво е правил в петък — ще бъде съвсем лесно под прикритието на интервю с популярен романист, свързан с престъплението. Така добре ли е?

— Великолепно — похвали го Емили. — Следва Брайън — по-малкият брат. Би трябвало да е в Австралия, но спокойно може и да се е върнал. Искам да кажа, хората понякога го правят, без да съобщават.

— Трябва да му телеграфираме.

— Ще го направим. Предполагам, леля Дженифър е извън всяко подозрение. От всичко, което съм чувала за нея, тя е чудесен човек. Тя е жена с характер. Все пак била е съвсем наблизо. В Ексетър. *Може* да е дошла да види брат си, той *може* да ѝ е казал нещо неприятно, например по адрес на съпруга ѝ, когото тя обожава, и тя да се е разярила, след което грабнала торбичката с пясък и го цапардосала по главата.

— Наистина ли вярвате в това? — попита мистър Ендърби несигурно.

— Не. Но човек не може да е сигурен. Идва ред на ординареца. Той получава само сто фунта от завещанието и изглежда невинен. Но, повтарям, човек не може да е сигурен. Жена му е племенница на мисис Белинг. Познавате ли мисис Белинг, съдържателката на „Трите корони“? Когато се върна, ще заплача на рамото ѝ. Романтична душа е, от нея лъха майчинска загриженост. По всяка вероятност ще ме съжали, като разбере, че младия ми годеник го заплашва затвор, и може да каже нещо полезно. А след това идва ред, разбира се, на къщата в Ситафорд. Знаете ли какво ми се вижда странно?

— Какво?

— Онези хора, семейство Уилет, наемат къщата на капитан Тревелан и се преместват в нея посред зима. Много е странно.

— Вярно — съгласи се мистър Ендърби. — В цялата тази работа може би се крие нещо. Нещо, свързано с миналото на капитан Тревелан. Историята със сеанса е също необичайна. Смятам да напиша

за нея във вестника. Ако ви интересува, осведомете се за мнението на сър Оливър Лодж и сър Артър Конан Дойл по въпроса.

— Какъв сеанс?

Мистър Ендърби ѝ разказа с удоволствие каквото знаеше за викането на духове. Нямахше нищо, свързано с убийството, което бе пропуснал.

— Все пак е странно, нали? — завърши разказа си той. — Искам да кажа, кара те да се замислиш. Може би зад всичко това се крие нещо. За пръв път се натъквам на нещо истинско.

Емили потрепери.

— Мразя свръхестествените неща. Както казвате, явно има нещо скрито. Но колко е... колко е страшно!

— Историята с този сеанс не изглежда твърде логична, нали? Ако се е явил духът на стареца и е казал, че е убит, защо не е посочил и кой го е сторил? Би било естествено.

— Чувствам, че ключът към разгадаването на историята сигурно се намира в Ситафорд. — Емили се замисли.

— Непременно трябва да разучим всичко за нея. Наел съм кола и след половин час тръгвам нататък. Добре ще е да ме придружите.

— Ще дойда — каза Емили. — А майор Бърнаби?

— Той пое пеша. Тръгна веднага след огледа на тялото. Ако питате мен, просто искаше да се отърве от компанията. Никой не би искал да върви в тази лапавица.

— Колата ще може ли да се качи без проблеми?

— О, да. Макар че днес е първият ден, в който по пътя може да се движи кола.

— Време е да се връщаме в „Трите корони“, за да си приготвя куфара и да поплача малко на рамото на мисис Белинг. — Емили се изправи.

— Не се тревожете — глупаво я успокои мистър Ендърби. — Оставете всичко на мен.

— Точно това смятам да направя — заяви Емили, без да е убедена. — Чудесно е, когато имаш на кого да разчиташ.

Емили Трефъсис беше наистина една изискана млада дама.

12

АРЕСТЪТ

Връщайки се в „Грите корони“, Емили веднага се натъкна на мисис Белинг, която стоеше в коридора.

— Радвам се да ви видя, мисис Белинг! — възкликна тя. — Ще пътувам днес следобед.

— Наистина ли, мис? С влака за Ексетър в четири и десет?

— Не, ще отида до Ситафорд.

— До Ситафорд?

Лицето на мисис Белинг изрази любопитство.

— Да, исках да ви попитам къде мога да отседна.

— Искате да отседнете там?

Любопитството ѝ нарасна.

— Да, работата е... ох! Мисис Белинг, има ли къде да ви кажа няколко думи насаме?

Почти пъргаво мисис Белинг я поведе към кабинета си — не много уютна стая с голяма запалена камина.

— На никого няма да кажете, нали? — започна Емили, знаейки добре, че от всички предисловия това беше най-сигурното средство за провокиране на интерес и съчувствие.

— Не, мис, разбира се, че няма — отговори мисис Белинг с блеснали от любопитство очи.

— Вижте, мистър Пиърсън...

— Младият джентълмен, който беше тук в петък? И когото полицията задържа?

— Задържа? Искате да кажете, че наистина е задържан? — Емили пребледня. — Вие... вие сигурна ли сте?

— Да, мис. Нашата Ейми го научи от сержанта.

— Това е направо ужасно! — каза Емили. И макар да беше подготвена, от това не ѝ стана по-леко. — Виждате ли, мисис Белинг, аз... аз съм сгодена за него. И съм сигурна, че не го е направил. О, Господи, толкова е ужасно!

Тук Емили се разплака. Тя беше разказала вече на Чарлс Ендърби за намерението си да го стори, но сега се ужаси от лекотата, с която дойдоха сълзите. Да плачеш, когато си поискаш, не е лесна работа. В сълзите ѝ обаче имаше нещо прекалено истинско. Това я изплаши. Не трябваше да се поддава на чувства. Хленченето нямаше да спаси Джим. Да мисли логично, да бъде решителна и с ясен поглед — ето стъпките, които щяха да имат значение. Хленченето на никого не е помогнало.

Но въпреки всичко почувства облекчение, след като даде воля на чувствата си. Така или иначе, сълзите бяха част от плана ѝ. Те щяха да предизвикат съчувствието на мисис Белинг. Тогава защо да не си поплаче, както и без това се канеше? И то истински, при което всичките ѝ проблеми, съмнения и премълчани страхове може да намерят отдушник и да изчезнат напълно.

— Не така, не така, мила, не се вълнувайте толкова — успокояваше я мисис Белинг.

Сложи голяма майчинска ръка около раменете на Емили и я потупа утешително.

— От самото начало казвах, че не го е направил той. Приятен млад джентълмен. Полицаяте са сбирщина глупаци, заявявала съм го и преди. Много по-вероятно е да е някой скитник или крадец. Няма защо да се измъчвате, мила, всичко ще си дойде на мястото, ще видите.

— Толкова много го харесвам — проплака Емили. Скъпият Джим, скъпият, по момчешки сладък, безпомощен, непрактичен Джим. Винаги можеш да очакваш от него, че ще свърши нещо неуместно, и то точно когато не трябва. На какво можеше да се опре той срещу непоколебимия, решителен инспектор Наракот?

— Ние *трябва* да го спасим — проплака тя.

— Разбира се, че ще го спасим. Разбира се, че ще го спасим — продължаваше да я утешава мисис Белинг.

Емили енергично изтри очи, изхлипа още веднъж, преглътна и като вдигна глава, попита решително:

— Къде мога да отседна в Ситафорд?

— В Ситафорд? Твърдо ли сте решили да отидете, мила?

— Да. — Емили закима енергично.

— Сега. — Мисис Белинг започна да разсъждава на глас. — Има само едно място, където можете да отседнете. Изборът не е много

богат: голямата къща, къщата Ситафорд, построена от капитан Тревелаян, която сега е наета от една дама, пристигнала от Южна Африка, и шестте бунгала, построени също от него. В номер пет е Къртис, който беше градинар в Ситафорд, и мисис Къртис. През лятото тя даваше стаи под наем, разбира се, с разрешение на капитана. И няма къде другаде да отседнете, това е факт. Има още ковачница и поща, но Мери Хибърт има шест деца, а и зълва ѝ живее там. Жената на ковача пък очаква осмото си дете, така че у тях няма и ъгълче, където да се сврете. Но как ще стигнете до Ситафорд, мис? Наели ли сте кола?

— Ще пътувам с колата на мистър Ендърби.

— Той обаче къде ще отседне.

— Предполагам, че и той ще трябва да се настани при мисис Къртис. Тя ще има ли стаи за двама ни?

— Не зная дали това ще изглежда почтено за млада дама като вас — каза мисис Белинг.

— Той ми е братовчед — отвърна бързо Емили.

Почувства, че мисис Белинг в никакъв случай не бива да подлага на съмнение благоприличието ѝ.

Челото на хазяйката се проясни.

— Е, тогава всичко е наред — съгласи се неохотно тя. — Ако не се чувствате удобно при мисис Къртис, можете да се преместите в голямата къща.

— Съжалявам, че се държах като глупачка — каза Емили, като още веднъж избърса очи.

— Това е толкова естествено, мила моя, а и ви се отрази добре.

— Така е — откровено призна Емили. — Чувствам се много по-добре.

— Хубаво е да си поплачеш и да изпиеш чаша чай — няма по-добра комбинация. А чая ще получите веднага, скъпа моя, преди да се качите в колата за тази разходка в студа.

— Благодаря, но не мисля, че наистина ми се пие...

— Мислете си каквото искате, но ще получите каквото трябва — каза мисис Белинг, като се изправи решително и тръгна към вратата. — И предайте на Амелия Къртис да се грижи за вас, нека следи да се храните добре и да не се измъчвате.

— Толкова сте любезна — погледна я с благодарност Емили.

— И което е по-важно — аз ще държа очите и ушите си отворени — рече съучастнически мисис Белинг. — Дочувам много нещица, за които полицията никога не узнава. И всичко, което науча, ще предам на вас, мис.

— Наистина ли?

— Разбира се. Не се тревожете, мила, за нула време ще измъкнем вашия джентълмен от тази каша.

— Трябва да отида да си събера багажа — каза Емили и се изправи.

— Ще изпратя чая в стаята ви.

Емили се качи на горния етаж, събра малкото вещи в куфара, изми си очите със студена вода и положи дебел слой пудра.

— *Виж се* на какво приличаш — заговори тя на образа си в огледалото. Добави още пудра и малко руж. — Странно — възкликна Емили. — Колко по-добре се чувствам. Подпухналият ми вид напълно си заслужаваше.

Натисна звънеца. Камериерката (симпатичната балдъза на полицаия Грейвс) се появи веднага. Емили ѝ подаде банкнота от един фунт и я помоли по един или друг начин да научи всичко, което може, от полицейските среди. Момичето прие с готовност.

— Ще бъдете при мисис Къртис в Ситафорд, нали? Наистина ще направя всичко, мис. Не може да се изрази с думи колко ви съчувстваме. През цялото време си повтарям: „Представи си само, ако беше станало с теб и Фред.“ Бих полудяла — това е сигурно. Ще научите и най-малката подробност, която стигне до мен.

— Ти си истински ангел — каза Емили.

— Онзи ден в магазина някой разказваше случая с „жасминовите“ убийства, както ги наричаха. И знаете ли какво е помогнало на полицията да намери истинския убиец? Парченце обикновен червен восък. Вашият джентълмен е *красив*, мис, нали? Въобще не прилича на снимката във вестниците. Ще направя всичко, което е по силите ми.

Станала център на внимание, Емили напусна „Трите корони“, едва допила чая си, предложен ѝ като лек от мисис Белинг.

— Да не забравя — каза тя на Ендърби, когато старият форд потели, — вие сте ми братовчед.

— Защо?

— Тук, в провинцията, хората не са толкова покварени. Ще бъде по-добре така.

— Великолепно. Тогава — зарадва се мистър Ендърби на възможността, която му откриваше случаят — по-добре да ви наричам Емили.

— Дадено, братовчеде. Как е малкото ви име?

— Чарлс.

— Чудесно, Чарлс.

Колата пое по пътя за Ситафорд.

13

СИТАФОРД

Когато пред нея се откри Ситафорд, Емили беше очарована. На три километра от Ексхамптън отбиха от главното шосе и поеха нагоре по неравен планински път, докато стигнаха селце, разположено на самия ръб на възвишението. Състоеше се от ковачница и поща със сладкарница. Оттам пътят ги отведе до редица малки къщи, построени от гранит. Колата спря пред втората и шофьорът ги осведоми, че тук живее мисис Къртис.

Мисис Къртис беше ниска слаба жена, с прошарена коса, енергична и със заядлив нрав. Беше трескаво възбудена от новината за убийството, достигнала до Ситафорд едва тази сутрин.

— Да, мога да ви настаня при мен заедно с братовчед ви, но нека само оправя неразборията. Предполагам, няма да имате нищо против да се храните с нас. Кой би повярвал! Капитан Тревелян убит, провежда се разследване и какво ли още не! От петък сме откъснати от света и когато тази сутрин научихме, краката ми се подкосиха. „Капитанът е мъртъв — казах му на Къртис, — още едно *доказателство* в какъв коварен свят живеем.“ Но какво съм се разприказвала и ви държа на вратата. Влизайте. Сложила съм чай и веднага ще ви наля, защото сигурно сте умрели от студ, докато се изкачите с колата, макар днес да е по-топло в сравнение с предишните дни. Снегът наоколо достигна почти три метра.

Удавени в нейния поток от думи, Емили и Чарлс Ендърби бяха настанени в новите си квартири. Емили зае малка квадратна стая с изрядна чистота и с гледка към склона под ситафордската сигнална кула. Стаята на Чарлс представляваше тесен процеп с лице към предната част на къщата, обзаведен с микроскопичен скрин, легло и умивалник.

„Най-хубавото е — каза си той, след като шофьорът беше оставил куфара му на леглото и бе приел парите и благодарностите,

най-хубавото е, че въобще сме тук. Ако в следващия половин час не знаем всичко за всеки жител на Ситафорд, ще си изям шапката.“

Десет минути по-късно те седяха в уютната стая, където ги представиха на господин Къртис, възрастен мъж с прошарена коса и сърдит вид, и ги гостиха със силен чай, хляб и масло, девънширска сметана и твърдо сварени яйца. Докато се хранеха и пиеха, те слушаха. След половин час знаеха всичко за жителите на малкото селце.

Първо за мис Пърсихаус, която живееше в номер четири от бунгалата, стара мома с неизвестна възраст и нестабилен характер, която бе дошла тук преди шест години, за да умре, по думите на мисис Къртис.

— Ако искате, вярвайте, мис, но въздухът в Ситафорд е толкова здравословен, че тя се възстанови още същия ден, в който дойде. Тукашният въздух действа благотворно на белите дробове. Мис Пърсихаус има племенник, който от време на време идва да я види — продължи тя. — Сега отново е при нея. Грижи се парите да не излизат извън кръга на семейството, ето с какво се занимава. Вероятно е много скучно по това време на годината за един млад джентълмен. Но начините да се забавляваш не са един и два и идването му беше като дар Божии за младата дама от дома Ситафорд. Горкичката, що за идея да я доведе в тази пустош посред зима. Някои майки мислят само за себе си. А е хубава млада дама. Мистър Гарфийлд ходи на гости там толкова често, колкото може, без да пренебрегва мис Пърсихаус.

Чарлс Ендърби и Емили си размениха погледи. Чарлс си спомни, че Роналд Гарфийлд беше споменат като един от присъствалите на спиритическия сеанс.

— Къща номер шест, от тази страна, беше наета съвсем наскоро от някакъв джентълмен на име Дюк. Разбира се, ако решите да го наречете джентълмен. Може да е, но може и да не е. В наши дни хората не са така придирчиви, както някога. Срамежлив човек е той — най-вероятно военен, доколкото мога да съдя по вида му, но някак си му липсват характерните маниери. Не е като майор Бърнаби, за когото ще разберете, че е военен още в мига, в който го видите. В номер три живее мистър Райкрофт. Джентълмен на възраст. Казват, че е ловил птици по далечни краища за Британския музей. Наричат го естественик. Винаги когато времето позволява, е навън и броди из планината. Има много хубава библиотека. Цялата му къща е

претъпкана с шкафове за книги. В номер две живее един джентълмен инвалид капитан Уайът, със своя слуга индиец. Горкият човек, зле му понася студът, много зле. Слугата имам предвид, не капитана. И не е чудно, след като идва от далечни топли места. Температурата, която поддържат вътре, може да ви изплаши. Все едно влизате във фурна. Номер едно е къщата на майор Бърнаби. Живее сам и рано сутрин ходя при него да наглеждам домакинството му. Много спретнат джентълмен и доста възискателен. Той и капитан Тревелян бяха неразделни. Приятели за цял живот. И двамата имаха едни и същи ловни трофеи, окачени по стените. Колкото до мисис и мис Уилет, тях никога не може да ги разбере. Пълни са с пари. Амос Паркър от Ексхамптън, от когото пазаруват, ми каза, че седмичната им сметка далеч надхвърля осемдесет фунта. Няма да повярвате на количеството яйца, което влиза в тази къща! Доведоха домашните си прислужници от Ексетър, но на тях не им харесва и искат да напуснат. Не ги обвинявам. Мисис Уилет ги изпраща с колата си до Ексетър два пъти седмично и едва ли могат да се оплачат от живота, но ако питате мен, странна работа е да се забуташ в подобно село, и то за такава светска дама. Е, май трябва вече да разчистя приборите от чая.

Тя си пое дълбоко дъх, след нея същото направиха Чарлс и Емили. Пороят от думи, изречени с такава лекота, ги беше залял.

Чарлс се осмели да попита:

— Майор Бърнаби върна ли се вече?

С поднос в ръка, мисис Къртис спря.

— Да, сър, прибра се както винаги пеша, около половин час, преди да пристигнете вие, „Но защо, сър? — викам му аз. — Никога не сте извървявали *целия* път от Ексхамптън пеша.“ А той ми отвърща по неговия строг начин: „Защо не? Ако човек има два крака, няма нужда от четири колела. Както знаете, мисис Къртис, правя го веднъж седмично.“ — „Но сега е различно, сър. След този шок от ужасното убийство и разследването... Чудесно е, че имате сили да го сторите.“ А той само изсумтя, или нещо подобно, и продължи. Чудо е, че успя да слезе до Ексхамптън в петък вечерта. Това е истинска храброст на неговата възраст. Да бързти толкова, а последните пет километра направо в снежната виелица. Мислете си каквото искате, но младите джентълмени днес не представляват нищо в сравнение със старите. Този мистър Роналд Гарфийлд никога не би го направил и моето

мнение, както и на мистър Хибърт от пощата и мистър Паунд ковача, е, че мистър Гарфийлд не е трябвало да го пуска да тръгне сам, както е направил. Трябвало е да го придружи. Ако майор Бърнаби беше хлътнал в някоя преспа, всички щяха да обвинят мистър Гарфийлд. И щеше да е съвсем заслужено.

Тя излезе победоносно и се скри в помещението за миене на съдове сред дрънченето на приборите.

Мистър Къртис замислено премести лулата си от десния край на устата в левия.

— Жените — каза той — говорят прекалено.

Млъкна за известно време, после продължи да мърмори:

— И в повечето случаи не са сигурни дали онова, което казват, е истина.

Чарлс и Емили посрещнаха това изявление с мълчание. Виждайки, че няма да последва нова реплика, Чарлс закима одобрително.

— Това е много вярно, да, много вярно.

— Хм — обади се мистър Къртис и отново потъна в любимото си съзерцателно мълчание.

Чарлс се изправи.

— Ще намина да видя стария Бърнаби — съобщи той. — И да му кажа, че утре сутринта ще отида да направя снимките.

— Ще дойда с теб. — Емили също стана. — Искам да знам какво мисли за Джим и какво е мнението му за убийството изобщо.

— Имаш ли високи обувки или нещо подобно? Ужасна киша е.

— Купих си в Ексхамптън — каза Емили.

— Колко практично момиче си. Мислиш за всичко.

— Но за съжаление не ти е от голяма полза, когато търсиш човека, извършил убийството. Може да ти помогне само когато ти си тръгнал да убиваш.

— Моля те, не ме убивай — каза мистър Ендърби.

Излязоха заедно. Мисис Къртис се върна веднага.

— Отидоха при майора — осведоми я мистър Къртис.

— Как мислиш, милички са, нали? Казват, че женитбата между братовчеди води до някои увреждания у децата им. Глухи, неми, ненормални и какви ли не нещастия. Той много я харесва, лесно може да се види. Колкото до нея, тя е истинска хитруша, като пралеля ми

Сара-Белинда. Има подход към мъжете. Чудя се какво ли цели. Знаеш ли какво мисля, Къртис?

Мистър Къртис изсумтя.

— Младият джентълмен, когото полицията е задържала за убийството, по мое мнение е този, с когото тя свързва бъдещето си. И пристигна, за да се опита да разбере нещо повече. Помни ми думите! — Мисис Къртис потракваше с порцелановите съдове. — Ако има *нещо*, което може да бъде открито, тя ще го открие!

14

СЕМЕЙСТВО УИЛЕТ

В същото време, когато Чарлс и Емили излязоха, за да посетят майор Бърнаби, инспектор Наракот седеше в гостната на дома в Ситафорд, като се опитваше да подреди впечатленията си от мисис Уилет.

Не бе имал възможността да я разпита по-рано, тъй като тази сутрин пътищата бяха непроходими. Всичко друго очакваше да срещне тук, но не и това. Не той, а мисис Уилет беше тази, която поде разговора.

Тя се втурна в стаята, излъчваща деловитост и експедитивност. Наракот видя пред себе си една висока жена с тясно лице и остър поглед. Носеше доста претенциозен копринен костюм, попрехвърлил границите на онова, което подхожда за провинцията. Чорапите ѝ бяха от много скъпа тънка коприна, високите ѝ обувки — от лачена кожа. Носеше няколко ценни пръстена и голямо количество красиви и доста скъпи изкуствени перли.

— Инспектор Наракот? — обърна се към него мисис Уилет. — Разбира се, искахте да се отбиете в къщата. Каква ужасна трагедия! Не мога да повярвам. Чак тази сутрин разбрахме за станалото. Потресени сме. Няма ли да седнете, инспекторе? Това е дъщеря ми Вайолет.

Той почти не забеляза момичето, което я следваше, но то беше много хубаво, високо, със светли коси и големи сини очи.

Мисис Уилет седна.

— Мога ли по някакъв начин да ви помогна, инспекторе? Познавах много бегло горкия капитан Тревелян, но ако се сетя за нещо...

Инспекторът изрече бавно:

— Благодаря ви, мадам. Всъщност никой не знае кое би било от полза и кое не.

— Напълно разбирам. Възможно е да има нещо в къщата, което да хвърли светлина върху тази печална история, но се съмнявам.

Капитан Тревелян премести всичките си лични вещи. Боеше се да не му пипам въдиците, горкият човек.

Тя леко се засмя.

— Не се ли познавахте с него?

— Имате предвид, преди да наема къщата ли? О, не. Оттогава няколко пъти го каних тук, но той така и не дойде. Много срамежлив беше милият. В това е цялата работа. Познавала съм дузини мъже като него, наричат ги женомразци и какво ли не още, а всъщност става въпрос просто за стеснителност. Ако можех да му повлияя — каза мисис Уилет решително, — бързо щеше да преодолее цялата тази глупост. Мъжете от този тип трябва просто да се въведат в обществото.

Инспектор Наракот започна да разбира защо капитан Тревелян е бил резервиран към своите наематели.

— И двете го канехме — продължи мисис Уилет. — Нали, Вайолет?

— О, да, майко.

— Истински простосърдечен моряк — каза мисис Уилет. — Всяка жена обича моряка, инспектор Наракот.

Изведнъж инспектор Наракот забеляза, че до този момент разговорът се води почти изцяло от мисис Уилет. Беше убеден, че тя е изключително ловка жена. Би могла да е толкова невинна, колкото изглеждаше, но бе възможно и да не е.

— Въпросът, по който съм особено нетърпелив да получа информация, е следният — опита да вземе положението в свои ръце той.

— Слушам ви, инспекторе?

— Както без съмнение знаете, тялото е открито от майор Бърнаби. Бил подтикнат да го направи заради нещо, случило се в тази къща.

— Какво имате предвид?

— Имам предвид спиритическия сеанс. Извинете ме...

Той се обърна рязко. Момичето беше издало слаб звук.

— Бедната Вайолет — каза майка й. — Беше ужасно разстроена. Всъщност всички бяхме! Толкова е непонятно. Аз не съм суеверна, но това е едно от най-необяснимите неща, които съм преживявала.

— Значи се е случило?

Мисис Уилет отвори широко очи.

— Случило? Разбира се, че се случи. Тогава си мислех, че е шега — изключително коравосърдечна и израз на лош вкус. Дори подозирах младия Роналд Гарфийлд...

— О, не, майко. Сигурна съм, че не го е направил. Той се закле, че не е.

— Казвам какво си помислих тогава, Вайолет. Какво друго може да си помисли човек, освен че е шега.

— Било е любопитно — каза бавно инспекторът. — Били сте много разстроена, мисис Уилет?

— Всички бяхме. Дотогава просто си беше безгрижна лудория. Знаете как стават тези неща. Приятно забавление в зимната вечер. И тогава изведнъж — това! Много се ядосах.

— Ядосахте ли се?

— Е, разбира се. Мислех, че някой го прави съзнателно — да се пошегува, както споменах.

— А сега?

— Сега какво?

— Какво мислите сега?

Мисис Уилет разпери ръце в недоумение.

— Не знам какво да мисля. Това е... свръхестествено.

— А вие, мис Уилет?

— Аз? — Момичето се стресна. — Аз... не зная. Никога няма да го забравя. Сънувам го. Никога няма да посмея да викам духове отново.

— Мистър Райкрофт би казал, че всичко беше автентично — каза майка ѝ. — Той вярва в тези неща. Наистина и аз съм склонна да повярвам. Какво друго обяснение има, освен че е действително послание от дух?

Инспекторът поклати глава. Спиритическият сеанс служеше само за отвличане на вниманието. Следващата му забележка прозвуча небрежно:

— Не намирате ли, че през зимата тук е много неприветливо?

— На нас ни харесва. Такава промяна. Ние сме от Южна Африка, нали знаете?

Тонът ѝ беше отсечен и обикновен.

— Наистина? От коя част?

— От нос Добра Надежда. Вайолет не е била досега в Англия. Тя е очарована, намира снега за много романтичен. Тази къща е изключително удобна.

— Какво ви накара да дойдете в тази част на света? — В гласа му имаше любопитство.

— Чели сме толкова книги за Девъншир и особено в Дартмур. На кораба прочетохме дори една за изложението в Уидекомб. Винаги съм мечтала да видя Дартмур.

— Какво ви накара да се спрете на Ексхамптън, този неизвестен малък градец?

— Ами докато четяхме тези книжки, на борда имаше един младеж, който говореше за Ексхамптън. Беше много ентузиазизиран.

— Как се казваше? — попита инспекторът. — И той ли беше от Южна Африка?

— А сега де, как се казваше? Кюлън, мисля. Не. Смити беше. Колко глупаво от моя страна. Наистина не съм го запомнила. Знаете как е, когато пътуваш с кораб, инспекторе. Запознавате се с хората, ставате близки и се уговаряте да се срещнете отново, а само седмица след като сте пристигнали, не можете да си спомните дори имената им! — Тя се разсмя. — Но той бе толкова мило момче, не беше хубавец — с червеникава коса, ала имаше прелестна усмивка.

— Все пак голям героизъм се изисква да се наеме къща именно в този район — констатира инспекторът усмихнат.

— Е, да, нали. Безразсъдно от наша страна.

„Ловко — помисли си Наракот, — изключително ловко.“ Той започна да проумява методите на мисис Уилет. За нея нападението беше най-добрата защита.

— И така, вие писахте на агентите по недвижими имоти, като потърсихте услугите им за намирането на къща?

— Да, и те ни изпратиха подробности за Ситафорд. Беше точно това, което искахме.

— Аз лично не бих направил същия избор по това време на годината — засмя се инспекторът.

— Ще се осмеля да кажа, че сигурно и нашият не би бил такъв, ако живеехме в Англия — отвърна мисис Уилет весело.

Инспекторът стана.

— Откъде знаехте името точно на този агент в Ексхамптън, за да му пишете? — попита той. — Сигурно е представлявало известна трудност.

Последва пауза. Първата пауза в разговора. Помисли си, че съзря раздразнение, дори яд в очите на мисис Уилет. Улучи нещо, на което не беше измислила отговор. Тя се обърна към дъщеря си:

— Как стана, Вайолет? Не мога да си спомня.

Погледът на момичето беше различен. Изглеждаше изплашена.

— Ами да, разбира се — каза мисис Уилет. — „Делфридж“. Тяхното информационно бюро. Много е добро. Винаги питам за всичко там. Питам ги за името на най-добрия агент в този край и те ми казаха.

„Бързо — помисли Наракот. — Много бързо. Но не достатъчно. Тук ви хванах натясно, мадам.“

Той направи бегъл оглед на къщата. Нямаше нищо особено. Нито книги, нито заключени чекмеджета или шкафове.

Мисис Уилет го съпроводи, говорейки весело. Взе си довиждане, като благодари учтиво.

Докато си тръгваше, зърна за момент лицето на момичето през рамото ѝ. Изражението не можеше да се сбърка. Това беше страх, изписан в момент, когато тя си мислеше, че не я наблюдават.

Мисис Уилет все още говореше:

— Уви, тук имаме голямо затруднение. Проблемът с домакинството, инспекторе. Прислугата не издържа в такива провинциални места. Нашите предупреждаваха, че ще ни оставят за известно време, и явно новината за убийството ги е смутила напълно. Не зная какво ще правя. Може би мъжете прислужници ще се справят по-добре. Така ни посъветваха от бюрото за домашна прислуга в Ексхамптън.

Инспекторът отговаряше механично. Не слушаше несигурния ѝ говор. Мислеше за изражението на лицето на момичето, което така го беше изненадало.

Мисис Уилет беше находчива, но не достатъчно. Той си тръгна, размишлявайки над този проблем.

Ако Уилет нямаха нищо общо с капитан Тревелян, от какво се страхуваше Вайолет Уилет?

Наракот реши да изстреля последния си куршум. Кракът му вече беше прекрачил прага, когато той се обърна.

— Между другото — попита, — познавате младия Пиърсът, нали?

Този път паузата се очакваше. Гробната тишина продължи около секунда. Мисис Уилет проговори:

— Пиърсът? Не мисля...

Нещо я прекъсна. Чу се въздишка, последвана от странен звук — изглежда, строполяване. Инспекторът изтича в стаята моментално.

Вайолет Уилет беше припаднала.

— Горкото дете — извика мисис Уилет. — Такъв стрес изживя при това викане на духове. А на всичко отгоре и убийството. Тя е твърде слаба. Много ви благодаря, инспекторе. Сложете я на канапето, моля. Бихте ли позвънили? Не, мисля, че оттук нататък ще се справим и сами. Толкова ви благодаря!

Инспекторът слезе надолу по алеята. Устните му бяха изкривени в смразяваща усмивка.

Джим Пиърсът е сгоден за онова изключително очарователно момиче, което беше видял в Лондон. Защо тогава Вайолет Уилет припадна при споменаването на името му? Каква беше връзката между Джим Пиърсът и семейство Уилет?

Когато стигна до предната порта, той спря нерешително. Извади от джоба си малък бележник. В него беше направен списък на обитателите на шестте бунгала, построени от капитан Тревелян, като срещу всяко име имаше по няколко уточняващи бележки. Дебелият показалец на Наракот спря върху изписаното за бунгало номер 6.

„Да — каза си той. — Този е следващият, когото трябва да видя.“

Пъргаво закричи по пътя и след малко похлопа на вратата на номер шест — къщата, обитавана от мистър Дюк.

ПОСЕЩЕНИЕ ПРИ МАЙОР БЪРНАБИ

Стигнал до вратата на майора, мистър Ендърби потропа жизнерадостно. Майор Бърнаби отвори почти веднага.

— Вие ли сте? — посрещна го той без особена радост в гласа и беше готов да продължи в същия дух, когато забеляза Емили и изразът му се промени изцяло.

— Това е мис Трефъсис — представи я Чарлс с вид на човек, който вади каре аса. — Изгаря от нетърпение да ви види.

— Мога ли да вляза? — попита Емили с най-милата си усмивка.

— О, да. Естествено. Заповядайте.

Влязоха в хола на малката къща и майорът започна да издърпва столове и да избутва встрани маси.

Емили, върна на стила си, започна по същество:

— Вижте, майор Бърнаби, аз съм сгодена за Джим, Джим Пиърсън, и, естествено, съм ужасно изплашена за него.

Докато издърпваше една маса, майорът спря с отворена уста.

— О, милата — каза той, — положението наистина е много лошо. Нямам представа колко ви съчувствувам.

— Майор Бърнаби, кажете ми честно. Вярвате ли, че той е виновен? Няма защо да се притеснявате, ако мислите така. Най-важното за мен е хората да не ме лъжат.

— Не, не мисля, че е виновен — заяви майорът високо и уверено. Потупа с ръка по канاپето и се обърна към Емили: — Младежът е добър. Вероятно би могъл да прояви слабост. Не се обиждайте, но ще ви кажа: той е от онези млади хора, които лесно биха тръгнали по грешния път, ако се изправят пред изкушение. Но не би могъл да убие. И забележете, че зная какво говоря. Много подчинени са минали през ръцете ми. Днес хората се присмиват на пенсионерите военни, но въпреки това ние разбираме някои неща много добре, мис Трефъсис.

— Сигурна съм — увери го Емили. — Безкрайно съм ви благодарна, че мислите така.

— Ще пийнете ли едно уиски със сода? — предложи майорът. — Май нямам нищо друго.

— Не, благодаря, майор Бърнаби.

— Само сода тогава?

— Не, благодаря — отказа Емили.

— Трябва да започна да правя чай тук — рече майорът с нотка на тъга.

— Пихме вече — намеси се Чарлс. — У мисис Къртис.

— Майор Бърнаби — запита отново Емили, — кой мислите, че го е извършил? Имате ли някаква представа?

— Не. Проклет да съм, ако знам — каза майорът. — Допусках, че някакъв тип е разбил прозореца, но сега полицията смята, че не е било така. Е, това си е тяхна работа и би следвало да знаят най-добре. Твърдят, че никой не бил проникнал отвън, същото мисля и аз. Но въпреки това не мога да разбера, мис Трефъсис. Тревелян нямаше и един-едничък враг, доколкото зная.

— А ако имаше, вие щяхте ли да знаете кой го е направил?

— Да, мисля, че познавах Тревелян по-добре от повечето му роднини.

— Не можете ли да се сетите нещо? Нещо, което ще ни бъде полезно по някакъв начин? — попита Емили.

— Зная какво мислите. Както в книгите — очаквате да има някаква малка подробност, за която си спомням, и тя да се окаже ключът към загадката. Е, съжалявам, но няма такава нещо. Тревелян водеше съвсем обикновен живот. Получаваше много малко писма, а пишеше още по-малко. В живота му нямаше усложнения, породени от жени, в това поне съм сигурен. Не, не мога да си обясня случилото се, мис Трефъсис.

И тримата замълчаха.

— А какво ще кажете за прислужника му? — попита Чарлс.

— Познавам го от години. Абсолютно предан.

— Наскоро се е оженил — подхвърли Чарлс.

— За съвсем свястно и достойно за уважение момиче.

— Майор Бърнаби — намеси се отново Емили, — простете, че ви поставям въпроса така, но не се ли изплашихте за него тогава от нещо твърде незначително?

Майорът смутено потърка носа си, както правеше винаги когато се споменеше за викането на духове.

— Да, няма защо да отричам, така беше. Цялата работа си беше една глупост, но все пак...

— Почувствахте, че някак си не е... — помогна му Емили.

Майорът кимна.

— Ето, това ме учудва — изрече замислено Емили.

Двамата мъже я погледнаха.

— Не мога съвсем точно да формулирам това, което искам да кажа — продължи Емили. — Ето какво имам предвид: признавате, че не вярвате в тази работа с викането на духове, и все пак въпреки ужасния студ и абсурдността на ситуацията според вас сте се почувствали толкова неспокоен, че сте решили да тръгнете, без да отдавате значение на отвратителното време, само и само да се уверите, че капитан Тревелян е добре. А не мислите ли, че това е станало, защото... защото е имало нещо в атмосферата? Искам да кажа — отчаяно се опита да уточни тя, след като не видя и следа от разбиране по лицето на майора, — че както във вашия, така и в ума на някой друг е имало нещо, и вие сте го усетили по някакъв начин.

— Е, това не знам. — Майорът отново потърка носа си. — Разбира се — добави той обнадежден, — жените приемат тези неща сериозно.

— Жените! — възкликна Емили и продължи наум: „Да, предполагам, че тъкмо там е работата.“

Тя рязко се обърна към майор Бърнаби:

— Какви хора са тези Уилет?

— Ами... — Майор Бърнаби започна да търси думи. Явно бе неумел в портретите. — Хм, те са много мили, ще знаете. Много отзивчиви и така нататък.

— Защо им е да наемат къща в Ситафорд точно по това време на годината?

— Нямам представа — замисли се майорът. — Никой не знае.

— Не ви ли се струва доста странно? — упорстваше Емили.

— Разбира се, че е странно. Както и да е, това си въпрос на вкус, по израза на инспектора.

— Това са глупости — отсече Емили. — Хората не правят нищо без причина.

— Е, не знам — предпазливо каза майор Бърнаби. — Някои хора правят точно така. Вие сигурно не сте от тях, мис Трефъсис. Но някои хора... — Той въздъхна и поклати глава.

— Сигурен ли сте, че не познават капитан Тревелаян отпреди?

Майорът се замисли. Тревелаян сигурно би му споменал нещо. Не, той самият беше толкова учуден, колкото и всички останали.

— Значи му се видя странно?

— Разбира се, аз току-що ви казах, че на всички ни се стори така.

— Как се държеше мисис Уилет с капитан Тревелаян? — попита Емили. — Опитваше ли се да го избягва?

Майорът се изсмя тихо.

— Не, съвсем не. Вадеше му душата с непрекъснати покани да отиде да ги види.

— Така значи — произнесе Емили замислено. Помълча малко, после добави: — Следователно е възможно тя да е наела къщата в Ситафорд съзнателно, за да се запознае отблизо с капитан Тревелаян.

— Е? — Майорът прецени казаното. — Да, предполагам, че би могла. Макар да ми се струва, че ѝ е излязло доста скъпичко.

— Не знам — каза Емили. — С капитан Тревелаян е било трудно да се запознаеш по друг начин.

— Да, така е — съгласи се приятелят на покойния капитан.

— Интересно все пак — продължи Емили замислено.

— Инспекторът обмисли и това — сподели Бърнаби.

Емили почувства внезапно раздражение, като чу за Наракот. Всичко, за което се сещаше, явно вече е било премислено от инспектора. Това се струваше оскърбително на младата жена, която се гордееше, че е по-схватлива от другите. Изправи се и протегна ръка.

— Благодаря ви много — рече простичко тя.

— Бих искал да ви помогна повече — отвърна майорът. — Аз съм открит човек и винаги съм бил. Ако бях по-умен, сигурно щях да се сетя за нещо, което би могло да ви бъде от полза. Във всеки случай можете да разчитате на мен за всичко.

— Благодаря ви — каза Емили. — Сигурно ще се наложи.

— Довиждане, сър — каза Чарлс. — Утре сутринта ще бъда тук с моя фотоапарат, нали се разбрахме.

Бърнаби изсумтя.

Чарлс и Емили се върнаха по същия път при мисис Къртис.

— Ела в моята стая, искам да поговорим — помоли го Емили.

Тя седна на единствения стол, а той се настани на леглото. Емили свали шапката си и я хвърли в ъгъла.

— Слушай сега — каза тя. — Струва ми се, че имам някаква изходна точка. Може да съм права, може и да се лъжа, но във всеки случай имам идея. Мисля, че много от нещата се въртят около викането на духове. Участвал ли си в такова нещо?

— О, да. От време на време, без да го приемам много на сериозно.

— Разбира се. Такива неща се правят през някой дъждовен следобед и всеки обвинява другия, че бута масата. Ако си участвал, знаеш как става. По масата започва да се изписва, да речем, име, известно на някого от присъстващите. Много често се сецат веднага за кого става въпрос и надявайки се, че няма да излезе той, през цялото време, както се казва, несъзнателно бутат. Мисълта ми е, че когато се сеца, човек неволно трепва, докато идва ред на следващата буква, и така спира броенето. И често колкото по-малко го искаш, толкова по-сигурно се получава.

— Да, така е — съгласи се мистър Ендърби.

— И за миг не вярвам в духове или нещо подобно. Но ако предположим, че някой от присъстващите е знаел, че убиват капитан Тревелиан точно в същата минута...

— О, струва ми се — прекъсна я Чарлс, — че това е изсмукано от пръстите.

— Е, сигурно звучи малко нескопосано. Нека просто да го приемем като хипотеза. Придържаме се към вероятността, че някой е бил предупреден за смъртта на капитан Тревелиан и не е могъл да скрие факта, че знае и масата го е издала.

— Страшно умно — каза Чарлс. — Но и за момент не вярвам, че е истина.

— Нека допуснем, че е истина — настоя Емили. — Сигурна съм, че при разследването на престъпления не трябва да се боиш да проверяваш различни предположения.

— Съгласен съм напълно — каза Ендърби. — Да допуснем, че е вярно.

— И така, трябва да разгледаме внимателно хората, които са играли. Да започнем с майор Бърнаби и мистър Райкрофт. Е, изглежда

наистина невероятно някой от тях двамата да е бил съучастник на убиеца. След тях идва мистър Дюк. За момента не знаем нищо за него. Настанил се е съвсем наскоро тук и, разбира се, може да е скитащ престъпник, член на банда и прочее. Ще поставим хикс срещу името му. Сега стигаме до семейство Уилет. Чарлс, има нещо страшно мистериозно около семейство Уилет.

— Какво, за Бога, могат да спечелят те от смъртта на капитан Тревелан?

— Е, на пръв поглед — нищо. Но ако теорията ми е вярна, някъде трябва да има връзка. Нека да потърсим къде е тя.

— Правилно — съгласи се мистър Ендърби. — Ами ако всичко излезе празна работа?

— Ще трябва да започнем отначало — каза Емили.

— Слушай! — извика внезапно Чарлс.

Той вдигна ръка, отиде до прозореца, отвори го и Емили също чу звука, привлякъл вниманието му. Беше далечният звън на голяма камбана. Докато се ослушваха, гласът на мисис Къртис прозвуча развълнувано от долния етаж:

— Чувате ли камбаната, мис, чувате ли я?

Емили отвори вратата.

— Чувате ли я? Ясно като бял ден, нали? Е, и това доживяхме!

— Какво има? — попита Емили.

— Това е камбаната в Принстаун, мис, на двайсет мили оттук. Съобщава, че има избягал затворник.

— Джордж, Джордж, къде е този човек? Чува ли камбаната? Избягал е затворник. — Гласът ѝ заглъхна, когато влезе в кухнята.

Чарлс затвори прозореца и отново седна на леглото.

— Жалко, че всичко става винаги не навреме — каза той безстрастно. — Ако този затворник беше избягал в петък, в негово лице щяхме да открием нашия убиец. И щяхме да спрем да ровим повече. Умиращ от глад, лишен от надежда престъпник прониква с взлом, Тревелан отбранява английския си замък и отчаяният здравата го цапардосва. Толкова е просто.

— Щеше да бъде — въздъхна Емили.

— Вместо това — каза Чарлс — избягва три дни по-късно. Ужасно неартистично. — Той тъжно поклати глава.

МИСТЪР РАЙКРОФТ

Емили се събуди рано на другата сутрин. Като здравомислеща млада жена тя осъзна, че вероятността да разчита на съдействието на мистър Ендърби толкова рано е малка. И така, чувствайки се неспокойна и неспособна да се излежава повече, тя излезе на ободряваща разходка.

Мина покрай портите на дома Ситафорд, скоро след това пътят изведнъж изви вдясно и пое стръмно нагоре по хълма, като накрая излезе на открито, където се превърна в пътека и постепенно изчезна. Утрото беше хубаво, студено и свежо, а гледката — великолепна. Емили се изкачи до самия връх на ситафордския хребет — куп скали с фантастични форми. От тази височина тя погледна надолу към широката пустош, недокосната от човешка ръка докъдето ѝ стигаше погледът, без никакви селища и пътища. Под нея, на отсрещната страна на хребета, имаше сиви масиви от гранит и големи скални блокове. След като погледа пейзажа няколко минути, Емили се обърна на север, откъдето беше дошла. Точно под нея лежеше Ситафорд, скупчен върху склона на хълма, сивото квадратно петно на дома Ситафорд и пръснатите бунгала от далечната му страна. Долу, в долината, се виждаше Ексхамптън.

„Редно би било — помисли си Емили — човек да вижда всичко много по-добре, когато е на такава височина. Все едно, че отместваш покрива на къщичка за кукли и надникваш вътре.“

От все сърце би искала да е срещнала мъртвия поне веднъж. Толкова е трудно да добиеш представа за хора, които никога не си виждал. Трябва да се осланяш на чуждата преценка, а на Емили до този момент не ѝ се беше случвало преценката на някой друг да превъзхожда нейната собствена. Нямах никаква полза от впечатленията на другите. Може да са толкова правдиви, колкото и твоите, но не би могъл да действаш съобразно тях. Не можеш да използваш чуждата гледна точка.

Размишлявайки над тези въпроси, Емили въздъхна нетърпеливо и смени позата си.

Тя дотолкова потъна в мислите си, че забрави за непосредствено заобикалящата я природа. Стресна се, когато забеляза, че на няколко крачки от нея стои нисък възрастен джентълмен, който държеше учтиво шапката си в ръка и дишаше учестено.

— Извинете ме — заговори пръв той. — Мис Трефъсис, струва ми се?

— Да — потвърди Емили.

— Името ми е Райкрофт. Трябва да ми простите, че ви заговарям, но в нашето малко селце бързо стават известни и най-малките подробности. Естествено, слухът за вашето пристигане вчера обиколи всички. Уверявам ви, че изпитваме дълбоко съчувствие към положението ви, мис Трефъсис. Всички до един искаме да ви помогнем — кой, с каквото може.

— Много мило от ваша страна — трогна се Емили.

— Съвсем не, съвсем не — каза мистър Райкрофт. — Красавица, изпаднала в беда, ще простите старомодния ми израз. Уверявам ви, наистина можете да разчитате на мен. Прекрасна е гледката оттук, нали?

— Чудесна — съгласи се Емили. — Тук е великолепно.

— Знаете ли, снощи един затворник избягал от Принстаун.

— Да. Хванали ли са го вече?

— Все още не, струва ми се. Бедният човек, без съмнение не след дълго ще го заловят. Мисля, че съм прав, като твърдя, че никой не е успял да избяга от Принстаун през последните двайсет години.

— В каква посока е Принстаун?

Мистър Райкрофт протегна ръка, сочейки на юг над пустото поле.

— Намира се ето там, на около двайсет километра по права линия. По пътя е около трийсет.

Емили потрепери леко. Мисълта за отчаяния беглец силно я развъълнува. Мистър Райкрофт я наблюдаваше и едва забележимо кимна.

— Да — каза той. — Аз чувствам същото. Странно е как инстинктите ти се бунтуват при мисълта, че някъде преследват човек, но все пак всички тези хора в Принстаун са опасни и брутални

престъпници, такива, за които и аз вероятно ще направим всичко, за да ги вкараме там. — Той се засмя. — Трябва да ме разберете, мис Трефъсис, аз се занимавам с изследване на престъпленията. Вълнуващ проблем. Орнитологията и криминологията са любимите ми изследователски области. — Той направи пауза и продължи: — Ето защо, ако ми позволите, бих желал да се присъединя към вашите занимания по този въпрос. Изследването на престъпленията дълго време е било моя неосъществена мечта. Ще ми гласувате ли доверие, като ми позволите да предоставя опита си на ваше разположение? Чел съм и съм изучавал много този въпрос.

Емили замълча за минута. Радваше се за начина, по който обстоятелствата работеха за нея. Тук ѝ се предлагаше информация от първа ръка за живота в Ситафорд. Емили вече знаеше гледната точка на майор Бърнаби — реалистична, директна и проста. До голяма степен тя възприемаше нещата по същия начин — осведомяваше се за фактите, без да обръща внимание на детайлите. Сега ѝ се предоставяше друг ъгъл, за който подозираше, че може да открие пред нея нови хоризонти. Този дребен съсухрен джентълмен беше изучавал проблема сериозно, бе познавач на човешката природа и притежаваше явна любознателност — един мислещ човек, противопоставен на действащия.

— Моля ви, помогнете ми — каза тя. — Толкова съм обезпокоена и нещастна.

— Сигурно, мила, сигурно. Както разбирам положението, най-големият племенник на Тревелан е задържан или арестуван, като уликите срещу него са донякъде прости и ясни. Аз, разбира се, гледам непредубедено. Ще ми позволите ли?

— Разбира се — отвърна Емили. — Защо би трябвало да вярвате в невинността му, след като не знаете нищо за него?

— Съвсем логично — отговори мистър Райкрофт. — Наистина, мис Трефъсис, вие самата сте много интересен обект за изследване. Впрочем името ви също ли е корнуолско като на нашия беден приятел Тревелан?

— Да — потвърди Емили. — Баща ми беше корнуолец, а майка ми шотландка.

— А — зарадва се мистър Райкрофт, — много интересно. Сега да разгледаме нашия малък проблем. От една страна, нека допуснем,

че младият Джим — името е Джим, нали? — та допускаме, че Джим е имал належаща нужда от пари и е дошъл да види чичо си, като го е помолил за заем. Чичо му отказал и в момент на афект Джим е вдигнал торбата с пясък, която е лежала до вратата, и е ударил чичо си по главата. Престъплението не е било предварително замислено — всъщност е било глупава, безразсъдна работа, свършена възможно най-несръчно. Всичко това може да е наистина така, но е възможно той да се е разделил с чичо си гневно, а някой друг да е влязъл малко след това и да е извършил престъплението. Вие сте убедена, че е станало така. Или да го кажем малко по-различно — аз се надявам да е било така. Не искам вашият годеник да се окаже престъпникът — би било толкова безинтересно. Затова аз следвам друга линия на разсъждение. Убийството е било извършено от някой друг. Нека да допуснем това и изведнъж ще се озовем пред най-важния въпрос. Този някой знаел ли е за току-що състоялата се кавга? Не стои ли тази кавга всъщност в основата на убийството? Следите ли мисълта ми? Някой решава да ликвидира капитан Тревелаян и се хваща за този удобен случай, като знае, че подозрението ще падне върху младия Джим.

Емили разгледа нещата от този ъгъл.

— В такъв случай... — каза тя бавно.

Мистър Райкрофт ѝ взе думите от устата.

— В такъв случай — бързо продължи той — убиецът е бил човек, който е познавал отблизо капитан Тревелаян. Би трябвало да живее в Ексхамптън. Така или иначе, той е бил в къщата или по време на кавгата, или след нея. И след като не сме в съд и можем спокойно да обсъждаме хората, се сещаме за името на прислужника — Евънс, като човек, който лесно би удовлетворил нашите условия. Много възможно е той да е бил в къщата, да е чул скандала и да се е възползвал от случая. Следващото, което трябва да направим, е да разберем дали Евънс по някакъв начин не е облагодетелстван от смъртта на капитан Тревелаян.

— Струва ми се, че получава малко наследство — каза Емили.

— Това може да не е истинският мотив. Но ще трябва да разберем дали Евънс е имал спешна нужда от пари. Ще трябва да проучим и мисис Евънс, тъй като отскоро има и мисис Евънс. Ако бяхте учили криминология, щяхте да обърнете внимание на любопитния ефект, който има бракът между родственици, особено в

провинцията. Има поне четири млади жени в Броудмур с приятни маниери, но с тази странна особеност в характера човешкият живот да не означава нищо или много малко за тях. Не, не трябва да забравяме мисис Евънс.

— Какво мислите за станалото при викането на духове, мистър Райкрофт?

— А, това е много странно. Толкова, че няма накъде. Признавам, мис Трефъсис, че ми направи много силно впечатление. Аз вярвам в окултните неща, може би сте чували. До известна степен вярвам и в спиритуализма. Вече описах всичко и изпратих доклад до Дружеството за изследване на свръхестествените явления. Съвсем автентичен и удивителен случай. Присъстват пет души и никой от тях няма и най-малката представа, че капитан Тревелян е убит.

— Не мисля, че...

Емили спря. Не ѝ беше така лесно да предложи на мистър Райкрофт идеята си, че един от присъстващите е знаел предварително за убийството. Дори и за момент тя не се съмняваше, че нещо би могло да свързва мистър Райкрофт с трагедията. Въпреки това почувства, че подобно изявление би могло да бъде не особено тактично. Тя тръгна към своята цел по заобиколен път.

— Това ме заинтригува силно, мистър Райкрофт. Наистина е, както го наричате, удивителен случай. Не мислите ли, че някой от присъстващите, като, разбира се, ви поставям извън съмнение, е бил медиум?

— Скъпа млада мис, аз самият не съм медиум. Нямам такава дарба. Просто съм заинтригуван наблюдател.

— Какво ще кажете за този мистър Гарфийлд?

— Приятен човек — отговори мистър Райкрофт. — Без да е изключителен.

— Заможен, предполагам — подхвърли Емили.

— На мен ми се струва гол като пушка — отвърна бързо мистър Райкрофт. — Надявам се, че употребявам правилно този идиом. Идва тук, за да ухажва леля си, която е свързал известни свои очаквания. Мис Пърсихаус в проницателна жена и аз мисля, че всичко ѝ е ясно. Но тъй като има едно особено сардонично чувство за хумор, оставя го да се върти на пета пред нея.

— Бих искала да се запозная с нея — каза Емили.

— Да, трябва да се срещнете. Самата тя без съмнение ще настоява да ви види. Любопитство, уви, мила мис Трефъсис, любопитство.

— Разкажете ми за семейство Уилет — помоли го Емили.

— Чаровни — много чаровни. От колониите, разбира се. Няма стил на поведение, ако ме разбирате. Прекалено разточителни са в гостоприемството си. Всичко издава претрупаност. Мис Вайолет е чаровно момиче.

— Странно място да прекараш зимата — каза Емили.

— Да, много странно, нали? Но в крайна сметка е съвсем логично. Ние самите живеем в тази страна, бленуваме за слънце, горещ климат, люлеещи се палми. Хора, които живеят в Австралия и Южна Африка, са прехласнати от идеята за една старомодна Коледа със сняг и лед.

„Коя ли от тях му го е казала“? — помисли си Емили.

Всъщност не бе необходимо да се забутваш в отдалечено селце, за да се насладиш на старомодна Коледа със сняг и лед. Явно мистър Райкрофт не виждаше нищо подозрително в техния избор. Но това, помисли си тя, може би беше естествено за човек орнитолог и любител криминолог. Ситафорд сигурно беше идеалното място за мистър Райкрофт И той не можеше да си представи, че то ще е неподходящо за някой друг.

Те бавно слязоха по склона и тръгнаха надолу по пътя.

— Кой живее в тази къща? — попита рязко Емили.

— Капитан Уайът. Инвалид. Твърде необщителен човек.

— Беше ли приятел на капитан Тревелян?

— В никакъв случай не бяха близки. Тревелян просто го посещаваше от време на време, само от вежливост. Всъщност Уайът не обича много гостите. Кисел човек.

Емили замълча. Замисли се върху възможността самата тя да го посети. Нямаше намерение да пропусне това.

Изведнъж си спомни за неспоменатия досега участник в сеанса.

— Какво ще кажете за мистър Дюк? — попита весело тя.

— Какво ви интересува?

— Ами например кой е той?

— О — отговори ѝ бавно мистър Райкрофт. — Това нещо, което никой не знае.

— Колко необикновено — каза Емили.

— Всъщност — отбеляза мистър Райкрофт, — всъщност не е така. Дюк е човек, изцяло лишен от мистериозност. Единствената загадка около него е социалният му произход. Но иначе е напълно разбран човек.

Емили мълчеше.

— Това е моята къща — каза мистър Райкрофт. — Може би ще ме удостоите с честта да влезете и да поразгледате.

— С удоволствие — съгласи се Емили.

Минаха по малката пътечка и влязоха вътре. Интериорът беше запленяващ. По стените един до друг бяха наредени шкафове с книги.

Емили ги обходи, като любопитно гледаше заглавията. В една от секциите имаше книги, занимаващи се с окултни феномени, в друга — с модерна разузнаваческа белетристика, но по-голямата част от библиотеката беше заета от криминологията и световноизвестните процеси. Книгите по орнитология бяха сравнително малко на брой.

— Мисля, че всичко това е възхитително — каза Емили. — Сега обаче трябва да се връщам. Мистър Ендърби, надявам се, е станал и вече ме чака. Всъщност още не съм закувала. С мисис Къртис имаме уговорка за девет и половина, а сега е десет. Ще закъснея ужасно. И причината ще бъде, че бяхте толкова любезен и отзивчив.

— На вашите услуги — избъбри мистър Райкрофт, докато Емили му хвърляше омагьосващ поглед. — Ще работим съвместно, нали?

Емили му подаде ръка и стисна топло неговата.

— Чудесно е — каза тя, използвайки фразата, която през досегашния й живот се бе оказала толкова резултатна — да почувстваш, че имаш някого, на когото можеш изцяло да разчиташ.

МИС ПЪРСИХАУС

Когато се върна, Емили намери приготвена закуска — яйца с бекон. Чарлс я очакваше. Мисис Къртис бе все още трескаво възбудена от бягството на затворника.

— Изминаха две години, откакто избяга последният. След три дни го намериха близо до Мортънхампстед.

— Мислите ли, че ще тръгне насам? — попита Чарлс.

— Никога не поемат в тази посока през голата пустош, където има само няколко малки градчета. Най-вероятно ще тръгне за Плимут. Но ще го заловят много преди да стигне.

— Би могъл да си намери скривалище сред онези скали от другата страна на възвишението.

— Права сте, мис, има такова място там и го наричат Пещерата на Пикси. Много тесен отвор между две скали, но навътре се разширява. Казват, че един от хората на крал Чарлс се е крил там две седмици и прислужница от някаква ферма му носела храна.

— Трябва да видя тази пещера — зарече се Чарлс.

— Ще се изненадате колко трудно е да се намери, сър. Много хора, които тръгват на пикник през лятото, я търсят по цели дни, без да я открият. Но ако я намерите, хвърлете вътре карфица, за да ви донесе щастие.

— Чудя се — каза Чарлс, след като приключиха със закуската и двамата с Емили се разхождаха в малката градинка пред къщата, — чудя се дали не трябва да замина за Принстаун. Стига да имаш малко късмет, нещата могат да се развият по удивителен начин. Ето ме мен — започнах с наградата за футболна загадка на вестника и преди да съм разбрал къде се намирам, се натъквам направо на избягал затворник и на убиец. Превъзходно!

— А какво ще стане със снимките на къщичката на майор Бърнаби? — попита Емили.

Чарлс вдигна очи към небето.

— Хм, мисля, че ще се наложи да се оправдавам с неподходящото време. Ще трябва да разчитам на моето *raison d'être*^[1]. А вие, надявам се, няма да имате нищо против набързо да взема едно интервю.

— Не, разбира се — механично отговори Емили. — И какво ще трябва да кажа?

— Обикновените неща, които се харесват на хората — каза мистър Ендърби. — Нашият специален кореспондент записва интервюто с мис Емили Трефъсис, годеницата на мистър Джеймс Пиърсън, който беше арестуван от полицията и обвинен в убийството на капитан Тревелян. И после идват впечатленията ми за вас като борбено и прекрасно момиче.

— Благодаря — усмихна се Емили.

— И подстригано — продължи Чарлс.

— Какво имаш предвид?

— Че си подстригана — отговори Чарлс.

— Е, разбира се. Но защо го споменаващ?

— Читателите винаги искат да знаят — въвеждаше я Чарлс Ендърби. — Великолепно интервю беше. Нямаме представа колко трогателно и бъдещо съчувствие говорехте, като защитавахте вашия близък, без да се интересувате, че целият свят е срещу него.

— Наистина ли? — попита Емили, като потрепна леко.

— Имаш ли нещо против? — поиска да узнае мистър Ендърби.

— О, не — отвърна Емили. — Забавлявай се, скъпи.

Мистър Ендърби изглеждаше леко стреснат.

— Няма нищо — каза Емили. — Това е цитат. Беше написан на лигавника ми, който ми слагаха, когато бях малка — неделния ми лигавник. А този, който носех през седмицата, носеше надписа: „Не бъди чревоугодник.“

— Разбирам. Ще вмъкна малко за морската кариера на капитан Тревелян и само намек за кражба на чуждестранни идоли и за възможността от отмъщение на някакъв непознат свещеник — само като намек, нали разбираш.

— Изглежда, че си извършил вече доброто си дело за днес — каза Емили.

Какво беше намислила? Само Бог знае защо стана толкова рано. Емили описа срещата си с мистър Райкрофт. Внезапно тя престана да

говори и Ендърби погледна през рамото си, за да проследи посоката на погледа ѝ. Видя млад мъж със здрав вид и розов тен, който се беше облегал на портата и издаваше различни звуци, за да привлече вниманието ѝ към себе си.

— Извинявайте — заговори ги младият мъж. — Ужасно съжалявам, че ви прекъсвам. Много ми е неудобно, но леля ми ме изпрати.

Емили и Чарлс възкликнаха учудено.

— Да — каза младият мъж. — Да ви кажа право, леля ми е доста опак човек. Каквото каже, трябва да бъде изпълнено. Разбира се, мисля, че е ужасно невъзпитано да идвам по това време, но ако познавахте леля ми, щеше да ви е ясно, че трябва да правите това, което иска.

— Леля ви мис Пърсихаус ли е? — прекъсна го Емили.

— Точно така — каза младежът с облекчение. — Значи вие знаете всичко за нея? Мама Къртис ви е говорила, предполагам. Тя е истинска клюкарка, нали? Но не е от лошите, разбира се. Е, всъщност леля ми каза, че иска да ви види, и аз трябваше да дойда да ви поканя. Но ако нямате възможност... Тя е инвалид и не може да излиза... ще бъде много мило от ваша страна — разбирате какво имам предвид. Няма нужда да го казвам докрай. Всичко е само от любопитство, наистина, и, разбира се, ако кажете, че имате главоболие или трябва да пишете писма, всичко ще бъде наред и няма защо да си правите труда...

— О, аз бих искала да си направя труда — прекъсна го Емили. — Ще дойда с вас веднага. Мистър Ендърби трябва да отиде да види майор Бърнаби.

— Трябва ли? — попита тихо Ендърби.

— Трябва — отсече твърдо Емили. Тя го изпрати с леко кимване и тръгна по пътя заедно с новия си приятел.

— Предполагам, че вие сте мистър Гарфийлд — каза тя.

— Точно така. Трябваше да се представя.

— Е, не беше много трудно да се досетя.

— Прекрасно е от ваша страна, че се съгласихте да дойдете — изрази радостта си мистър Гарфийлд. — Много момичета биха се смутили ужасно, но знаете какви са старите дами.

— Вие живеете тук, нали, мистър Гарфийлд?

— Главата си залагам, че не приличам на такъв — изрече Рони Гарфийлд с патос. — Виждали ли сте някога такова забравено от Бога място? Дори на кино не можеш да отидеш. Чудя се дали човек не извършва убийство, за да... — Той спря, ужасен от казаното. — О, съжалявам, аз съм най-големият нещастник под слънцето. Винаги говоря не това, което трябва. И за момент не съм си помислил...

— Сигурна съм, че не сте — успокои го Емили.

— Ето, пристигнахме.

Той бутна портата и Емили тръгна нагоре по пътеката, водеща до малка къща, подобна на останалите. В дневната, която гледаше към градината, имаше канапе и на него лежеше възрастна жена със слабо сбръчкано лице и остър нос, издаващ болезнено любопитство. Жената се повдигна на лакът не без усилие.

— Значи я доведе — посрещна ги тя. — Много мило, скъпа, че идвате да видите една стара жена, нали знаете какво е да си болен. Усещате, че трябва да участвате във всичко, и ако не можете вие да отидете при нещата, тогава те трябва да дойдат при вас. И не си мислете, че е само любопитство. Има и нещо друго. Рони, излез и боядисай столовете в градината. Онези под навеса в края. Двата плетени стола и пейката. Ще намериш боята там.

— Разбира се, лелю Каролайн. — Послушният племенник изчезна.

— Седнете — покани я мисис Пърсихаус.

Емили седна на посочения стол. Странно, но веднага осъзна, че изпитва явна симпатия и благоразположение към тази хаплива жена на средна възраст, скована от инвалидност. Тя наистина почувства някаква близост. „Ето един човек — помисли си Емили, — който минава направо на въпроса, налага методите си и се разпорежда с когото може. Точно като мен — само че аз съм красива, а тя трябва да постига всичко само със силата на характера си.“

— Разбирам, че вие сте момичето, сгодено за племенника на Тревелан — започна без повече предисловия мис Пърсихаус. — Научила съм всичко за вас и когато ви видях, разбрах какво сте намислили. Желая ви успех.

— Благодаря — каза Емили.

— Мразя разглезените жени — продължи мис Пърсихаус. — Обичам тези, които се залавят и вършат работа. — Тя погледна остро

Емили. — Предполагам, че ме съжалявате — да лежа тук, без да имам възможността да се поразходя.

— Не — замислено пророни Емили, — не мисля, че е така. Смятам, че ако човек има достатъчно воля, винаги може да изкопчи нещо от живота. Ако не можете да го получите по един начин, получавате го по друг.

— Съвършено правилно — каза мис Пърсихаус. — Трябва да започнете да гледате живота от друг ъгъл, това е всичко.

— От стратегически ъгъл — промърмори Емили.

— За какво говорите?

С присъщата ѝ лекота Емили обясни теорията, която бе развила тази сутрин, и нейното приложение към конкретните обстоятелства.

— Не е зле — кимна мис Пърсихаус. — А сега, скъпа, да се заловим за работа. Тъй като по рождение не съм глупава, предполагам, че сте дошли в това село, за да разберете колкото може повече за хората тук и да видите дали това, което сте научили, няма някакво отношение към убийството. Е, ако искате да знаете нещо, аз мога да ви бъда полезна.

Емили не искаше да губи време. Кратко и делово премина към същността на въпроса.

— Майор Бърнаби? — попита тя.

— Типичен пенсиониран военен. Тесногръд и ограничен. Завистлив по характер. Лековерен, що се отнася до паричните въпроси. Той е от онези, които влагат парите си някъде в южната част на Тихия океан, защото не виждат по-далеч от носа си. Обича да плаща навреме дълговете си и мрази хора, които не си изтриват обувките пред вратата.

— А мистър Райкрофт?

— Малко странно човече, невероятно влюбено в себе си. Ексцентричен. Харесва му да се мисли за незаменим приятел. Предполагам, че ви е предложил да помогне при разрешаването на случая, като е извикал на помощ чудесните си познания по криминология.

Емили призна, че точно така е станало.

— Мистър Дюк? — попита тя.

— Не зная нищо за този човек, а би трябвало. Съвсем обикновен тип. Струва ми се, че го познавам, а не мога да се сетя откъде.

Странно. Като име, което ви е на върха на езика, но цял живот не можете да си го спомните.

— Семейство Уилет? — продължи да разпитва Емили.

— Ах, Уилет! — Мис Пърсихаус се повдигна на лакът развълнувано. — Какво да ви кажа за Уилет наистина. Знам нещо, което може да е полезно, а може и да не е. Отидете до писалището ми и отворете най-горното чекмедже. Онова отляво. Точно така. Донесете ми белия плик, който е вътре.

Емили донесе плика.

— Не твърдя, че е нещо важно — по-вероятно е да не е — подготвяше я мис Пърсихаус. — Всеки лъже по един или друг начин и мисис Уилет има пълно право да постъпва като останалите. — Тя взе плика и бръкна вътре. — Когато семейство Уилет пристигна тук с елегантните си дрехи, с прислужниците и огромните си куфари, тя и Вайолет се качиха с колата на Фордър, а прислугата и целият багаж дойдоха с автобуса. И, естествено, тъй като всичко това беше събитие, както бихте могли да го наречете, аз гледах през прозореца, докато те минаваха, и видях някакъв цветен етикет, който се откъсна от един куфар и се закачи за оградата ми. Ако има нещо, което мразя повече от всичко, това са разпилени хартии и боклуци. Така че изпратих Рони да го вдигне и щях да го изхвърля, но ми се видя страшно хубаво и реших да го залазя за албумчетата, които правя за детската болница. Е, нямаше да се сетя за него, ако мисис Уилет не беше споменала съзнателно няколко пъти, че Вайолет никога не е напускала Южна Африка, а самата тя е била само там, в Англия и на Ривиерата.

— Е, и? — Емили ставаше нетърпелива.

— Да, но погледнете това.

Мис Пърсихаус пхна етикета за куфар в ръката на Емили. Той носеше надпис: „Хотел «Мендъл», Мелбърн“.

— Австралия — каза мис Пърсихаус — и Южна Африка не са едно и също нещо. Или поне в моята младост не бяха. Сигурно не е особено важно, но все пак има значение. Ще ви кажа и друго. Чувала съм мисис Уилет да се обръща към дъщеря си с „гугутче“, а това също е по-типично за Австралия, отколкото за Южна Африка. Все странни неща. Защо не искат да признаят, че идват от Австралия, ако наистина е така?

— Странно е, разбира се — съгласи се Емили, — както и причината, поради която искат да живеят тук през зимата.

— Това се набива на очи — каза мис Пърсихаус. — Срецнахте ли се вече с тях?

— Не, исках да отида там тази сутрин. Само че не знаех точно какъв предлог да измисля.

— Ще намерим повод — отсече мис Пърсихаус. — Донесете автоматичната ми писалка, хартия за писма и плик. Точно така. Сега чакайте да помисля. — Тя направи пауза и без всякакво предупреждение повиши глас, надавайки пронизителен вик: — Рони, Рони, Рони! Дали това момче не е оглушало? Защо не идва, когато го викам? Рони, Рони!

Рони пристигна в бърз тръс, с четка в ръка.

— Какво има, лелю Каролайн?

— Какво може да има! Виках те, това е всичко. Поднесоха ли ти кейк с чая, когато беше при Уилет вчера?

— Кейк ли?

— Кейк, сандвичи — каквото и да било. Колко си бавен, момчето ми. Какво ти поднесоха с чая?

— Шоколадов кейк — отговори Рони озадачен — и някакви сандвичи с пастет.

— Шоколадов кейк? — повтори мис Пърсихаус. — Това ще свърши работа. — Тя започна да пише енергично. — Върни се да боядисваш, Рони. Недей да се въртиш с отворена уста. Извадиха ти сливиците, когато беше на осем години, сега нямаш никакво извинение.

Тя продължи да пише:

Скъпа мисис Уилет. Чувам, че сте приготвили много вкусен шоколадов кейк вчера следобед. Ще бъдете ли така любезна да ми дадете рецептата? Зная, че няма да имате нищо против молбата ми. Един инвалид има толкова малко възможности за разнообразие, освен нещо ново в диетата си. Мис Трефъсис любезно обеща да донесе тази бележка, тъй като Рони е зает сутринта. Новината за избягалия затворник не е ли направо ужасна?

Искрено ваша Каролайн Пърсихаус

Тя сложи писъмцето в плик, запечатата го и го адресира.

— Заповядайте, млада госпожице. Вероятно ще намерите куп репортери, навъртащи се около вратата. Голяма част от тях пристигнаха с екскурзионния автобус на Фордър. Видях ги. Но вие попитайте за мисис Уилет и кажете, че носите бележка от мен — ще ви пуснат. Няма нужда да ви напомням да държите очите си отворени и да извлечете максимална полза от посещението си. Вие и без това ще го направите.

— Много сте любезна наистина — усмихна се Емили.

— Услужвам на тези, които сами могат да си помогнат — каза мис Пърсихаус. — Впрочем още не сте ме попитали какво мисля за Рони. Предполагам, че и той е във вашия списък. Добро момче е посвоему, но е ужасно слабохарактерен. Жал ми е да го кажа, но за пари той би направил почти всичко. Погледнете го как се държи! И не му стига умът да види, че бих го харесала десет пъти повече, ако се изправеше срещу мен и ми кажеше да вървя по дяволите.

— Последният човек е капитан Уайът:

— Струва ми се, че пуши опиум. Лесно можеш да го окачествиш като човека с най-лошото настроение в Англия. Искате ли да знаете нещо повече?

— Като че ли не — отвърна Емили. — Това, което ми казахте, изглежда доста изчерпателно.

---

[1] Право на съществуване (фр.). — Б.пр. ↑

ЕМИЛИ ПОСЕЩАВА ДОМА СИТАФОРД

Докато Емили пъргаво крачеше по пътя, времето се промени. Спусна се мъгла, която обгърна всичко.

„Какво ужасно място за живот е Англия — помисли си тя. — Ако не вали сняг или дъжд или пък не е ветровито, тогава има мъгла. А ако слънцето не се покаже, е така студено, че пръстите ти премръзват.“

Пресипнал глас отдясно прекъсна мислите ѝ.

— Извинете, случайно да сте виждали един бултериер?

Емили се стресна и се обърна. До портата видя висок, слаб мъж, мургав, с кървясали очи и прошарена коса. Беше се подпрял на патерица и разглеждаше Емили с огромен интерес. За нея не беше трудно да разпознае капитан Уайът, инвалида собственик на вила номер три.

— Не, не съм — отвърна Емили.

— Излязла е — продължи капитан Уайът. — Любвеобилно същество, но абсолютно глупаво. При всички тези коли...

— Не забелязах по този път да се движат много коли.

— През лятото минават екскурзионни автобуси — каза капитан Уайът строго. — Сутрешният рейс от Ексхамптън. Изкачва се до сигналната кула, като по средата на пътя от Ексхамптън спира за лека закуска.

— Да, но сега не е лято — уточни Емили.

— Независимо от това един автобус дойде преди малко. Репортери, предполагам, тръгнаха да огледат къщата Ситафорд.

— Познавахте ли добре капитан Тревелян? — попита Емили.

Въпросът относно изчезналия бултериер беше просто претекст от страна на капитан Уайът, продиктуван от най-естествено любопитство. Тя знаеше добре, че главният обект на внимание по това време в Ситафорд беше тя, и бе естествено капитан Уайът да иска да я види както всеки друг.

— Не зная много за него — отговори мъжът, — той ми продаде тази къща.

— Наистина ли? — В учудването на Емили имаше покана.

— Скъперник, ето това беше той — продължи капитан Уайът. — Уговорката беше той да стегне къщата за своя сметка, за да удовлетвори изискванията на купувача, и само защото рамките на прозорците бяха боядисани в шоколадово и с жълти контури, той поиска от мен да платя половината. Твърдеше, че уговорката била за един цвят.

— Вие май не сте го харесвали? — предположи Емили.

— Постоянно се карахме с него, но аз се карам с всички — уточни капитан Уайът. — В място като това хората трябва да се научат да те оставят на мира. По всяко време чука на вратата, влиза и дърдори. Нямам нищо против да се виждам с хора, но само когато аз съм в настроение, а не когато на тях им скимне. Тревелян се отбиваше, когато си поиска, с маниер на феодал. Тук вече не остана човек, който да смее да ме доближи — добави той със задоволство.

— О! — възкликна Емили.

— Най-добре е прислужниците ви да са туземци — каза капитан Уайът. — Разбират от заповеди. Абдул! — изрева той.

Висок индиец с чалма излезе от къщата и зачака вежливо.

— Заповядайте вътре да пийнете нещо — покани я капитан Уайът — и да разгледате малката ми къща.

— Съжалявам — каза Емили, — но трябва да бързам.

— О, не, не трябва — съпротивляваше се капитан Уайът.

— Да, трябва — настояваше Емили. — Имам уговорка.

— Днес вече никой не владее изкуството да се живее — отвърна капитан Уайът. — Гониш влакове, уговаряш си срещи, определяш време за всичко — пълни глупости. Стани с изгрева на слънцето, казвам аз, яж когато ти се поиска и никога не се обвързвай с време или дата. Бих могъл да науча хората как да живеят, но няма кой да ме слуша.

„Резултатът от този вдъхновен начин на живот не е твърде обещаващ“ — помисли си Емили. По-голяма развалина от капитан Уайът тя никога не беше виждала. За всеки случай, чувствайки, че любопитството му е задоволено в достатъчна степен, тя още веднъж потвърди, че има уговорка, и продължи по пътя си.

Вратата на дома Ситафорд беше от масивно дъбово дърво, с изящен звънец, пред нея — огромна изтривалка за обувки и блестяща пощенска кутия. Всичко символизираше комфорт и достойнство, както Емили не пропусна да забележи. Спретната прислужница, обикновена на вид, отвори вратата. Емили разбра, че журналистическата напаст я е изпреварила, когато прислужницата каза резервирано:

— Мисис Уилет не приема тази сутрин.

— Нося бележка от мис Пърсихаус — каза Емили.

Това явно промени нещата. Лицето на прислужницата изрази нерешителност и тя преразгледа становището си.

— Влезте, моля.

Емили беше въведена в нещо, което агентите по недвижими имоти описват като „добре обзаведен коридор“, и оттам в голяма гостна. Вътре гореше силен огън и се усещаше женско присъствие. Наоколо се търкаляха няколко стъклени лалета, претенциозна чанта, момичешка шапка и палячо с много дълги крака. Нямахме никакви фотографии. Огледала бързо всичко, Емили грееше ръцете си на огъня, когато вратата се отвори и влезе момиче на нейната възраст. Беше много хубаво, елегантно и скъпо облечено, забеляза Емили и същевременно си помисли, че не е виждала човек в състояние на посилен страх. Не че си личеше от пръв поглед. Мис Уилет си даваше вид, че е напълно готова да ѝ помогне.

— Добро утро — каза тя, като пристъпи напред и ѝ стисна ръка.
— Съжалявам много, че майка не може да слезе, но тя прекарва сутрините в леглото си.

— Съжалявам. Страхувам се, че съм дошла в неподходящо време.

— Не, разбира се, че не. Готвачът записва рецептата за кейка в момента. Радваме се да услужим на мис Пърсихаус. При нея ли сте отседнали?

Емили си помисли с усмивка, че това може би беше единствената къща в Ситафорд, чиито обитатели не знаеха точно коя е тя и защо е тук. В дома Ситафорд имаше строго разделение между работодатели и подчинени, и ако вторите знаеха нещо за нея, то първите дори и не подозираха.

— Не, не съм отседнала при нея — отговори Емили, — настаних се при мисис Къртис.

— Къщата наистина е ужасно малка и ако не се лъжа тя живее заедно с племенника си Рони. Предполагам, че не би имало място и за вас. Тя е чудесен човек, нали? Винаги си мисля: какъв силен характер притежава, но понякога се страхувам от нея.

— Малко заядлива е — съгласи се весело Емили. — Но човек се изкушава да бъде такъв, особено ако хората не му се противопоставят.

Мис Уилет въздъхна.

— Бих искала да мога да се противопоставям на хората — каза тя. — Прекарахме най-ужасната сутрин, изтормозени от репортерите.

— Напълно ви разбирам — рече съчувствено Емили. — Това е къщата на капитан Тревелян, нали? Човекът, който беше убит в Ексхамптън.

Опитваше се да отгатне причината за безпокойството на Вайолет Уилет. Очевидно момичето беше изнервено. Нещо го плашеше, при това силно. Тя нарочно спомена направо името на капитан Тревелян. Момичето не реагира, вероятно очакваше да го чуе.

— Да, беше ужасно.

— Разкажете ми, ако, разбира се, нямате нищо против.

— Не, не, нямам.

„Много странно се държи това момиче — помисли си Емили. — Не се чува какво говори. Какво я е накарало да се изплаши така точно тази сутрин?“

— Интересувам се от сеанса с викането на духове — продължи Емили. — Чух за това случайно и ми се стори твърде интересно, искам да кажа, направи ми силно впечатление.

„Момински трепети — помисли си тя, — това е по моята част.“

— О, беше ужасно — каза Вайолет, — никога няма да забравя тази вечер. Мислехме, че някой си прави шеги. Макар че шегата беше отвратителна.

— Разкажете.

— Никога няма да забравя как запалихме лампите. Всички изглеждаха странно, с изключение на мистър Дюк и майор Бърнаби, които не са емоционални натури и никога не биха признали, че нещо от този род им е направило впечатление. Но колкото и да се владееше майор Бърнаби, личеше си, че е изплашен. Страхувам се, че той повярва в казаното от духа повече от всеки друг. Помислих, че горкият мистър Райкрофт ще получи инфаркт или нещо подобно, въпреки че

той трябва да е привикнал с тези неща, защото прави много проучвания в областта на свръхестественото. А колкото до Рони, Рони Гарфийлд, нали се сещате, той изглеждаше, сякаш наистина е видял дух. Дори мама беше ужасно разстроена — никога не бях я виждала в подобно състояние.

— Сигурно е било много тайнствено. — Емили се опитваше да изкопчи още нещо. — Бих искала да съм там, за да видя.

— Наистина беше тайнствено. Всички се преструвахме, че просто се забавляваме, но съвсем не беше така. И после изведнъж майор Бърнаби реши да тръгне за Ексхамптън. Опитахме се да го спрем, казахме му, че ще го затрупа снегът, но той не се вслуша в предупрежденията ни. След като той си отиде, ние седяхме ужасени и разтревожени. И снощи, не, вчера сутринта, научихме новината.

— Мислите ли, че е бил духът на капитан Тревелян? — каза Емили с глас, изпълнен със страх. — Или пък е било ясновидство или телепатия?

— О, не зная, но никога, никога повече няма да се присмивам на тези неща.

Прислужницата влезе, носейки сгънат лист хартия върху табличка, която подаде на Вайолет. След като тя се оттегли, Вайолет разгърна хартията, погледна я и я подаде на Емили.

— Заповядайте — каза тя. — Всъщност идвате тъкмо навреме. Историята с убийството разстрои прислугата. Мислят, че е опасно да се живее в това затънтено място. Снощи майка ми не се сдържа и им каза да си стягат багажа. Следобед тръгват. Вместо тях ще вземем двама мъже — единият да се грижи за къщата, а другият да бъде нещо като шофьор и иконом. Мисля, че ще се справят много по-добре.

— Прислужниците са простодушни, нали? — подхвърли Емили.

— Та нали капитан Тревелян не беше убит в тази къща?

— Какво ви накара да дойдете да живеете тук? — попита Емили, като се постара въпросът ѝ да звучи непринудено и по момичешки естествено.

— О, мислехме, че би било приятно — отговори Вайолет.

— Не намирате ли, че е по-скоро скучно?

— Не, не, аз обичам провинцията.

Но очите ѝ избягваха погледа на Емили. За момент придоби недоверчив и уплашен вид. Неспокойно се размърда в стола си и

Емили се изправи неохотно.

— Ще трябва да вървя — каза тя. — Благодаря ви много, мис Уилет. Надявам се, че майка ви ще се оправи скоро.

— Тя всъщност е добре. Безпокои се само заради прислугата.

— Разбирам.

Ловко, без да бъде забелязана от момичето, Емили хвърли ръкавиците си на малката маса. Вайолет Уилет я изпрати до входната врата и си взеха „довиждане“ с няколко любезни думи.

Прислужницата, която отвори на Емили, беше отключила вратата, но когато Вайолет я затвори след оттеглилата се гостенка, Емили не чу звука от превъртането на ключа. Когато стигна до портата, бавно се върна обратно.

Посещението ѝ беше потвърдило нейните теории за дома Ситафорд. Нещо странно ставаше тук. Тя не мислеше, че Вайолет е пряко замесена, освен ако не беше много ловка актриса. Но имаше нещо нередно и то сигурно бе свързано с трагедията. Би трябвало да има някаква връзка между семейство Уилет и капитан Тревелян и там може би се криеше ключът към цялата загадка.

Тя доближи входната врата, натисна дръжката много леко и прекрачи прага. Коридорът беше пуст. Емили спря несигурно. Какво да прави по-нататък? Имаше си извинение — ръкавиците, оставени в гостната. Продължаваше да стои и да се ослушва. Не се чуваше друг звук, освен много тих говор от горния етаж. Възможно най-безшумно Емили се промъкна до началото на стълбата, спря и погледна нагоре. После предпазливо, стъпало по стъпало, се заизкачва. Беше доста рисковано. Едва ли би могла да твърди, че ръкавиците ѝ междуременно са се преместили на горния етаж, но я изгаряше желанието да долови нещо от разговора, който се водеше горе. Днешните строители, мина през ума на Емили, никога не правят вратите да се затварят плътно, затова и тук, долу, се дочуват гласовете. Следователно, ако се приближи до самата врата, би могла да разбере за какво разговарят.

Още едно стъпало, и още едно... Два женски гласа — без съмнение на Вайолет и на майка ѝ.

Едно стъпало изскърца. Разговорът внезапно секна. Емили бързо се отдръпна. Вайолет отвори вратата на стаята на майка си и слезе по

стълбата, като с изненада откри доскорошната си гостенка в коридора, хвърляща погледи наоколо, сякаш си е изгубила кучето.

— Ръкавиците ми — смотолеви Емили. — Сигурно съм ги оставила някъде. Върнах се за тях.

— Предполагам, че са вътре — каза Вайолет.

Влязоха в гостната и, разбира се, върху малката маса лежаха ръкавиците.

— О, благодаря ви — усмихна се любезно Емили. — Толкова глупаво от моя страна. Винаги забравям по нещо.

— Ръкавиците наистина са ви нужни в такова време — каза Вайолет. — Много е студено.

Разделиха се още веднъж на вратата, но този път Емили чу ключът да се превърта в ключалката. Тръгна надолу по алеята, събрала голям материал за размисъл. Защото, когато вратата на горната площадка се бе отворила, тя ясно чу едно изречение, произнесено от плачливия гласец на по-възрастната жена.

„Боже мой — беше проплакал гласът, — не издържам. Никога ли няма да настъпи вечерта.“

19

ВЕРСИИ

Когато Емили се върна във вилата, откри, че приятеля ѝ още го няма. Мисис Къртис обясни, че е тръгнал с няколко млади джентълмени, а за младата госпожица са дошли две телеграми. Емили ги взе, отвори ги и ги пъкна в джоба на пуловера си под любопитния поглед на възрастната дама.

— Надявам се, новините не са лоши — каза мисис Къртис.

— О, не — отвърна Емили.

— Телеграмите винаги ме плашат — продължи мисис Къртис.

— Зная, много смущаващо е.

В момента желаше да бъде сама. Искаше да сложи в ред мислите си. Качи се в стаята и като взе молив и хартия, се зае да разработва своята система. След двацет минути я прекъсна мистър Ендърби.

— Хей, хей, ето къде си била. Хората от пресата цяла сутрин те преследваха, но никъде не са могли да те открият. Все едно, аз им казах да не те безпокоят. Моя грижа е около твоето име да се шуми достатъчно.

Той седна на стола, тъй като Емили беше заела леглото, и се изкикоти.

— Не усетих завист или злоба — тържествено заяви мистър Ендърби. — Разказах им това, което може да им е от полза. Познавам всички и съм в центъра на нещата. Прекалено хубаво е, за да е истина. Щипя се и чувствам, че ще се събудя. Забеляза ли мъглата?

— Тя няма да ми попречи да отида до Ексетър следобед — каза Емили.

— Искаш да отидеш в Ексетър?

— Да. Трябва да се срещна с мистър Дакърс, моя адвокат, нали знаеш, този, който пое защитата на Джим. Той иска да ме види. И мисля, докато съм там, да удостоя с посещение леля Дженифър. Освен това Ексетър е само на половин час път.

— Искаш да кажеш, че тя би могла да дойде с влака и да удари брат си по главата, без никой да забележи отсъствието ѝ?

— О, зная, че звучи невероятно, но човек трябва да проучи всичко. Не че искам леля Дженифър да се окаже престъпникът. Бих предпочела много повече той да е Мартин Деринг. Мразя този тип мъже, които се перчат, че ще се сродяват с теб, а публично правят неща, за които заслужават да не ги погледнеш.

— От тези мъже ли е?

— Точно от този тип. Той е идеалният убиец — непрекъснато получава телеграми от букмейкъри и губи пари в конни надбягвания. Неприятно ми е, че има непоклатимо алиби. Мистър Дакърс ми го каза. Среща с издател и литературна вечеря изглежда толкова почтено и необоримо.

— Литературна вечеря — каза Ендърби, — в петък вечерта... Мартин Деринг, чакай да помисля, Мартин Деринг... Ами да, почти съм сигурен. По дяволите, съвсем сигурен съм и ще уредя нещата, само да пиша на Карудърс.

— За какво говориш? — попита Емили.

— Слушай, знаеш, че пристигнах в Ексхамптън в петък вечерта. Е, трябваше да получа една информация от мой приятел, също журналист, на име Карудърс. Каза, че ако може, ще се отбие да ме види около шест и половина, преди да отиде на някаква вечеря на писатели. Карудърс е доста важна клечка и ако не успееше да мине, щеше да ми пише в Ексхамптън. Е, той не дойде и ми писа.

— Какво общо има всичко това с нашата работа? — попита Емили.

— Не бъди нетърпелива. Сега стигам до същността на въпроса. Старият звучеше доста измамен, когато ми писа — справил се добре на вечерята и след като ми даде информацията, която му бях поискал, продължи със сочни описания, знаеш — за речите и какви магарета излезли знаменитият романист и един драматург. Каза, че бил поставен на много лошо място на масата. От едната му страна имало празно място, което било определено за Руби Макалмът — тази ужасна писателка на бестселъри.

И от другата страна, където трябвало да седи секс-експертът Мартин Деринг, мястото също било празно. Но Карудърс се преместил

до един поет, който бил много известен в Блукхийт, и се опитал да се забавлява, доколкото може. Сега разбираш ли смисъла?

— Чарлс, скъпи! — Емили се разнежи от вълнение. — Колко прекрасно е това. Следователно говедото изобщо не е било на вечерята.

— Точно така.

— Сигурен ли си, че правилно си запомнил името?

— Напълно. За нещастие скъсах писмото, ала винаги мога да телеграфирам на Карудърс, за да потвърди. Но съм уверен, че не бъркам.

— Да не забравяме за издателя. Този, с когото е прекарал следобеда. Доколкото зная, той е тръгнал обратно за Америка, а ако работата е такава, става подозрително. Искам да кажа, че той е избрал човек, с когото няма да можеш да се свържеш лесно.

— Мислиш ли, че наистина попаднахме в целта? — попита Чарлс Ендърби.

— Така изглежда. Най-доброто нещо, което можем да направим, е да отидем направо при инспектор Наракот и да му съобщим новите факти. Имам предвид, че няма как да се доберем до американския издател, който в момента се намира на борда на „Мавритания“ или „Беренгария“, или кой знае как се казва корабът. Това е работа на полицията.

— Мене слушай, от това ще излезе нещо. Каква сензационна новина! — възкликна мистър Ендърби. — Ако това стане, имам основания да мисля, че „Дейли Уайър“ може да ми предложи не по-малко от...

Емили безмилостно прекъсна мечтите му за повишение.

— Не бива да си губим ума и да зарязваме всичко останало. Трябва да отида до Ексетър. Едва ли ще успея да се върна до утре, но имам една работа за теб.

— Каква по-точно?

Емили описа посещенията си при семейство Уилет и странното изречение, което беше дочула, когато се върна за ръкавиците.

— Трябва непременно да разберем какво ще се случи довечера. Нещо се мъти.

— Колко вълнуващо!

— Нали? Разбира се, може и да е съвпадение, но може да не е. Забележи, те уволняват прислужниците. Нещо странно ще се случи там тази вечер и *ти* трябва да бъдеш наблизно, за да видиш какво е то.

— Искаш да кажеш, да прекарам цялата нощ, треперейки под някой храст в градината?

— Сигурна съм, че няма да имаш нищо против. Журналистите са готови на всичко, когато работят за добрата кауза.

— Кой ти го каза?

— Няма значение кой ми го е казал, просто го знам. Ще го направиш, нали?

— О, и още как! — запали се Чарлс. — Нищо няма да пропусна. Ако довечера в Ситафорд се случи нещо съмнително, няма да го пропусна.

Тогава Емили му разказа за етикета от куфара.

— Странно — замисли се мистър Ендърби. — Не живее ли третият Пиърсън в Австралия? Най-младият. Не, разбира се, че това означава нещо, но все пак би могло да има връзка.

— Мисля, че това е всичко. Имаш ли да добавиш нещо от себе си? — каза Емили.

— Имам идея — отвърна Чарлс.

— Слушам те.

— Единственото, което ме смущава, е, че не знам дали ще ти хареса.

— Какво значи дали ще ми хареса?

— Да не се ядосаш!

— Вероятно няма. Предполагам, ще мога да изслушам всичко благоразумно и спокойно.

— Добре, работата е там — продължи Чарлс, като я погледна, изпълнен със съмнение, — не мисли, че искам да те обидя или нещо подобно, но смяташ ли, че това, което твърди твоят човек, е абсолютно вярно?

— Да не искаш да кажеш, че все пак той го е убил? — попита Емили. — Имаш пълното право да мислиш така, ако ти харесва. Предупредих те в самото начало, че е естествено да го приемеш, но че трябва да работиш по версията, че не го е направил той.

— Нямам предвид това — каза Ендърби. — Приемам заедно с теб, че не той е очистил стареца. Но се чудя докъде ли неговият разказ

за случилото се съвпада с истината. Той признава, че е отишъл там. Поговорил е със стареца и си е тръгнал, като го е оставил жив и здрав.

— Да.

— Ами просто ми хрумна — не мислиш ли, че е възможно, когато той е пристигнал, всъщност да е намерил капитана мъртъв. Може да се е уплашил и да не е пожелал да признае.

Чарлс изложи тази теория несигурно, но му олекна, когато видя, че Емили не проявява признаци на раздразнение. Тя само се намръщи и замислено вдигна вежди.

— Няма да се преструвам, намирам, че е възможно — каза тя. — Не съм и помислила за това преди. Зная, че Джим не би убил когото и да било, но съвсем спокойно е могъл да се изплаши, да излъже глупаво и тогава, разбира се, да се оплете в лъжите си.

— Неприятното в случая е, че не можеш да отидеш и да го попиташ направо. Но и едва ли биха ти позволили да го посетиш.

— Бих могла да изпратя при него мистър Дакърс — каза Емили.

— Мисля, че с адвокатата си можеш да го видиш.

— Най-лошото е, че Джим е ужасен инат, и ако веднъж е изрекъл нещо, ще настоява на него.

— Това е моята версия и ще продължавам да я поддържам — каза мистър Ендърби.

— Да. Радвам се, че ми спомена за тази възможност, Чарлс. Не се бях сетила за нея. Досега търсехме някой, който е влязъл, след като Джим си е тръгнал. Но ако това е станало преди...

Тя замълча, потънала в мисли. Две противоположни версии се откриха пред нея. В едната, предложена от мистър Райкрофт, скандалът между Джим и чичо му е бил решаващият момент. Другата обаче изобщо не взимаше под внимание Джим. Емили почувства, че първото, което трябва да направи, е да се види с доктора, огледал трупа. Ако се докажеше, че капитан Тревелян е бил убит в четири часа, това щеше да внесе известна промяна, що се отнася до алибитата. И другото нещо, което трябваше да направи, беше да накара мистър Даркас да убеди клиента си в абсолютната необходимост да говори истината в този момент.

Тя стана от леглото.

— Хайде — каза, — сега по-добре иди да разбереш как да стигна до Ексхамптън. Мъжът от ковачницата има някаква кола, струва ми се.

Ще отидеш ли да поговориш с него? Ще тръгна веднага след като обядвам. Следващият влак до Ексетър е в три и десет. Така ще имам време да видя първо доктора. Сега колко е часът?

— Дванайсет и половина — каза мистър Ендърби, като погледна часовника си.

— Тогава да отидем двамата да се споразумеем за тази кола — промени решението си Емили. — Искам да свърша още нещо, преди да тръгна от Ситафорд.

— Какво е то?

— Да се обадя на мистър Дюк. Той е единственият в Ситафорд, с когото не съм разговаряла, а е бил един от хората, участвали във викането на духове.

— Ще минем покрай къщата му на път за ковачницата.

Домът на мистър Дюк беше последен. Емили и Чарлс вдигнаха резето на портата и тръгнаха нагоре по пътеката. Тогава се случи нещо твърде изненадващо. Вратата на къщата се отвори и отвътре излезе човек. И това беше не друг, а инспектор Наракот.

Той също изглеждаше изненадан и както се стори на Емили, притеснен. Тя изостави първоначалното си намерение.

— Толкова съм радостна, че ви срещам, инспектор Наракот — каза тя. — Има няколко неща, за които искам да поговоря с вас, ако позволите.

— Радвам се, мис Трефъсис. — Той погледна часовника си. — Чака ме кола. Ще трябва да се върна в Ексхамптън много бързо.

— Какъв късмет — възкликна Емили. — Ще ме закарате ли, инспекторе?

Инспекторът отвърна хладно, че за него ще бъде удоволствие.

— Донеси ми, ако обичаш, багажа, Чарлс — помоли го Емили. — Вече е готов.

Чарлс тръгна.

— За мен е голяма изненада да ви видя тук, мис Трефъсис — започна разговора инспектор Наракот.

— Казах *au revoir* — напомни му Емили.

— Пропуснах да го чуя, когато му беше времето.

— Знаете ли, инспекторе, вие направихте грешка. Джим не е човекът, когото търсите.

— Наистина ли?

— Нещо повече — продължи Емили, — сигурна съм, че ще се съгласите с мен.

— Какво ви кара да мислите така, мис Трефъсис?

— Какво правехте в къщата на мистър Дюк? — отвърна тя на въпроса му с въпрос.

Наракот изглеждаше смутен и тя се възползва от случая.

— Вие мислехте, че сте хванали човека, извършил престъплението, а сега не сте толкова сигурен и продължавате разследването. Е, имам нещо за вас, което може да ви бъде полезно. Ще ви го кажа, докато пътуваме за Ексхамптън.

Чуха се стъпки и по пътя се зададе Рони Гарфийлд. Гледаше гузно.

— Мис Трефъсис — започна той, — имате ли нещо против една малка разходка?

— Невъзможно — отвърна Емили, — заминавам за Ексетър.

— О, не! Искате да кажете, завинаги?

— Ще се върна утре — успокой го Емили.

— Това е чудесно.

Емили извади нещо от джоба на пуловера си и му го подаде.

— Предайте това на леля си. Рецептата за шоколадовия кейк. Кажете ѝ, че се е сетила навреме, защото готвачът си тръгва днес заедно с останалата част от прислугата. Кажете ѝ го непременно, тя ще се заинтересува.

Вятърът донесе далечен вик: „Рони, Рони, Рони!“

— Леля ми — каза Рони, озъртайки се нервно. — Трябва да тръгвам.

— И аз така мисля — отвърна Емили. — Имате зелена боя на лявата си буза — извика тя подир него.

Рони Гарфийлд изчезна във вратата на къщата.

— Ето приятеля ми с багажа — обърна се Емили към Наракот, — хайде, инспекторе. Ще ви разкажа всичко в колата.

ПОСЕЩЕНИЕ ПРИ ЛЕЛЯ ДЖЕНИФЪР

В два и половина Емили се обади на доктор Уорън. Докторът с охота отговори на директните въпроси на момичето.

— Да, мис Трефъсис, разбирам какво имате предвид. И ще видите, че противно на общоприетото схващане крайно трудна работа е да се докаже точното време на смъртта. Огледах тялото към осем. Уверен съм, че капитанът е бил мъртъв най-малко отпреди два часа. Дали е било повече, ми е трудно да кажа. Ако ми бяхте съобщили, че е бил убит в четири, сигурно щях да ви повярвам, въпреки че лично аз предполагам по-късен час. Но в крайна сметка не може да са повече от четири часа и половина.

— Благодаря — каза Емили, — това беше всичко, което бих желала да зная.

Тя хвана влака в три и десет и се отправи към хотела, в който беше отседнал мистър Дакърс.

Разговорът премина делово. Дакърс познаваше Емили от дете, като навремето се грижеше за нея и ѝ помагаше винаги когато не успяваше да се справи сама.

— Трябва да се пригответе за удар, Емили. Джим Пиърсън е в много по-тежко положение, отколкото си представяхме.

— По-тежко?

— Да. Няма смисъл да се зальгваме. На повърхността са изплували някои факти, които хвърлят особено неблагоприятна светлина върху него. Именно въз основа на тях полицията го арестува. И ми се струва, че ако ги премълча, няма да бъде във ваш интерес.

— Моля ви, разкажете.

Изглеждаше напълно спокойна, гласът ѝ не трепна. Въпреки напрегнатата ситуация не искаше да показва какво изпитва. Чувствата ѝ нямаше да спасят Джим Пиърсън. Налагаше се да е непрекъснато нащрек.

— Без съмнение той е имал голяма нужда от пари. Нямам намерение да навлизам в етиката на създалата се ситуация. Явно Пиърсън е взимал пари от фирмата, в която работи. Интересували са го дяловите участия и след като е разбрал, че може бързо да получи дивиденди решил да действа, като използва парите на фирмата, за да закупи акции, за които бил сигурен, че ще се покачват. Операцията се оказала успешна, парите били върнати и Пиърсън нямал никакви съмнения относно почтеността на цялата операция. Очевидно преди една седмица е решил да опита повторно. Но този път се случило нещо непредвидено. Сметките на фирмата се преглеждали на определен период от време, но по някаква причина този път проверката била извършена по-рано и пред него изникнал неприятен проблем. Знаел какво трябва да направи, но не можел да набави парите. Сам призна, че след като не успял да вземе заем, за да потули работата, му оставало единствено да отпраши за Девъншир, да разкаже историята на чичо си и да го убеди да му помогне. Но капитан Тревелян категорично отказал. И така, скъпа Емили, не е по силите ни да скрием фактите. Полицията вече е изровила тази история. Виждаш, тук бие на очи солиден мотив за престъпление. Защото в момента, когато капитан Тревелян умре, Пиърсън спокойно би могъл да получи необходимата сума — един малък аванс от мистър Къркуд — и да се спаси от криминалното обвинение.

— О, идиот — възкликна безпомощно Емили.

— Точно така — сухо промърмори мистър Дакърс. — Единственият ни шанс е да докажем, че Джим Пиърсън не е знаел за съдържанието на чичовото си завещание.

Последва пауза, в която Емили прецени възможността. Прошепна:

— Невъзможно. И тримата са знаели — и Силвия, и Джим, и Брайън. Често се говореше за това и се подмяташе по някоя шега за богатия чичо в Девъншир.

— Лошо, лошо — поклати глава мистър Дакърс. — Много лошо.

— Не вярвате, че е виновен, нали, мистър Дакърс?

— Колкото и странно да е, не — отвърна адвокатът. — За Пиърсън може да се каже, че е доста прозрачен младеж. Не смятам, че е изпитвал излишък на колегиалност, но и за минута не бих помислил, че ръката му е поразила чичото с торбичка пясък.

— Е, това е добре — каза Емили, — бих искала и полицията да мисли така.

— Собствените ни впечатления и идеи за жалост нямат значение. Обвинението срещу него е тежко и определено има върху какво да стъпи. Няма да крия от вас, дете мое, изгледите са мрачни — добави той самодоволно.

— Има нещо, което бих искала да разбера — продължи Емили. — Вече сте се виждали с Джим, нали?

— Разбира се.

— Искам честно да ми кажете дали той е говорил истината и за друго. — Тя му нахвърля идеята, която ѝ беше подсказал Ендърби.

Адвокатът помисли, преди да отговори.

— Имам впечатлението, че когато предаваше разговора с чичо си, той не излъга. Но ако е заобиколил до прозореца и след като е влязъл, се е натъкнал на безжизненото тяло на чичо си, го е било страх после да си признае. Очевидно това е станало причина да съчини другата история.

— Същото си помислих и аз. Когато го видите отново, мистър Дакърс, накарайте го да каже истината. Това би могло да преобърне всичко.

— Така и ще направя. Все пак — продължи той — смятам, че се заблуждавате по този въпрос. Новините за смъртта на Тревелян бяха разгласени из Ексхамптън около осем и половина. По това време последният влак за Ексетър вече е бил заминал, но Джим Пиърсън е изчакал първия влак сутринта — напълно неразумна постъпка, между другото, защото заминаване в по-нормално време не би привлякло цялото внимание върху него. Ако, както казвате, той е открил тялото на чичо си някъде след четири часа, мисля, че би напуснал Ексхамптън веднага. Има влак, който тръгва малко след шест, и после друг в осем без петнайсет.

— Това е съществено — призна Емили. — Не бях помислила.

— Разпитах го подробно за начина, по който е влязъл в къщата на чичо си — продължи Дакърс. — Казва, че капитанът го накарал да си свали обувките и да ги остави до прага. Ето защо в антрето не е имало мокри следи.

— Не е ли чул някакъв звук, каквото и да е, което би издало присъствието на някой друг в къщата?

— Не ми е споменавал. Но ще го попитам.

— Благодаря — каза Емили. — Ако напиша бележка, ще му я предадете ли?

— Разбира се, но след като я прочета и аз.

— О, но тя ще бъде твърде лична.

Емили отиде до бюрото и написа няколко думи.

Скъпи Джим, всичко ще се оправи, затова горе главата. Хвърлям кански усилия да открия истината. Какъв идиот си бил, скъпи мой.

С обич, Емили

— Ето.

Дакърс прочете без коментар.

— Упражнявала съм се по краснопис, за да не затруднявам властите при разчитането. Е, да тръгвам.

— Ще ми позволите ли да ви предложа чаша чай?

— Не, благодаря, нямам време за губене. Ще трябва да видя леля Дженифър, лелята на Джим.

Когато пристигна, Емили научи, че мисис Гарднър отсъства, но скоро ще се върне.

Тя се усмихна на прислужницата.

— Ще вляза да я почакам.

— Искате ли да видите сестра Дейвис?

Емили винаги с готовност се възползваше от такива възможности.

— Да — бързо каза тя.

След няколко минути сестрата се появи.

— Добър ден — поздрави я Емили, — аз съм Емили Трефъсис, нещо като племенница на мисис Гарднър. Тоест ще ѝ стана племенница, но годеникът ми Джим Пиърсън беше арестуван, както може би знаете.

— Ужасна история — каза сестра Дейвис. — Тази сутрин прочетохме във вестниците. Ужасно. Но вие, мис Трефъсис, изглежда, мъжествено понасяте всичко и това е чудесно.

В гласа на сестрата имаше нотка на неодобрение. Имаше предвид, че медицинските сестри се държат мъжествено благодарение на силата на своя характер, докато простосмъртните обикновено се предават.

— И за вас сигурно е неприятно да ви свързват със семейство, в което е извършено убийство.

— Да, много е неприятно. — Сестрата не се поддаде на съчувствието. — Но дългът към пациентите е на първо място.

— Прекрасно — каза Емили. — Колко хубаво е за леля Дженифър да знае, че винаги има на кого да разчита.

— Много сте любезна. — Сестрата подсмръкна. — Но пък какви любопитни истории съм имала преди това. Е, последния път трябваше да посетя...

Емили изслуша търпеливо дълга и скандална история, включваща сложен развод и изплащане на издръжка. След няколкото поднесени комплиментата относно такта и дискретността на сестра Дейвис Емили се върна на темата около семейство Гарднър.

— Никога не съм виждала съпруга на леля Дженифър — подметна тя. — Той никога не напуска дома, нали?

— Не, бедният.

— Какво му е всъщност?

Сестра Дейвис даде изчерпателни обяснения.

— Е, тогава той сигурно ще се оправи, и то съвсем скоро — замислено промълви Емили.

— Но ще бъде много слаб.

— Разбира се. Все пак дава известна надежда, нали?

Сестрата поклати глава.

— Не вярвам за неговия случай да има лек.

Емили беше нахвърляла в малкия си бележник почасово предполагаемото алиби на леля Дженифър. След малко подметна:

— Колко странно е всъщност, че леля Дженифър е била на кино по времето, когато е убит брат й.

— Много тъжно, нали? — каза сестра Дейвис. — Разбира се, тя не е могла да предположи, но след това бе буквално съсипана.

Емили помисли как да разбере необходимото, без да задава директен въпрос.

— Не бе ли имала някакво видение? — попита тя. — Не бяхте ли вие човекът, който я е посрещнал и който ѝ казал, че изглежда особено?

— О, не — отговори сестрата. — Не бях аз. Видяхме се едва на вечерята, но тогава тя се държеше както обикновено.

— Сигурно бъркам с нещо друго — каза Емили.

— Може би е споделила някой роднина — предположи сестра Дейвис. — Самата аз се върнах доста късно. Почувствах се виновна, че съм оставила пациента си за толкова дълго време, но сам той ми предложи да изляза.

Внезапно тя си погледна часовника.

— Боже! Той беше помолил за още една грейка. Трябва да се погрижа за това. Нали ще ме извините, мис Трефъсис?

Емили се изправи, отиде до камината и натисна копчето на звънеца.

Прислужницата се появи леко уплашена.

— Как се казвате? — попита Емили.

— Беатрис, мис.

— Съжалявам, Беатрис, но май няма да дочакам леля Дженифър. Искан да я попитам за обичайното ѝ пазаруване в петък. Забелязахте ли да носи голям колет на връщане?

— Не, мис, не я видях, когато влизаше.

— Но нали казахте, че се е върнала в шест часа?

— Да, точно така. Не разбрах, че се е прибрала, и когато отидох до стаята ѝ, за да занеса гореща вода, часът бе около седем, се стреснах, като я видях да лежи на леглото си в тъмното. „Здравата ме изплашихте, мадам“ — казах аз. „Върнах се преди доста време, в шест часа“ — отговори ми тя. Но не забелязах никъде голям колет — продължи Беатрис, като се опитваше да бъде максимално полезна.

„Всичко се оказа толкова сложно — отчая се Емили. — Вече измислих разни видения и големи колети, но доколкото разбирам, човек все трябва да съчинява нещо, ако не иска да събуди подозрение.“

Тя се усмихна приветливо.

— Всичко е наред, Беатрис, не се безпокойте.

Прислужницата излезе от стаята. Емили извади малко разписание от чантата си и го погледна.

— Тръгва от Ексетър в три и десет от гара Сейнт Дейвид — мърмореше тя. — Пристига в Ексхемптън в три и четирийсет и две. Достатъчно време, за да отиде до къщата на брата и да го пречука. Колко нечовешки звучи само и колко глупаво. Кога са следващите влакове в обратна посока? Дакърс спомена за един в четири и двайсет и пет и друг в шест и десет, който пристига в седем без двайсет. Да, напълно възможно изглежда. Жалко, че сестрата няма в какво да бъде заподозряна. Отсъствала е целия следобед и никой не знае къде е била. Естествено, не вярвам някой от тази къща да е убил капитан Тревелян, но самата потенциална възможност звучи утешително. А, входната врата хлопна.

В антрето се чуха гласове и след малко вратата се отвори и леля Дженифър влезе.

— Аз съм Емили Трефъсис — каза Емили. — Годеницата на Джим Пиърсън.

— О, значи вие сте Емили — каза мисис Гарднър, стискайки ръката ѝ. — Това е голяма изненада.

Изведнъж Емили се почувства безпомощна и малка. Точно като дете, което върши глупости. Леля Дженифър беше необикновена личност. Притежаваше силен характер.

— Пихте ли вече чай, скъпа? Не? Ей сега ще пийнем. Само миг, първо трябва да се кача да видя Робърт.

Докато произнасяше името на съпруга си, на лицето ѝ се появи странно изражение. Твърдят, решителен глас почти премина в нежен шепот. Като лунна пътека върху тъмни водни талази.

„Тя го обожаваше — помисли Емили, останала сама в гостната. — Въпреки всичко има нещо страшно в леля Дженифър. Не знам дали на чичо Робърт му е приятно да бъде обожаван чак толкова.“

Когато Дженифър Гарднър се върна, беше свалила шапката си. Емили се възхити на косата, спускаща се по раменете ѝ.

— Искаш ли да говорим за станалото, Емили, или предпочиташ друга тема? Ако не желаеш, ще те разбера напълно.

— Наистина, не е особено приятно.

— Само можем да се надяваме — каза мисис Гарднър, — че ще открият истинския убиец по-бързо. Моля натисни звънеца. Ще изпратя чая на сестрата горе, в стаята ѝ. Не желая да седи при нас и да дрънка глупости. Как само мразя сестрите.

— Тя добра ли е?

— Предполагам. Така смята Робърт. Но аз никога не съм могла да я понасям, макар според него тя да е най-добрата сестра, която сме имали.

— Изглежда много добре — каза Емили.

— Ами! С тези лапи?

Емили погледна ръцете на леля си, дългите бели пръсти, докосващи каничката с мляко и щипката за захар.

Беатрис постави чашата чай на един поднос, след което напусна стаята.

— Покрай тази история Робърт ужасно се разстрои — каза мисис Гарднър. — Лесно изпада в такова състояние. Понякога си мисля, че се дължи на болестта му.

— Той не познаваше капитан Тревелян, нали?

Дженифър Гарднър поклати глава.

— Не само не го познаваше, а и не желаше да го познава. Аз самата, да си призная, не изпитвам огромна мъка при мисълта за смъртта му. Беше жесток и алчен човек, Емили. Известна му беше борбата, която водехме. Бедността! Знаеше, че един паричен заем тогава би осигурил добро лечение на Робърт и всичко би се оправило. Но той и пръста си не мръдна.

В гласа ѝ се долавяше дълбока тъга.

„Колко странна жена е — помисли Емили. — Прекрасна и ужасна, сякаш взета от древногръцка трагедия.“

— Може би все още не е късно — каза мисис Гарднър. — Днес писах на адвокатите в Ексамптън дали мога да получа известна сума предварително. Лечението, за което говоря, може и да им се стори бабешки лек, но при много случаи е имало успешен резултат. Емили, колко хубаво би било Робърт да ходи отново.

Лицето ѝ се озари от надежда.

Емили беше уморена. Прекара един дълъг ден, без да хапне почти нищо, и вълненията, които потискаше, я изцеждаха допълнително. Стаята сякаш се отдалечаваше и се приближаваше отново.

— Не се ли чувствате добре, скъпа?

— Всичко е наред — въздъхна Емили и изненадващо за самата нея от очите ѝ бликнаха сълзи.

Мисис Гарднър не се опита да я утеши, за което Емили ѝ беше благодарна. Тя просто седеше мълчаливо, докато сълзите на Емили спряха. След малко замислено каза:

— Клетото дете. Много лошо е, че арестуваха Джим Пиърсън. Бих искала да помогна с нещо.

21

РАЗГОВОРИ

Разчитащ единствено на себе си, Чарлс Ендърби не пожали сили. За да се запознае с живота в селото, трябваше само лекичко да отвори кранчето на мисис Къртис и след това замаяно да слуша пороя от клюки, впечатления, спомени и анекдоти. Той спомена едно име и потокът рукна отново. Научи всичко за капитан Уайът, за тропическите му навици, за грубостта му и кавгите със съседите, както и за редките пристъпи на благоразположение, когато срещне приятна млада жена. Животът, който водеше с индийския си прислужник, странното време, което избираше за хранене, и стриктната диета, която спазваше. Чу за библиотеката на мистър Райкрофт, за боите му за коса, за настойчивостта му по отношение на точността и доброто домакинство, за необикновеното му любопитство към хората, за това, че скоро продал някакви лични ценности, за необяснимото му влечение към птиците. Чу още за мис Пърсихаус и злия ѝ език, как тормозела своя племенник, но и разказа за веселия живот, който той пък водел в Лондон. Чу отново цялата история за приятелството на майор Бърнаби с капитан Тревелиан, общите им спомени и играта на шах. Чу всичко, което се знаеше за семейство Уилет, включително и подозренията, че мис Вайолет Уилет флиртува с Рони Гарфийлд, но без сериозни намерения. Само за мистър Дюк не се знаеше много. Той живееше отскоро тук и главното му занимание, изглежда, беше градинарството.

Беше три и половина и мистър Ендърби излезе да се поразходи, за да се разсее главоболието, получено от разговора с мисис Къртис. Възнамеряваше да се запознае отблизо с племенника ѝ. Внимателното разузнаване в района около къщата на мис Пърсихаус се оказа безплодно, но шансът помогна. Чарлс се натъкна на младия човек точно когато той излизаше от портата на дома Ситафорд, безутешен, сякаш бе изгонен, след като са открили гниди в косата му.

— Здравсти — каза Чарлс. — Тази ли е къщата на капитан Тревелиан?

— Да, тази е — отговори Рони.

— Сутринта исках да я снимам. За моя вестник. Но времето е ужасно за снимки.

Рони не реагира.

— Вашата работа сигурно е много интересна — поинтересува се той.

— Кучешки живот — рече Чарлс, верен на принципа си да не показва ентузиазъм към професията си. Погледна през рамо към дома Ситафорд. — Твърде мрачно място, бих казал.

— Много по-различно е, откакто семейство Уилет се нанесе — обясни Рони. — Миналата година бях тук по същото време и да ви призная, човек трудно би повярвал, че мястото е същото. И все пак не знам какво специално са направили. Разместиха мебелите, купиха канапе и разни други неща. Сякаш Бог ми ги изпраща.

— Не изглежда весело местенце — каза Чарлс.

— Весело? Ако бях останал тук повече от две седмици, сигурно щях да умра. Фактът, че леля ми така страстно се е вкопчила в живота, ме изумява. Не сте виждали котките й, нали? Сутринта трябваше да изпощя една от тях и погледнете как ме одра. — Той протегна ръката си за доказателство.

— Лош късмет — каза Чарлс.

— Наистина. Започнахте ли някакво разследване около станалото тук? Дали не мога да ви помогна?

— Нещо интересно в къщата? — попита Чарлс. — Искам да кажа, капитан Тревелиан оставил ли е някои от вещите си в нея?

— Не мисля. Леля ми спомена, че е изнесъл всичко. Слонският крак, зъбите от носорог и всички дивотии заедно със спортните си пушки.

— Едва ли не сякаш е знаел, че се изнася завинаги — подхвърли Чарлс.

— Това е идея. Но не мислите, че се е самоубил, нали?

— Човек, който сам може да се удари по врата с торбичка пясък, би бил нещо като артист в света на самоубийците — каза Чарлс.

— Да, знаех си, че в тази идея нещо куца. Все пак изглежда, е имал някакво предчувствие. — Лицето на Рони светна. — Вижте, а какво бихте казали, ако са го преследвали врагове и той е знаел, че

идват? В такъв случай се е изнесъл от къщата, за да намерят семейство Уилет вместо него.

— Сигурно биха се пръснали от яд — каза Чарлс.

— Разбира се. Но, представете си, да се заселиш в такава пустош. Вайолет явно няма нищо против, дори казва, че ѝ харесва. Не знам какво ѝ става днес. Предполагам някакъв проблем в семейството. Не разбирам защо жените се тревожат толкова за прислугата. Ако някой ти създава проблеми, просто го уволняваш.

— Но те са направили точно това, нали? — попита Чарлс.

— Да, зная. Но страстите не спират да се вихрят. Майката лежи в леглото и крещи истерично, дъщерята съска като змия. Току-що ме изгони.

— Полицията още не е идвала, нали?

Рони се ококори.

— Полицията ли, че защо ще идва?

— Просто се чудех. След като тази сутрин видях инспектор Наракот в Ситафорд.

Рони изпусна бастунчето си и се наведе да го вземе.

— Кого казахте, че сте видели сутринта? Инспектор Наракот?

— Да.

— На него ли е възложен случаят Тревелян? Какво прави в Ситафорд? Къде го видяхте?

— О, предполагам, че просто си е пъхал носа тук-там, разпитвал е за живота на Тревелян, да кажем.

— И мислите, че това е всичко?

— Предполагам.

— Дали не смята, че някой от Ситафорд го е направил?

— Би било невероятно.

— Да, но нали знаете, че полицията винаги чука там, където не я очакват. Поне така пише в детективските романи.

— Все пак смятам, че там са се събрали доста интелигентни хора — вметна Чарлс. — Разбира се, пресата доста помага за изграждането на тази представа. Но ако почетете нещо за техните случаи, ще видите как залавят убийци — практически, без да имат никакви улики.

— Хубаво е да чуеш това. Пък и колко бързо се насочиха към този Пиърсън. Случаят изглежда съвсем прозрачен.

— Прозрачен като кристал — каза Чарлс. — Добре, че не се насочиха към вас или мен, нали? Е, трябва да отида да изпратя няколко телеграми. В това място явно не са свикнали с такива комуникации. Ако изпратиш малко повече наведнъж, току-виж, са те обявили за избягал от лудницата.

Чарлс изпрати телеграмите си, купи пакет цигари, няколко увеличителни стъкла и две доста овехтели романчета с меки корици. След това се върна в къщата, хвърли се в леглото си и заспа блажено, без да подозира, че той и неговите отношения, по-специално с мис Емили Трефъсис, са обект на всеобщо обсъждане.

Няма да сбъркаме, ако кажем, че злободневните теми за разговор в Ситафорд бяха две или три. Първата беше убийството, втората — избягалият затворник, и третата — мис Емили Трефъсис и нейният братовчед. Наистина, четири различни разговора се водеха за тях по едно и също време.

Първият разговор се водеше в дома Ситафорд, където Вайолет и майка ѝ току-що бяха измили съдовете за чай, понеже бяха уволнили прислугата.

— Мисис Къртис ми каза — уточни Вайолет.

Все още изглеждаше бледа и слаба.

— Начинът, по който тази жена говори, ми напомня за някаква болест — отвърна майка ѝ.

— Зная. Момичето е отседнало там с братовчед си. Спомена ми тази сутрин, че живее у мисис Къртис, и аз си помислих, че е само защото мис Пърсихаус няма достатъчно място, за да я подслони. А, изглежда, че тя никога преди не е виждала мис Пърсихаус допреди тази сутрин.

— Не мога да я понасям тази жена — каза мисис Уилет.

— Мисис Къртис ли?

— Не, Пърсихаус. Особи като нея са опасни. Живеят само за да разберат тайните на хората около себе си. Да изпрати момичето тук да иска рецепта за кейк! Ще ми се да ѝ изпратя кейк, но с малко отрова. Това би сложило край на гадното ѝ любопитство!

— Явно е искала да научи нещо повече — започна Вайолет, но майка ѝ я прекъсна:

— Как би могла, скъпа? А и какво лошо е станало?

— Според теб защо тя дойде тук?

— Не мисля, че е имала предвид нещо определено просто шпионираше. Мисис Къртис сигурна ли е, че тя е сгодена за Джим Пиърсън?

— Момичето само е казало на мистър Райкрофт. Мисис Къртис сподели, че го е подозирала от самото начало.

— Е, тогава всичко е съвсем естествено. Тя просто се лута, търсейки някой, който може да ѝ помогне.

— Не я видя, майко, такава жена не се лута.

— Бих искала да я видя — каза мисис Уилет. — Но тази сутрин нервите ми бяха опънати до крайност. Навярно е реакция след вчерашния разговор с инспектора.

— Беше чудесна, мамо. Само аз да не бях такава глупачка да припадна. Ох, срамувам се от целия театър. А ти стоеше абсолютно спокойна и запази пълно самообладание.

— С годините човек се научава на подобно поведение. Ако ти беше преживяла същото като мен... Боже, дано никога не ти се случва! Надявам се, че те очаква щастлив и спокоен живот.

Вайолет поклати глава.

— Страх ме е, страх ме е...

— Глупости! А колкото до това, че си изнасяла вчера представление, няма нищо подобно!

— Но инспекторът, той си мисли, че...

— Че споменаването на Джим Пиърсън предизвика припадъка ти? Да, може би така мисли. Този Наракот не е глупак. Но какво от това? Ще реши, че има някаква връзка, ще я потърси и няма да я намери.

— Сигурна ли си?

— Разбира се, Вайолет, повярвай ми. Сто процента съм сигурна. Дори бих казала, че припадането ти беше добре дошло. Поне така ще се успокояваме.

Вторият разговор се водеше в къщата на майор Бърнаби. Беше по-скоро монолог на мисис Къртис, която от половин час се канеше да си върви, след като бе събрала прането на майора.

— Тя е като пралеля ми Сара-Белинда — заяви мисис Къртис победоносно. — Това му казах на Къртис тази сутрин. Дълбока вода и в същото време способна да върти всички мъже на малкия си пръст.

Майор Бърнаби изсумтя.

— Сгодена за един, а се мотае с друг — продължи мисис Къртис. — Точно като пралеля ми Сара-Белинда. И не заради удоволствието, забележете, тя си е просто дълбока вода. Следващият подред е мистър Гарфийлд. Ще го омотае, преди да преброите до две. Не бях виждала до този момент млад джентълмен да прилича повече на овца. А това вече е сигурен признак.

Тя спря, за да си поеме въздух.

— Е, добре — каза майор Бърнаби. — Да не ви задържам повече, мисис Къртис.

— Къртис ще си иска чая, това е вярно — не спря да нарежда тя, без да се помръдне. — Трудно може някой да се мери с мен по клюкарстване. Вие си работете. Като стана дума за работа, какво бихте казали, да подредя малко стаята ви?

— Не! — извика майор Бърнаби.

— Вече месец не е оправяно.

— Не, не, искам да знам къде са ми нещата. След всяко подреждане нищо не си е на мястото.

Мисис Къртис въздъхна. Открай време беше изрядна домакиня.

— Капитан Уайът може да мине и без пролетно почистване. Този отвратителен индиец, какво знае той за чистотата? Ужасна чернилка.

— За тези неща няма по-добри от индийците — каза майор Бърнаби, — разбират си от работата и мълчат.

Ако последното изречение съдържаше и най-малък намек, то мисис Къртис не го разбра. Тя все още бе завладяна от предишната тема.

— Получи две телеграми за половин час. Щях да умра от любопитство. Прочете ги с каменно лице. После ми каза, че отива до Ексетър и ще се върне най-рано утре.

— Взе ли младежа със себе си? — попита майорът с искрица надежда.

— Не, той е все още тук. Приятен млад човек. Двамата са чудесна двойка.

Майор Бърнаби изсумтя.

— Е — каза мисис Къртис, — аз ще тръгвам.

Майорът се страхуваше да си поеме дъх да не би тя да се разколебае. Но този път мисис Къртис удържа на думата си. Вратата се захлопна зад гърба ѝ.

В съседство капитан Уайът ораторстваше пред мистър Райкрофт.
— Птички като теб — каза той — не знаят нищо за света, никога не са живели, никога не са дишали истински.

Мистър Райкрофт мълчеше. Пред такъв събеседник бе толкова трудно да налучкаш верния отговор, че по-добре изобщо да не отговаря.

Капитанът се наведе настрани в инвалидния си стол.

— Откъде се взе тази кучка? Симпатично момиче — добави той.

Противоречивите мисли съжителстваха съвсем естествено в главата му. Мистър Райкрофт не беше на същото мнение. Погледна го възмутено.

— Какво прави тук? И аз искам да разбера — продължи капитан Уайът. — Абдул!

— Да, сахиб?

— Къде е Бъди? Пак ли излезе?

— Тя в кухня, сахиб.

— Добре, не я храни. — Зае обичайната си поза на стола и се върна към предишната тема. — Каква работа има тук? С кого ще разговаря? Вие, дъртаците, я отегчавате до смърт. Тази сутрин побъбрих с нея. Разбира се, беше изненадана да открие човек като мен на такова място.

Той си засука мустаците.

— Годеница е на Джим Пиърсън — каза мистър Райкрофт. — Нали знаете, онзи, когото арестуваха за убийството на Тревелян.

Капитан Уайът изпусна чашата с уиски, която тъкмо поднасяше към устните си, и тя се разби на пода. Кресна на Абдул и го обвини, че не е поставил масичката от удобната страна на стола му. После поднови разговора:

— Значи това е тя. Твърде добра е за тоя бакалин. На нея й трябва истински мъж.

— Младият Пиърсън изглежда много добре — каза мистър Райкрофт.

— Изглеждаше добре. На момичето не му трябва никакъв си бакалин. Какво знае за живота един млад човек, прекарващ всеки ден в канцеларията? Какво знае той за реалността?

— Може би реалността след присъдата за убийство ще го отрезви за известно време — обобщи сухо мистър Райкрофт.

— Полицията сигурна ли е, че той го е направил?

— Достатъчно сигурна, за да го арестува.

— Селски мухльовци — презрително отсече капитан Уайът.

— Не съвсем — каза мистър Райкрофт. — Тази сутрин най-изненадващо инспектор Наракот се представи като един способен и ефективен служител.

— Къде го видя?

— Обади се вкъщи.

— А на мен не се обади — каза Уайът, чувствайки се, кой знае защо, пренебрегнат.

— Е, вие не бяхте близък с Тревелян.

— Не разбирам какво искаш да кажеш. Тревелян беше стипца и му го заявих в лицето. Не го оставих да се разпорежда с мен. Не се подмазвах както останалите тук. Непрекъснато досажда ли, досажда. Ако реша да не виждам някого месец, два или пък година — това си е само моя работа.

— Е, от една седмица не си се виждал с никого — каза мистър Райкрофт.

— Не съм и за какво ли ми е? — Разяреният инвалид удари с юмрук по масата. Мистър Райкрофт разбра, че не е трябвало да казва това. — Защо ми е притрябвало, отговори ми!

Мистър Райкрофт благоразумно замълча. Ядът на капитана стихна.

— Въпреки всичко — продължи той, — ако полицията иска да знае нещо за Тревелян, аз съм човекът, при когото трябва да дойдат. Обиколил съм света и съм се научил да преценявам вярно хората. С един поглед разбирам колко струва някой. Каква полза от ходенето при изкуфели баби и дъртофелници? Това, което им трябва, е преценката на един истински мъж.

Отново удари по масата.

— Струва ми се — каза Райкрофт, — че те знаят какво търсят.

— Сигурно и за мен са разпитвали — рече капитан Уайът.

— Ами... не си спомням добре — отвърна мистър Райкрофт предпазливо.

— Защо не можеш да си спомниш? Да нямаш вече склероза?

— Май бях объркан — опита се да го успокои мистър Райкрофт.

— Объркан значи? Уплашен? Аз не се плаша от полицията. Доведи ги тук. Ще им покажа аз на тях. Знаеш ли, че предишната вечер улучих една котка от сто ярда?

— Така ли?

Навикът на капитана да стреля по истински и въображаеми котки поставяше на изпитание съседите.

— Уморен съм — каза изведнъж капитанът. — Пийни още нещо, преди да тръгнеш.

Мистър Райкрофт изтълкува намека правилно и стана. Капитан Уайът продължи да настоява за питието:

— Ако пиеше малко повече, щеше да си два пъти по-голям мъж. Мъж, който не може да се наслади на едно питие, не е никакъв мъж.

Но мистър Райкрофт твърдо отказа. Беше изпил вече едно силно уиски със сода.

— Какъв чай пиеш? — попита го Уайът. — Въобще не разбирам от чай. Казах на Абдул да набави. Помислих си, че това момиче може някой път да поиска да мине на чай. Много хубаво момиче. Трябва да направя нещо за него. Сигурно сучае до смърт в място, където няма с кого да си поговори.

— С нея има някакъв млад мъж — каза мистър Райкрофт.

— Днешните млади мъже ме отвращават — отсече капитан Уайът. — Какво добро намирате у тях?

Това беше сложен въпрос, на който не можеше да се даде еднозначен отговор, и мистър Райкрофт, без да се опитва да го търси, пое към къщата си.

Женският бултериер го изпрати до портата, което му коства голямо нервно напрежение.

В съседната къща мис Пърсихаус говореше на племенника си Роналд:

— Ако ти е приятно да се влачиш подир момиче, което не те иска, това си е твоя работа, Роналд. Но по-добре се дръж за госпожица Уилет. Би могъл да имаш някакъв шанс, макар че не съм много убедена.

— О, така ли! — възнегодува Рони.

— Другото, което искам да ти кажа, е, че щом полицай е дошъл в Ситафорд, аз трябваше да бъда уведомена. Кой знае, може би щях да му дам полезна информация.

— Аз също не знаех, преди полицаят да си отиде.

— Това е толкова типично за теб, Рони.

— Съжалявам, лелю Каролайн.

— И когато боядисваш градинските мебели, няма защо да боядисваш и лицето си. Така се хаби боята, а качеството не се подобрява.

— Съжалявам, лелю Каролайн.

— Не спори повече с мен — каза мис Пърсихаус. — Изморена съм.

Рони пристъпваше от крак на крак нетърпеливо.

— Е? — извиси глас мисис Пърсихаус.

— Нищо... просто...

— Да?

— Ами чудя се дали ще имаш нещо против, ако утре духна към Ексетър.

— Защо?

— Искам да се видя с един човек.

— Какъв човек?

— Просто човек.

— Ако един младеж иска да лъже, поне да го прави добре — срязва го мис Пърсихаус.

— Но...

— Не се извинявай.

— Значи мога, нали?

— Не зная какво имаш предвид със „значи мога“. Сякаш си малко дете. Над двайсет и една години си.

— Да, но просто не искам...

Мис Пърсихаус отново затвори очи.

— Вече те помолих да не спориш. Уморена съм и искам да си почина. И ако „човекът“, с когото искаш да се срещнеш в Ексетър, носи пола и се казва Емили Трефъсис, си още по-голям глупак. Това е всичко, което мога да ти кажа.

— Виж сега...

— Достатъчно, Роналд. Уморена съм.

НОЩНИТЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ НА ЧАРЛС

Чарлс не потръпваше от възторг при мисълта за предстоящото нощно бдение. Прецени, че всичко можеше да се окаже напразно. Смяташе, че Емили е обладана от прекалено живо въображение.

Убеден беше, че приписва на няколкото дочути думи значение, което сама си е измислила. Най-вероятно просто умората бе накарала мисис Уилет да очаква с нетърпение вечерта.

Чарлс погледна през прозореца си и настръхна. Нощта беше пронизващо мъглива и ледена. Не можеше да превъзмогне желанието си да остане в уютната топла стая. Припомни си бълбукащата мелодия в гласа на Емили. „Чудесно е, когато знаеш, че има на кого да разчиташ“ — беше казала тя.

Тя разчиташе на Чарлс и той не трябваше да я разочарова. Да излъже това прекрасно, безпомощно момиче! Никога.

Освен това, мислеше си той, докато ровеше в чистото бельо, нещата щяха да се развият дяволски неприятно, ако когато Емили се върнеше, откриеше, че той не е изпълнил обещанието си. Намъкна два пуловера и взе палтото си.

Вероятно щеше да чуе много упреци от устата ѝ. Не, не биваше да рискува.

И все пак как и къде щеше да се случи всичко? Не можеше да бъде навсякъде едновременно. Каквото имаше да става, щеше да се случи в самата къща и той изобщо нямаше да разбере.

„Женска работа — помисли си той, — да отпраши за Ексетър и да остави на мен мръсната работа.“

Отново си спомни мелодичния глас на Емили, който изразяваше вярата ѝ в него, и почувства срам от гнева си.

Привърши с тоалета си като модел на Туидълди и излезе от къщата.

Нощта беше дори по-неприятна и студена, отколкото мислеше. Дали Емили разбираше на какви страдания се подлага той за нейно

добро? Надяваше се.

Ръката му се плъзна към джоба и нежно измъкна оттам плоска бутилчица.

— Най-добрият приятел на човек в нощ като тази — измърмори той.

Като взе необходимите предпазни мерки, той се приближи към дома в Ситафорд. Семейство Уилет не държаха куче, така че нямаше опасност да се вдигне тревога. Светлината от къщата на градинаря показваше, че мястото се обитава. Голямата къща беше потънала в тъмнина, с изключение на един прозорец на първия етаж.

„Двете жени са сами в къщата — помисли си Чарлс. — Малко страшно.“

Предположи, че Емили наистина е чула изреченото: *Никога ли няма да дойде вечерта?* Но какво значеше то?

„Дали пък не искат тайно да се преместят в нова квартира? Е, каквото и да предстои, старчето Чарлс ще го види.“

Обиколи къщата на безопасно разстояние. В мъгливата нощ нямаше как да бъде видян. Доколкото можеше да забележи, всичко протичаше нормално. Приблужи се внимателно до малките постройки, залепени за къщата, и видя, че са заключени.

„Е, надявам се все нещо да се случи — мислеше Чарлс, докато часовете отминаваха. Отпи от бутилчицата. — Ама че студ! Татко, как ли е било през световната война? Едва ли по-лошо от сега.“

Погледна часовника си и с изненада откри, че е още само дванайсет без десет. А пък му се струваше, че след малко ще се зазори.

Неочакван звук го накара да наостри уши. Идваше от врата, чиято верига свалят предпазливо и поставят обратно в гнездото ѝ. Шумът дойде от къщата. Чарлс безшумно изтича напред и се прикри. Оказа се прав, страничната врата на къщата бавно се отвори. На прага застана тъмна фигура, която с тревога гледаше в нощта.

„Дали е старата или младата — помисли Чарлс. Вероятно е младата.“

След двуминутно чакане фигурата затвори вратата и безшумно се отправи по пътеката в посока, обратна на алеята, водеща навън. Пътеката заобикаляше зад къщата, преминаваше през малка горичка и излизаше на самия хълм.

Пътечката се виеше така близо до мястото, където се спотайваше Чарлс, че той разпозна жената, когато премина. Наистина беше Вайолет Уилет. Бе облечена в дълго тъмно палто и с барета.

Тя продължи нагоре и възможно най-предпазливо Чарлс я проследи. Едва ли щеше да го забележи, но спокойно можеше да бъде чул. Притесняваше се с нещо да не привлече вниманието ѝ и затова я остави малко да се отдалечи. За миг се уплаши да не я изгуби, но след един рязък завой я видя съвсем близо пред себе си. Тук ниската стена, обграждаща имението, бе прекъсната от портичка. Вайолет Уилет стоеше облежната на нея и се взираше от другата ѝ страна.

Чарлс се приближи колкото е възможно по-близо и се притаи. Времето минаваше. Момичето запали малко джобно фенерче и за момент го насочи към китката си явно за да провери колко е часът, след което се облегна отново в предишната поза и зачака нетърпеливо. Изведнъж Чарлс чу две изсвирвания с уста.

Момичето се сепна. Изправи се и от устата ѝ прозвуча същият сигнал.

Внезапно от нощта изникна мъжка фигура; момичето възкликна. После отстъпи две крачки, портата се отвори и някакъв мъж застана до нея. Тя зашепна. Чарлс не чуваше какво си говорят и доста неразумно излезе от скривалището си и се промъкна още по-близо. Сухо клонче изпраця под обувката му. Мъжът се обърна.

— Какво беше това? — попита той.

И видя отдръпващата се фигура на Чарлс.

— Ей, спри! Какво правиш тук?

Мъжът се хвърли към Чарлс, който се обърна и го сграбчи за дрехата. В следващия момент двамата вече се търкаляха по земята в здрава прегръдка.

Борбата беше кратка просто защото нападателят беше по-силният. Той се изправи на крака, като повдигна и Чарлс, станал междуременно негов пленник.

— Я дай насам светлината, Вайолет — нареди той. — Да видим кой е тоя приятел.

Момичето, което се бе отдръпнало изплашено, приближи и послушно запали фенерчето.

— Това сигурно е човекът, който дойде в селото — каза тя. — Журналистът.

— О, журналист! — възкликна мъжът. — Не обичам тази пасмина. Какво си вреш гагата в чужди работи посред нощ, скункс такъв?

Лъчът на фенерчето за момент освети противника на Чарлс. През ума на журналиста премина абсурдната мисъл, че неочакваният посетител би могъл да е избягалият затворник. Но един поглед му беше достатъчен, за да отхвърли предположението. Беше млад мъж на не повече от двайсет и четири, двайсет и пет години. Висок, с приятен външен вид, той по нищо не приличаше на преследван престъпник.

— Е — рязко попита непознатият, — как се казваш?

— Името ми е Чарлс Ендърби. Но вие още не сте ми казали своето.

— Я върви по дяволите!

Внезапно вдъхновение осени Чарлс. Реши да стреля право в целта и въпреки че мишената беше далеч, той знаеше, че е прав.

— Струва ми се — каза тихо той, — че и сам мога да позная.

— Е?

Човекът видимо се смути.

— Мисля — каза Чарлс, — че имам удоволствието да разговарям с мистър Брайън Пиърсън от Австралия. Така ли е?

Настъпи тишина — твърде дълга. Чарлс търпеливо чакаше.

— Как се сети, да ме убиеш, не мога да отгатна — рече най-после другият. — Прав си. Името ми е Брайън Пиърсън.

— В такъв случай — каза Чарлс — нека да отидем в къщата и да поговорим.

23

В ХЕЙЗЪЛМУР

Майор Бърнаби си водеше сметки или, както би казал Дикенс, си „преглеждаше сделките“. Майорът беше невероятно методичен човек. В тетрадка, подвързана с телешка кожа, той записваше деловите си операции — купени акции, продадени акции и съответната печалба или загуба — по-често загуба, тъй като майорът, като повечето военни, обикновено залагаше на високия лихвен процент вместо на сигурността.

— Тези нефтени кладенци изглеждаха съвсем наред — си мърмореше той. — Правеха впечатление на доходоносни. Оказаха се по-лоши и от онази диамантена мина.

Мислите му бяха прекъснати от мистър Роналд Гарфийлд, чиято глава се появи на отворения прозорец.

— Здравейте — каза весело Рони. — Надявам се, че не се натрапвам.

— Ако ще влизате, заобиколете и минете през входната врата — каза майор Бърнаби. — Внимавайте с цветята. В момента сте се облегли на тях.

След като се извини, Рони се отдръпна и влезе през вратата.

— Изтрийте си краката, ако нямате нищо против — викна майорът.

Той намираше младите хора за особено нахални. Всъщност единственият млад човек, към когото хранеше неувяхващи симпатии, беше мистър Чарлс Ендърби, журналистът.

„Добро момче — си каза майорът. — Много му стана интересно, когато му заговорих за войната с бурите.“

Към Рони Гарфийлд майорът не изпитваше подобни чувства. Всичко, което нещастният Рони кажеше или направеше, го дразнеше страшно. Но гостоприемството си е гостоприемство.

— Искате ли нещо за пиене? — предложи майорът, верен на старите традиции.

— Не, благодаря. Всъщност идвам да разбера дали не можем да се комбинираме. Днес исках да отида до Ексхамптън и чух, че Елмър ви е запазил място.

Бърнаби кимна.

— Трябва да прегледам нещата на Тревелян. Полицията е приключила вече с тях.

— Е, та исках да ви попитам — продължи Рони с неудобство. — Ще ми се да отида до Ексхамптън днес. Реших, че можем да се комбинираме и да делим по равно. Какво ще кажете?

— Естествено — каза майорът. — Съгласен съм. Но ходенето си е по-полезно. Човек се упражнява. Вие, младите, въобще не се движите. Шест освежителни мили натам, шест освежителни мили обратно — няма нищо на света, което да се отразява по-добре. Ако не трябваше да мъкна нещата на Тревелян насам, нямаше да използвам колата. Да се разплуеш като желе, това е проклятието на днешния ден.

— Ами аз самият не вярвам във физическото усъвършенстване — каза Рони. — Но се радвам, че уредихме тази работа. Елмър каза, че тръгвате в единайсет часа, нали така?

— Да, тогава.

— Добре. Ще бъда точен.

Сметките на Рони излязоха криви. Представата му за точност беше да се появи само с десет минути закъснение и намери Бърнаби пуфтящ и нервиран, нежелаещ да приема никакви извинения.

„Как се е наежил старият глупак — помисли Рони. — Нима тези старци не разбират, че са истинско проклятие за околните с изискванията си за точност и непрекъснати упражнения да поддържат формата си.“

Умът му няколко минути се позанимава с възможността Бърнаби и леля му да се оженят. Кой от двамата би имал по-голяма полза от това, зачуди се той. Разбира се, леля му. Стана му смешно, като си представи как леля му раздава команди, а майорът се подчинява като кротко агънце.

Рони отпъди мислите си и се постара да започне весел разговор.

— Ситафорд стана доста пъстро местенце. Мис Трефъсис, мистър Ендърби, сега пък тоя тип от Австралия. Впрочем кога пристигна той? Тази сутрин стоеше тук сякаш роден от първите слънчеви лъчи. Изплаши леля ми до смърт.

— Отседнал е при семейство Уилет — хладно добави майорът.

— Да, но откъде се появи? Дори Уилет не разполагат с частно летище. Има нещо мистериозно около този тип Пиърсън. С този палав блясък в очите — дори твърде палав. Като нищо може той да е очистил бедния стар Тревелян.

Майорът не отговори.

— Моето впечатление е — продължи Рони, — че хората, които ходят в колониите, не са цвете. Роднините им явно не издържат и ги пращат по белия свят. Но ето, този хулиган се връща, останал без пари, и отива да посети богатия си чичо за Коледа, богатият чичо отказва да кихне на неблагодарника и неблагодарникът му цапва един по главата. Какво ще кажете за моята версия?

— Би трябвало да я разкажете на полицията — каза майор Бърнаби.

— Мислех, че вие можете да го сторите — каза мистър Гарфийлд. — Нали сте приятел с Наракот. Между другото, мяркал ли се е из Ситафорд напоследък?

— Нямам представа.

— Не сте ли разговаряли днес?

— Не!

Кратките отговори на майора започнаха най-накрая да действат на Рони.

— Е, добре, нека бъде тъй — смотолеви той и потъна в мълчание.

Когато пристигнаха в Ексхамптън, колата спря пред „Трите корони“. След като Рони уточни с майора часа на тръгването обратно, той се отдалечи към търговската улица на Ексхамптън.

Майорът се отби първо при мистър Къркуд. След кратък разговор с него той взе ключовете и пое към Хейзълмур.

Беше казал на Евънс да го посрещне в дванайсет часа и намери верния служител да чака пред вратата.

С опечален вид майорът пхна ключа в ключалката и влезе в празната къща, следван по петите от Евънс. Майорът не беше идвал тук от вечерта на трагедията и въпреки решението си да не показва слабост, когато минаваше край гостната, тежко въздъхна.

Евънс и майорът работеха мълчаливо и в пълно разбирателство. Ако някой от двамата направеше забележка, тя биваше бързо

разбирана и лаконично одобрявана от другия.

— Неприятна работа е, но трябва да се свърши — каза майорът и Евънс, който подреждаше чорапи на малки спретнати купчинки, отвърна:

— Някак неестествено е, но както казвате, сър, трябва да бъде свършена.

Евънс работеше сръчно и безпогрешно. Всичко беше подредено, сортирано на купчинки. В един часа те отидоха до „Трите корони“ да обядват. Върнаха се в къщата и майорът изведнъж хвана Евънс за лакътя, докато последният затваряше вратата зад тях.

— Шшшт! Чуваш ли стъпките на горния етаж? Идват от спалнята на Джо — каза той.

— Господи, сър. Наистина.

Обхвана ги някакъв суеверен страх и ги държа около минута, докато майорът не тръгна ядосан към стълбата, като издаде нещо подобно на индиански вик.

За негова голяма изненада и раздразнение, но, трябва да се признае, и за облекчение горе на стълбата се появи Рони Гарфийлд. Беше смутен.

— Добър ден — каза той. — Търсих ви.

— Защо?

— Ами исках да ви кажа, че няма да съм готов в четири и половина. Трябва да отида до Ексетър, така че не ме чакайте. Ще наема кола от Ексамптън на връщане.

— Как влязохте? — попита майорът.

— Вратата беше отворена — възкликна Рони. — Естествено, помислих, че сте вътре.

Майорът рязко се обърна към Евънс.

— Не заключи ли вратата, когато излязохме?

— Не, сър, нямах ключ.

— Колко съм глупав — измърмори майорът.

— Нямате нищо против, нали? — каза Рони — не видях никого долу и затова се качих горе да разгледам.

— Няма значение — изсъска майорът. — Просто ме стресна, това е всичко.

— Добре — каза Рони, — аз тръгвам. Довиждане.

Майорът изсумтя. Рони слезе.

— А ще ми кажете ли — попита срамежливо той — къде се случи?

Майорът посочи с палец гостната.

— Мога ли да надникна?

— Щом искаш — избоботи майорът.

Рони отвори вратата на гостната. Остана вътре няколко минути, после излезе.

Майорът се беше качил горе, но Евънс стоеше в коридора. Имаше вид на булдог-пазач, малките му дълбоко хлътнали очички наблюдаваха Рони злобничко.

— Мисля, че кървавите петна изобщо не се заличават — каза Рони. — Колкото и силно да ги търкаш, те винаги се появяват отново. О, разбира се, старият приятел е бил халосан по главата с торбичка пясък, нали? Забравих. С една от тези, нали? — Той вдигна от земята дългата торбичка от зелено сукно, с което беше уплътнена една от вратите. Претегли го с ръка. — Приятна играчка. — Замахна няколко пъти във въздуха с него.

Евънс мълчеше.

— Е — каза Рони, след като усети, че в мълчанието не се съдържа особено одобрение, — аз ще тръгвам. Май се показах малко нетактичен, а? — Посочи с глава към горния етаж. — Забравих, че те са били големи приятели. Приличали са си като две капки вода. Е, тръгвам. Съжалявам, ако съм ви засегнал.

Той мина по коридора и излезе навън. Евънс не мръдна от мястото си и едва когато чу щракването на резето на входната врата, се качи при майор Бърнаби. Без дума или коментар той продължи работата си, коленичил пред скрина.

В три и половина бяха свършили. Един голям пакет, съдържащ дрехи и бельо, беше даден на Евънс, друг беше опакован, за да се изпрати в моряшкия приют. Всички документи бяха събрани в куфарче, Евънс щеше да намери склад за спортните принадлежности на капитана, тъй като при майора нямаше място. Мебелите в къщата бяха собственост на наемодателя, така че за тях този въпрос не изникна.

Когато приключиха с всичко, Евънс нервно прочисти гърлото си и каза:

— Извинявайте, сър, но сега ще трябва да си намеря работа. Да се грижа за някой джентълмен, така както правех за капитана.

— Разбира се, веднага ще ти дам нужните препоръки. Всичко е наред.

— Съжалявам, сър, но не това имах предвид. Обсъдихме въпроса с Ребека и сметнахме, че вие бихте ни изпробвали.

— Нали знаете — аз сам се грижа за себе си. Старата идва два пъти седмично да ми сготви нещо и да пооправи — това е всичко, което мога да си позволя.

— Парите нямат значение в случая, сър — каза бързо Евънс. — Много обичах капитана и ако успея да върша за вас същото, което правех за него, всичко ще си бъде както преди, ако ме разбирате какво искам да кажа.

Майорът прочисти гърлото си и извърна поглед.

— Много трогателно от твоя страна, Бога ми. Ще помисля. — И той бързо се отдалечи по пътя. Усмехнат, Евънс стоеше загледан след него.

— Като две капки вода са с капитана — подметна той.

Но тогава върху лицето му се изписа недоумение.

— Къде ли са се дянали? — промърмори той. — Тук нещо не е наред. Трябва да попитам Ребека какво мисли по въпроса.

ИНСПЕКТОР НАРАКОТ ОБСЪЖДА СЛУЧАЯ

— Не съм съвсем доволен от всичко това, сър — каза инспектор Наракот.

Старши полицаят го погледна с любопитство.

— Не — повтори инспекторът, — сега не съм така доволен, както бях първоначално.

— Вие нали не смятате, че хванахме този, когото трябва?

— Не съм сигурен. В началото всичко подкрепяше този вариант, но сега вече нещата се промениха.

— Уликите срещу Пиърсън обаче остават същите.

— Да, но се появиха куп нови факти, сър. Ето например другият Пиърсън — Брайън. Тогава просто приех, че той е в Австралия. Сега става ясно, че през цялото време е бил в Англия. Явно е пристигнал преди два месеца — на същия кораб, с който са дошли семейство Уилет. Изглежда, че по време на пътуването момичето се е влюбило в него. Както и да е, по някакви причини той не е поддържал връзка със семейството си през това време. Нито брат му, нито сестра му са знаели, че е тук. Четвъртък миналата седмица напуска хотел „Моресби“ на площад Ръсел и се премества в Падингтън. От този момент до вторник вечерта, когато Ендърби се е натъкнал на него, не е ясно какво е правил, а и отказва да даде показания.

— Обяснихте ли му какво го очаква за такива действия?

— Каза, че му е все едно. Нямам нищо общо с убийството и ако много се натискаме, да докажем противното. Начинът, по който си прекарвал времето, бил само негова работа и решително отказа да обясни къде е ходил и какво е правил.

— *Необикновено*, бих казал — процеди старшият.

— Да, сър. Целият случай е такъв. Няма смисъл да си затваряме очите пред фактите. Този прилича повече на човека, когото търсим, от

другия. Има нещо нелепо в идеята Джеймс Пиърсън да удари стар човек по главата с торбичка пясък, но за Брайън Пиърсън това би било нещо съвсем нормално. Той е избухлив, физически силен младеж.

— Да, тази сутрин той дойде с мистър Ендърби, видът му беше свеж, държеше се открито, прямо. Но това не го прави невинен, сър.

— Хм, искате да кажете...

— Фактите говорят. Защо не излезе на сцената по-рано? Смъртта на чичо му бе огласена във всички съботни вестници. В понеделник арестувахме брат му. А той не даде никакви признаци на живот. И щеше да продължи, ако случайно Ендърби не се беше натъкнал на него в градината на Ситафорд.

— А какво е правел той там, имам предвид Ендърби?

— Знаете какви са журналистите — каза Наракот, — пъхат се постоянно някъде. Безцеремонни са.

— Страшно са досадни понякога — каза старшият. — Макар че могат да бъдат и полезни.

— Предполагам, че младата дама го е подтикнала към това — каза Наракот.

— Младата дама?

— Мис Емили Трефъсис.

— А тя как е разбрала?

— Била е в Ситафорд да поопипа почвата. Тя е проникателна млада дама. Нищо не ѝ убягва.

— Какво обяснение даде самият Брайън за действията си?

— Каза, че дошъл до къщата да види младата си приятелка, това е всичко. Тя излязла да го посрещне, докато всички спели, защото не искала майка ѝ да разбере. Това е тяхната версия.

Гласът на инспектор Наракот изразяваше явно недоверие.

— Убеден съм, че ако Ендърби не го бе заставил да излезе от сянка, той никога нямаше да го направи. Щеше да се върне в Австралия и оттам да обяви претенциите си върху наследството.

Слаба усмивка разтегна устните на старшия.

— Горкият, сигурно мислено е пратил всички журналисти в пъкъла.

— Изплува и още нещо — продължи инспекторът. — Спомнете си третия Пиърсън. Силвия е омъжена за Мартин Деринг, писателя. Той ми призна, че прекарал следобеда с американски издател и в по-

късните часове посетил някаква литературна вечер, но сега се разбира, че изобщо не е присъствал.

— Кой го казва?

— Отново Ендърби.

— Май трябва да се видя с Ендърби. Той, изглежда, е живият телеграф на това разследване. Няма съмнение, че „Дейли Уайър“ е набрал способни млади хора в екипа си.

— Е, разбира се, това може и да не значи нищо — каза инспектор Наракот. — Капитан Тревелян е бил убит преди шест часа, така че няма значение къде Деринг е прекарал вечерта — но защо преднамерено лъже? Това не ми харесва, сър.

— Да — каза старшият. — Идва малко в повече.

— Човек започва да си мисли, че цялата история е съчинена. Малко вероятно е, но Деринг би могъл да напусне Падингтън с влака от дванайсет и десет и да пристигне в Ексхамптън след пет, да убие стареца и да се качи на влака в шест и десет, за да се върне вкъщи около полунощ. Не трябва да забравяме за него, струва ми се. Трябва да проучим финансовото му състояние, дали не е особено закъсал. Ще пръсне начаса всичко, което получи жена му — само един поглед върху нея е достатъчен, за да ви стане ясно. Алибито му трябва да е желязно.

— Случаят е доста заплетен — изкоментира старшият. — Но все пак мисля, че доказателствата срещу Пиърсън са най-сигурни. Виждам, че не сте съгласен с мен, все още не вярвате, че сме хванали нашия човек.

— Доказателствата са си доказателства — каза инспектор Наракот. — Всичко изглежда наред и всеки съдебен състав ще го осъди. И все пак вие сте прав — не смятам, че той е убиецът.

— Неговата годеница също действа активно, за да докаже, че е невинен — каза старшият.

— Мис Трефъсис безспорно е решила твърдо да го отърве. Хванала е и журналиста да работи за нея с всички сили. Пиърсън не я заслужава. Освен че е приятен на вид, нищо добро не може да се каже за характера му.

— Може би пък точно това ѝ харесва, след като е толкова дейна — каза старшият.

— Е, да, въпрос на вкус — съгласи се инспектор Наракот. — Какво ще кажете, като следваща стъпка да проверим алибито на Деринг?

— Да, веднага се захванете с това. А как да постъпим с четвъртия човек, заинтересуван от завещанието? Има и четвърти, нали?

— Да, сестрата. Там всичко е наред. Разпитах подробно. В шест часа си е била у дома, сър. Ще се заема с Деринг.

Пет часа по-късно инспектор Наракот отново се появи в гостната на мистър Деринг. Този път той си беше вкъщи. Не трябваше да бъде смущаван, тъй като пишеше. Това научи инспекторът от домашната прислужница, но след като показа служебната си карта, тя го покани да влезе. Докато чакаше, се разходи напред-назад из стаята. Умът му работеше трескаво. От време на време взимаше нещо от масата, задържаше го разсеяно в ръка и го поставяше обратно. Австралийска табакера, явно подарък от Брайън Пиърсън. Вдигна някаква овехтяла книга. „Гордост и предразсъдъци“. Отвори корицата и на титулната страница видя надраскано името Марта Райкрофт. Името Райкрофт изглеждаше познато, но в момента не се сети защо. Мисълта му беше прекъсната от Мартин Деринг, който влезе в стаята.

Писателят беше среден на ръст и с гъста кестенява коса. Изглеждаше добре и се държеше изтежко, устните му бяха дебели и червени.

Инспектор Наракот пренебрегна външния му вид.

— Добър ден, мистър Деринг, съжалявам за безпокойството.

— О, няма нищо, инспекторе, но едва ли ще мога да ви кажа нещо повече от това, което вече чухте.

— Знаехме, че шурейт ви Брайън Пиърсън е в Австралия. Сега разбираме, че последните два месеца е прекарал в Англия. Жена, ви ме подсети за това, като ми каза, че той е в Южен Уелс.

— Брайън в Англия! — Деринг изглеждаше истински учуден. — Мога да ви уверя, инспекторе, че този факт ми бе неизвестен, нито пък жена ми е знаела нещо.

— Той не е поддържал връзка с вас?

— Не, никаква, знаех, че за цялото време Силвия му писа два пъти в Австралия.

— Е, тогава съжалявам, сър. Но, естествено, помислих, че ще се обади на роднините си, щом се върне, и не ми беше приятно да го премълчавате.

— Казвам ви, не знаех нищо. Запалете цигара, инспекторе. Разбрах, че сте заловили вашия избягал затворник.

— Да, хванахме го във вторник вечерта. Падналата мъгла му изигра лош номер. Оказа се, че се е въртял в кръг. Вървял двайсет мили и накрая се намерил в покрайнините на Принстаун.

— Странно защо всеки върви в кръг, когато падне мъгла. Добре, че не е избягал в петък. Тогава убийството със сигурност щеше да му бъде приписано.

— Много е опасен. Познават го като Фреди Пешкира. Въоръжени грабежи, нападения. Водил двойствен живот. Половината от времето прекарвал като образован и почтен човек. Изобщо не съм сигурен дали Брудмур беше място за него. От време на време го обзема престъпна мания. Изчезва и се събира с най-големите отрепки.

— Предполагам, че от Принстаун не бягат много хора?

— До голяма степен е невъзможно. Но това бягство е било добре замислено и изпълнено. Още не сме разбрали как точно е станало.

— Е — каза Деринг, като погледна часовника си, — ако няма с какво да ви бъда полезен, за жалост съм твърде зает човек...

— О, вие бихте могли да ни бъдете много полезен, мистър Деринг. Искам да зная защо ми казахте, че сте ходили на литературна вечер в петък в хотел „Сесил“?

— Аз... не ви разбирам.

— Мисля, че ме разбирате. Не сте били там.

Мартин Деринг се поколеба. Очите му се вторачиха в тавана, после погледнаха към вратата и накрая спряха на върха на обувките му. Инспекторът го изчака спокойно.

— Е, да — каза Деринг, — да предположим, че не съм бил. Какво ви интересува? Защо ще ви давам отчет за действията си пет часа след като чичо ми е бил убит? Трябва ли да говоря за това?

— Тогава направихте ясно изявление, мистър Деринг, и просто го проверих. Разбра се, че една част от него е невярна. Дойдох да проверя останалата. Казахте, че сте прекарвали следобеда с приятел?

— Да, с американския ми издател.

— Името му?

— Розенкраун, Едгар Розенкраун.
— Да, а адресът му?
— Той замина от Англия. Тръгна миналата неделя.
— За Ню Йорк?
— Да.
— Тогава още пътува за там. На кой кораб се качи?
— Това... не мога да си спомня.
— Поне не знаете ли името? „Гунар“ или „Уайт Стар“?
— Наистина не си спомням.
— Е, добре — каза инспекторът. — Ще се свържем с фирмата му в Ню Йорк.
— Името на кораба е „Гаргантюа“ — каза тихо Деринг.
— Благодаря, мистър Деринг, разчитах, че ще си спомните, ако помислите. Сега твърденията са ви, че сте обядвали с мистър Розенкраун и следобед сте били с него. По кое време се разделихте?
— Около пет часа.
— И после?
— Отказвам да говоря. Тази информация ви е достатъчна.
Инспектор Наракот кимна замислено. Ако Розенкраун потвърдеше казаното от Деринг, това щеше да разпръсне всички съмнения около него. Каквото и да беше вършил по-късно вечерта, то нямаше отношение към случая.
— Какво ще правите? — попита неспокойно Деринг.
— С откъснатия от света мистър Розенкраун на палубата на „Гаргантюа“?
— По дяволите — извика Деринг, — ще ме забъркате в голяма каша? Я чакайте...
Той отиде до бюрото си и надраска няколко думи на парче хартия, което подаде на инспектора.
— Сигурно ви се налага да правите всичко това — каза той грубо, — но поне да имате моето съдействие. Не желая никакви неприятности.
На листа беше написано:

„Розенкраун С. С. «Гаргантюа». Моля, потвърдете, че в петък, 14-и, обядвахме заедно и се разделихме в пет часа

следобед. Мартин Деринг“.

— Отговора може да получите директно вие, нямам нищо против. Но по-добре не забърквайте полицейските участъци и Скотланд Ярд. Нали знаете какви са тези американци. Само намек за това, че съм замесен в криминален случай, и новият ми договор, който обсъждахме, ще отиде на вятъра. Бъдете дискретен, инспекторе.

— Не възразявам, мистър Деринг, единственото, което ме интересува, е истината. Ще го изпратя лично и отговорът ще бъде получен на домашния ми адрес в Ексетър.

— Благодаря, разбран човек сте. Никак не е лесно да си изкарваш хляба с писане, инспекторе. Ще видите, че отговорът ще бъде утвърдителен. Излъгах ви за вечерта, но тъй като бях казал на жена ми, че ще ходя там, по инерция реших, че мога да поддържам същата версия и пред вас.

— Ако мистър Розенкраун потвърди казаното от вас, няма от какво да се страхувате.

„Неприятен тип — помисли инспекторът, когато излезе навън. — Но е ясно като бял ден, че този американски издател ще потвърди историята му.“

Внезапно инспекторът си спомни нещо, когато се качваше на влака за Девъншир.

— Райкрофт — каза той. — Разбира се, това е името на стария джентълмен, който живее в Ситафорд. Любопитно съвпадение.

В КАФЕНЕ „ДЕЛЪР“

Емили Трефъсис и Чарлс Ендърби седяха на малка маса в кафене „Делър“ в Ексетър. Беше три и половина и в този час там беше относително спокойно. Няколко души тихо си пиеха чая, но ресторантът като цяло пустееше.

— Какво мислиш за него? — попита Чарлс.

Емили сбърчи вежди.

— Трудно ми е да кажа.

След като беше разпитан от полицията, Брайън Пиърсън обядва с тях. Към Емили се отнасяше любезно, дори прекалено учтиво според нея.

За проникателното момиче това изглеждаше неестествено. Млад човек има тайна любовна връзка и някакъв непознат им се натрапва. Брайън Пиърсън се държеше покорно и се подчини веднага щом Чарлс му каза, че могат да отидат за разпита в полицията с неговата кола. На какво се дължеше тази овча покорност? Беше твърде нетипично за характера на Брайън Пиърсън.

„По-скоро бих отишъл в ада!“ Това би му подходило много повече — помисли си тя.

Цялото му поведение будеше подозрение. Емили се опита да предаде някои от опасенията си на Ендърби.

— Разбирам те — каза Ендърби. — Нашият Брайън крие нещо, затова не може да си позволи да бъде верен на себе си.

— Точно така.

— Смяташ ли, че е възможно да е убил Тревелан?

— Брайън — каза Емили замислено — е човек, който си заслужава да бъде проучен основно. Твърде безскрупулен е, струва ми се, и ако наистина иска нещо, обичайните норми на поведение няма да го спрат. Не е рожба на английското възпитание.

— Ако гледаме обективно, той е по-вероятният кандидат за убиец от Джим, нали? — попита Ендърби.

Емили кимна.

— Разбира се, че е по-вероятният. Би извършил такова нещо, без да го вземе много навътре, мисля.

— Вярваш ли, че той го е направил?

— Не знам. Отговаря на условията — единственият човек, който отговаря.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами номер едно — мотив — започна да изброява с пръсти тя. — Същият. Двайсет хиляди фунта. Номер две — възможност. Никой не е знаел къде се мотае в петък следобед и ако той се сеца къде е бил, дали ще го каже. Нека да приемем, че по това време се е намирал възможно най-близо до Хейзълмур.

— Не е намерен някой, който да го е видял в Ексхамптън тогава, а той не е човек, когото няма да забележиш.

Емили поклати глава презрително.

— Не е бил в Ексхамптън. Не разбираш ли, Чарлс, че ако той е извършил убийството, преди това си е направил план. Само бедният невинен Джим се е подвизавал там най-безгрижно. Бил е например в Лидфорд или в Чадфорд, или пък в Ексетър. Възможно е да е дошъл пеша от Лидфорд — това е главен път и снегът не е бил непроходим. Една приятна разходка.

— Май трябва да разпитаме навсякъде.

— Полицията се занимава с това — каза Емили — и го върши много по-добре, отколкото ние бихме се справили. В публичните работи полицията е най-добра. Нас ни бива повече за тайните и лични неща. Да изслушаме мисис Къртис, да схванем намека на мис Пърсихаус и да следим Уилет — в това е нашата сила.

— Или слабост, според случая — уточни Чарлс.

— Да се върнем на Брайън Пиърсън, който отговаря на условията — каза Емили. — Споменахме две — мотив и възможност, а ето и третото, което смятам за най-важно.

— Какво е то?

— От самото начало знаех, че не бива да пренебрегваме странната история с викането на духове. И се опитах да погледна на нея без предубеждение, като следвам пътя на логиката. Вариантите са три. Първо, било е свръхестествено явление. Разбира, се, не е невъзможно, но лично аз отхвърлям това предположение. Номер две —

направено е нарочно от някого, но след като не мога да разбера мотивите за това действие, също го отхвърлям. Номер три — случайност. Някой от шестимата е знаел какво очаква капитан Тревелаян и без да иска, се е изпуснал. Неволно откровение. Или човекът е знаел какво ще се случи, или самият той след някакъв разговор с капитала е разбрал, че над него ще бъде упражнено насилие. Никой от шестимата всъщност не би могъл да го убие, но е възможно да е замесен. Няма връзка между майор Бърнаби и друг човек, както и между мистър Райкрофт и еди-кого си, или пък между Роналд Гарфийлд и някой трети. Но що се отнася до семейство Уилет, нещата стоят по-различно. Има връзка между Вайолет и Брайън Пиърсън. Двамата са в много близки отношения и момичето направо изпадна в нервна криза след убийството.

— Мислиш, че е знаела? — попита Чарлс.

— Или тя, или майка ѝ. Едната или другата.

— Не спомена още едно име — мистър Дюк.

— Да — потвърди Емили. — Странно. Той е човекът, за когото не знаем нищо. Два пъти правих опити да се видя с него и все не успях. Като че ли съществува някаква връзка между него и капитан Тревелаян или между него и роднините на капитана. Сякаш нищо не го свързва с целия случай и все пак...

— Какво? — попита Ендърби, когато Емили замълча.

— И все пак видяхме инспектор Наракот да излиза от неговата къща. Може би знае нещо за него, което не ни е известно? Трябва да разберем.

— Мислиш, че...

— Да предположим, че Дюк е съмнителен тип и на полицията това е известно. Примерно капитан Тревелаян е разбрал нещо за Дюк. Отнасял се е безкомпромисно към наемателите си, нали знаеш, и да приемем, че е щял да се обърне към полицията. Дюк си намира съучастник, с когото организират убийството. О, усещам колко мелодраматично звучи и все пак е възможно.

— Това е само една идея — каза Чарлс бавно.

Двамата потънаха в мислите си. Изведнъж Емили каза:

— Нали знаеш за странното усещане, което получаваш, когато някой те гледа. Сега чувствам точно това сякаш нечий поглед ми изгаря тила. Измислям ли си или наистина някой ме гледа?

Чарлс отмести стола си леко назад и небрежно огледа кафенето.
— На една маса до витрината седи жена — каза той. — Висока, хубава, тъмнокоса. Тя те наблюдава.

— Млада?

— Не, не съвсем млада. Я гледай!

— Какво има?

— Рони Гарфийлд. Току-що влезе, здрависаха се и седна до нея. Сигурно тя говори нещо за нас.

Емили отвори ръчната си чанта. Демонстративно си извади пудриерата и си напудри носа, като нагласи огледалцето под удобен ъгъл.

— Това е леля Дженифър — каза тя. — Те стават.

— Тръгват си — уточни Чарлс. — Искаш ли да ѝ кажеш нещо?

— Не — рече Емили, — за мен е по-добре да се преструвам, че не съм я видяла.

— Но защо леля Дженифър да не познава Рони Гарфийлд и да не може да го покани на чай?

— С каква цел? — попита Емили.

— Защо трябва непременно да има повод?

— За Бога, Чарлс, престани с това „защо“. Разбира се, че е глупаво и тази среща не означава нищо. Но тъкмо казвахме, че никой, присъствал на сеанса, няма преки отношения с близките на капитана, и след по-малко от пет минути виждаме Рони Гарфийлд на чай със сестра му.

— Това означава, че никой нищо не знае.

— Не, Чарлс, означава, че винаги трябва да започваш от самото начало.

— Но по различен начин.

Емили го погледна.

— Какво искаш да кажеш?

— Засега нищо.

Той постави ръката си върху нейната. Тя не я отдръпна.

— Нека свършим с това — каза Чарлс. — После...

— После? — запита меко Емили.

— Ще направя всичко за теб, Емили. Наистина.

— Би било чудесно от твоя страна, скъпи Чарлс.

РОБЪРТ ГАРДНЪР

Двайсет минути по-късно Емили позвъни на вратата на семейство Гарднър. Желанието ѝ беше съвсем спонтанно.

Според нея леля Дженифър все още не се бе прибрала от срещата си в „Делър“ с Рони Гарфийлд. Усмихна се мазно на Беатрис, когато ѝ отвори вратата.

— Пак съм аз — каза Емили. — Зная, че мисис Гарднър не е вкъщи, но мога ли да видя мистър Гарднър?

Молбата беше необичайна. Беатрис стана мнителна.

— Ами не знам. Ще се кача да видя.

— Да, моля те.

Беатрис се качи на горния етаж и остави Емили в антрето да чака. След минути се върна и ѝ каза да я последва.

Робърт Гарднър лежеше на канапе, поставено до прозореца в голяма стая на горния етаж. Беше едър човек със сини очи и светла коса. Изглеждаше като Тристан в трето действие на „Тристан и Изолда“, Жалко, че всички Вагнерови тенори бяха така неподходящи за ролите си.

— Здравейте — поздрави той. — Вие сте годеницата на престъпника, нали?

— Точно така, чичо Робърт — отвърна Емили. — Нали мога да ви наричам така?

— Ако Дженифър разреши. Как се чувствате, докато избраникът ви гние в затвора?

„Жесток човек — помисли си Емили. — Човек, който се забавлява да настъпи другия по мазола.“ Но нямаше да се даде така лесно. Усмихна се.

— Много вълнуващо.

— Ала едва ли е толкова вълнуващо за този господинчо.

— Е, да — съгласи се Емили, — но все пак ще понатрупа жизнен опит, нали?

— Трябва да разберете, че животът не е само бира с пържени картофи — започна заядливо Робърт Гарднър. — Много млад беше, за да участва в световната война, нали? Можеше да си живее весело и безгрижно. Е, да, да... Но пък си го получи от друго място. — Той я погледна с любопитство. — Хм, за какво дойдохте да ме видите?

В гласа му звучеше недоверчива нотка.

— Ако си тръгнал да се сродяваш със семейство, добре е да опознаеш роднините си.

— Виж най-лошото, преди да е станало твърде късно. Значи наистина мислите, че ще се омъжите за малкия Джим?

— А защо не?

— Въпреки присъдата за убийство?

— Въпреки присъдата за убийство.

— Е — каза Робърт Гарднър, — не съм виждал някой, на когото да му пука по-малко. Човек би си помислил, че дори се радвате.

— Така си е. Да откриеш и заловиш убиец, е невероятно вълнуващо — продължи загадъчно Емили.

— Моля?

— Казах, че да откриеш и заловиш убиец, е невероятно вълнуващо.

Робърт Гарднър я изгледа, след което се отпусна обратно на възглавницата си.

— Изморен съм — рече той нервно. — Не мога да разговарям повече. Сестрата, къде е сестрата? Сестра, уморен съм!

Сестра Дейвис дотича начаса от съседната стая.

— Мистър Гарднър се уморява много бързо. Мисля, че трябва да си вървите, ако нямате нищо против, мис Трефъсис.

Емили се изправи. Кимна бодро.

— Довиждане, чичо Робърт. Сигурно ще се върна някой ден.

— Какво искате да кажете?

— *Au revoir* — сбогува се Емили.

Тъкмо излизаше от входната врата и спря.

— Забравих си ръкавиците — обясни тя на Беатрис.

— Аз ще ви ги донеса, мис.

— Не се притеснявайте — обърна се тя към Беатрис. — Сама ще се оправя.

Изкачи се пъргаво по стълбите и влезе в стаята, без да чука.

— Много съжалявам — извини се тя. — Върнах се за ръкавиците си. — Взе ги бързо и сладко се усмихна на двамата в стаята, които се държаха за ръце. Изтича надолу по стълбите и излезе от къщата.

„Да си забравиш ръкавиците, понякога е много полезно — си каза Емили. — Бедната леля Дженифър, интересно дали знае. Навярно не. Трябва да побързам, за да не карам Чарлс да ме чака.“

Ендърби чакаше във форда на Елмър в часа на срещата.

— Нещо ново? — попита той и изгупа седалката на Емили.

— Мисля, че да. Не съм сигурна.

Ендърби я погледна с любопитство.

— Не — отсече Емили, като усети погледа му върху себе си. — Сега няма да ти разправам. Може да се окаже, че не е свързано с нашия случай, и ако е така, няма да е честно.

Ендърби въздъхна.

— Ти си жестока.

— Съжалявам — продължи Емили твърдо. — Но това е положението.

— Прави каквото искаш — каза хладно Чарлс.

Пътуваха, без да разговарят. Чарлс мълчеше обидено, а Емили гледаше разсеяно навън.

Наближаваха Ексхамптън, когато Емили наруши мълчанието с неочакван въпрос:

— Чарлс, играеш ли бридж?

— Да, защо?

— Мислех си. Нали знаеш какво те съветват да направиш, когато преценяваш дали картите ти са силни? Ако се защитаващ, преброй възможните взятки, но ако нападаш — брой изпуснатите ръце. Сега ние нападаме, но може би действаме погрешно.

— А какво да правим?

— Досега брояхме взятките, не е ли така? В смисъл проучвахме хората, които биха могли да убият капитан Тревелиан, колкото и невъзможно да изглеждаше. И може би затова така се задръстихме.

— Аз не съм се задръстил — засегна се Чарлс.

— Тогава аз съм се задръстила. Дотолкова, че изобщо не мога да мисля. Нека да погледнем от другата страна и да преброим изпуснатите ръце — тези, които не биха могли да убият капитан Тревелиан.

— Ами чакай да видим — замисли се Ендърби. — Да започнем с Уилет, Бърнаби, Райкрофт и Рони. А, и мистър Дюк.

— Знаем, че никой от тях не го е убил — повтори Емили. — Защото по време на убийството са били в къщата в Ситафорд, видели са се там и защото не може всички едновременно да лъжат. Да, всички те са въвн от играта.

— Всъщност всеки в Ситафорд е въвн от играта — уточни Ендърби. — Дори Елмър — сниши глас Чарлс, за да не го чуе шофьорът. — Защото пътят в петък е бил абсолютно непроходим.

— Могъл е да отиде пеша — продължи Емили, също шепнейки. — Щом майор Бърнаби е успял да стигне там вечерта, Елмър е могъл да тръгне по обяд, да пристигне в Ексхамптън в пет часа, да убие капитана и отново да се върне пеша.

Ендърби поклати глава.

— Не мисля, че е могъл да се върне пеша. Нали си спомняш, че снегът заваля в шест и половина. Добре де, нали не подозираш Елмър?

— Не — отвърна Емили, — но, разбира се, може да се окаже някой психопат.

— По-тихо — помоли я Чарлс. — Ако те чуе, ще се обиди.

— И все пак — не преставаше Емили — не можеш да твърдиш, че е въвн от всякакво подозрение.

— Почти съм сигурен — каза Чарлс. — Ако е ходил до Ексхамптън, цял Ситафорд щеше да разбере и да го обяви за странно.

— Да, естествено, в това място всеки знае всичко за другите — съгласи се Емили.

— Така е — потвърди Чарлс. — Ето защо всички в Ситафорд са въвн от играта. Единствените, които не са били У Уилет — мис Пърсихаус и капитан Уайът, са инвалиди. И едва ли биха могли да вървят в такава снежна буря. А що се отнася до милите мистър и мисис Къртис, ако някой от тях го е направил, те първо биха отишли в Ексхамптън за уикенда и биха се върнали, след като всичко е приключило.

Емили се засмя.

— Не можеш да се изнесеш от Ситафорд за уикенда, без всички да усетят отсъствието ти — каза тя.

— Къртис би усетил, че е прекалено тихо, ако жена му изчезне — опита да се пошегува Ендърби.

— Разбира се — каза Емили, — че човекът, когото търсим, е Абдул. То и по книгите го пише. Ласкар ще се окаже прав: сигурно по време на бунт капитан Тревелян е изхвърлил любимия му брат зад борда, или пък нещо подобно.

— Отказвам да повярвам — съпротивяваше се Чарлс, — че този мършав депресиран индус може да убие някого. Сетих се — каза внезапно.

— Какво? — попита Емили с разширени от любопитство очи.

— Жената на ковача. Тази, дето чака осмото си чедо. Заинатила се и въпреки положението си извървяла пътя до Ексхамптън и треснала капитана по главата с торбата пясък.

— Но защо, Господи?

— Ами че защото ковачът бил истинският баща, но само на седем от децата, а осмото било от капитан Тревелян.

— Чарлс! — Емили го погледна укорително. — Не бъди вулгарен. Освен това, ако наистина е така, щеше да го направи самият ковач, а не тя. Да, интересно. Представи си само как яките му мускули играят, как пръстите стискат торбичката. А и жена му никога не би разбрала, че го няма, с тези седем деца, за които се грижи.

— Това започва да се превръща в пълна идиотщина — каза Чарлс.

— По-скоро стана ясно, че да броим изпуснатите ръце, не води до кой знае какви резултати.

— А ти?

— Какво аз?

— Къде беше по време на убийството?

— Колко странно! Никога не съм мислила за това. Бях в Лондон, естествено. Но не знам дали мога да го докажа. Бях сама в апартамента си.

— Ами ето — рече Чарлс победоносно. — На всичкото отгоре имаш и мотив. Годеникът ти да грабне двайсет хиляди фунта, какво повече ти трябва?

— Много си ми умен, Чарлс — каза Емили. — Виждам, че най-тежките подозрения се стоварват върху мен. Не бях и помислила за това.

НАРАКОТ ДЕЙСТВА

Два дни по-късно Емили седеше в канцеларията на инспектор Наракот. Сутринта беше пристигнала от Ситафорд.

Инспектор Наракот я погледна изпитателно. Харесваше му нейната решителност и кураж, това, ме не се предава лесно. Тя умееше да се бори, а инспекторът уважаваше такива хора. Собственото му мнение беше, че е прекалено добра партия за Джим Пиърсън, дори той да се окаже невинен.

— Романите внушават на хората — каза Наракот, — че полицаите залавят своята жертва и не се интересуват повече дали човекът е виновен, или не, а само търсят доказателства, за да го осъдят. Това не е вярно, мис Трефъсис, на нас ни трябва единствено престъпникът.

— Наистина ли смятате, че това е Джим, инспектор Наракот?

— Не мога да ви отговоря на този въпрос, мис Трефъсис. Но ще ви кажа нещо — ние не разследваме само уликите против него, но и тези, които ни насочват към други хора.

— Искате да кажете, към брат му Брайън?

— Твърде опак човек е мистър Брайън Пиърсън. Отказа да отговаря и да дава сведения за себе си, но мисля — устните на инспектора се разшириха в усмивка, — че аз сам мога да отгатна някои от действията му. Дали съм прав, ще разбера след половин час. Остава също и писателят мистър Деринг.

— Видяхте ли се с него? — попита любопитно Емили.

Инспектор Наракот погледна живото лице на Емили и почувства изкушение да смени служебния тон. Облегна се назад в стола и разказа за срещата си с мистър Деринг, след това от папка в бюрото измъкна телеграмата до мистър Розенкраун.

— Ето какво изпратих — каза той. — А ето и отговора. Емили прочете.

„Наракот, Драйсдейл Роуд 2, Ексетър. Разбира се, потвърждавам казаното от мистър Деринг. Той беше в моята компания през целия следобед в петък. Розенкраун“.

— Ох... дявол — възкликна Емили, използвайки най-мекия израз, дошъл ѝ наум, тъй като знаеше, че всички полицаи са старомодни и лесно се шокират.

— Да-а — каза Наракот дълбокомислено. — Неприятно, нали? Широката му девънширска усмивка цъфна отново.

— Но аз съм недоверчив човек, мис Трефъсис. Причините на мистър Деринг звучаха прекалено правдоподобно. И си помислих, че ще е жалко да се оставя в ръцете му. Така че телеграфирах повторно.

Той и подаде други два листа. Първият текст гласеше:

„Търсим информация за убийството на капитан Тревелиан. Поддържате ли алибито на Мартин Деринг за петък следобед. Районен инспектор Наракот. Ексетър“.

Обратното съобщение подсказваше вълнение и охота към многословие.

„Нямах представа, че е криминален случай. Не съм виждал Мартин Деринг в петък следобед. Съгласих се да поддържам твърдението му на приятелска основа, защото смятах, че жена му го следи заради делото по развода.“

— О! — каза Емили. — Вие сте много находчив, инспекторе.

Инспекторът също бе убеден, че е много находчив. Усмивката му беше лека, но самодоволна.

— Каква комбина са мъжете — продължи Емили, загледана в телеграмите. — Горката Силвия. Понякога наистина мисля, че мъжете са животни. Ето защо е толкова приятно — добави тя, — когато

срещнеш човек, на когото наистина можеш да разчиташ. — И се усмихна на инспектора.

— Но всичко това е строго поверително — предупреди я той. — Позволих си да ви кажа повече, отколкото би трябвало.

— Мисля, че е възхитително от ваша страна — каза Емили. — Никога, никога няма да го забравя.

— Е, добре, но запомнете — предупреди я инспекторът, — на никого нито дума.

— Имате предвид да не го споделя с Чарлс — мистър Ендърби?

— Журналистите са си журналисти — рече инспектор Наракот. — Колкото и да сте го опитомили, мис Трефъсис, тайната трябва да си остане между нас, нали?

— Няма да му казвам тогава — отвърна Емили. — Струва ми се, че би мълчал, но вие сте прав, нека журналистите си останат журналисти.

— Никога не издавайте ценна информация, без да е необходимо. Това е мое правило.

По устните на Емили плъзна лека усмивка при мисълта, че инспекторът здраво беше потъпкал правилото си през последния половин час.

Внезапна мисъл я озари, макар че тя едва ли имаше някакво значение сега. Всичко беше тръгнало в друга посока. Но си струваше да знае отговора.

— Инспектор Наракот! — каза тя внезапно. — Кой е мистър Дюк?

— Мистър Дюк?

Инспекторът изглеждаше доста притеснен от въпроса, мина й през ума.

— Спомняте си — каза Емили, — че ви срещнахме да излизате от неговия дом в Ситафорд.

— А, да, да, спомням си. Да ви кажа честно, мис Трефъсис, исках да чуя един обективен разказ за историята с викането на духове. Майор Бърнаби не е от най-подходящите за подобен разговор.

— Но все пак — каза замислено Емили, — ако бях на ваше място, бих се обърнала към мистър Райкрофт или някой друг. Защо точно мистър Дюк?

Последва пауза, после Наракот се обади:

— Просто въпрос на предпочитание.

— Чудя се... чудя се дали полицията знае нещо за мистър Дюк.

Инспектор Наракот не отговори. Беше заковал погледа си върху листовете на бюрото.

— Човекът, който води безукорен живот! — каза Емили. — Това е най-точното определение за мистър Дюк. Но може би невинаги е живял така безукорно? Може би полицията знае нещо?

Тя видя как устните на инспектора леко трепнаха в опит да прикрие усмивката си.

— Обичате да гадаете, мис Трефъсис. — Тонът му бе приветлив.

— Когато другият не ти казва, налага се да гадаеш! — реагира Емили.

— Ако човек води безукорен живот, както казвате вие, и след като му е неприятно и неудобно да разравят миналото му, полицията може да пази тайна.

— Разбирам — рече Емили, — но все пак отидохте да го видите, нали? Сякаш сте мислели, че има пръст в цялата работа. Много бих искала да зная кой е той всъщност. И в кой дял на криминологията се е проявявал в миналото.

Тя погледна умолително инспектора, но последният запази каменното си изражение и след като Емили разбира, че няма да измъкне от него нищо повече, стана и си тръгна.

Когато излезе, инспекторът натисна звънеца. Седеше усмихнат, с поглед, вперен в попивателната хартия. Влезе един от подчинените му.

— Е? — попита инспекторът.

— Съвсем правилно, сър. Но не беше „Дъчи“ в Принстаун, а хотел „Мостовете“.

— Я! — Инспекторът пое документите, които другият му подаде.

— Е — каза той, — значи това обяснява всичко. Разбрахте ли какво е правил другият младеж в петък?

— Пристигнал е в Ексхамптън с последния влак, но още не съм разбрал кога е напуснал Лондон. В момента го изяснявам.

Наракот кимна.

— Ето и полученото от Съмърсет Хаус, сър.

Наракот го разгъна. Беше свидетелство за сключен брак през 1894-та между Уилям Мартин Деринг и Марта Елизабет Райкрофт.

— Я гледай! — каза инспекторът. — Нещо друго?

— Да, сър. Мистър Брайън Пиърсът е пътувал на парахода „Фидий“. Спрели са в Кейптаун, но на борда не е имало пътници с името Уилет. Никакви майка и дъщеря от Южна Африка. Пътували са мисис и мис Евънс и мисис и мис Джонсън от Мелбърн — последните отговарят на описанието на Уилет.

— Хм! — каза инспекторът. — Джонсън. Най-вероятно нито Джонсън, нито Уилет е истинското им име. Мисля, че вече ми е ясно. Нещо друго?

Явно нямаше друго.

— Добре — рече Наракот. — Смятам, че попаднахме на следа.

ОБУВКИТЕ ЗА СКИ

— Драга ми госпожице — учуди се мистър Къркуд, — какво очаквате да намерите в Хейзълмур? Цялата собственост на капитан Тревелян е изнесена оттам. Полицията е претърсила основно къщата. Напълно разбирам положението ви и тревогата, че мистър Пиърсън... няма да бъде оправдан. Но какво можете да промените?

— Не очаквам да намеря нищо — каза Емили. — Още по-малко пък нещо, което полицията е пропуснала да забележи. Не мога да ви обясня, мистър Къркуд. Искам да усетя атмосферата на мястото. Моля ви, дайте ми ключа, в това няма нищо лошо.

— Разбира се, че няма — отговори мистър Къркуд с достойнство.

— Тогава бъдете така любезен — каза Емили.

Мистър Къркуд беше така любезен и й подаде ключа с усмивка. Опита се да я склони да присъства и той, но тази катастрофа бе предотвратена посредством такт и твърдост от страна на Емили.

Сутринта Емили получи писмо със следното съдържание:

„Драга мис Трефъсис — пишеше мисис Белинг, — казахте, че ако се случи нещо необичайно, вие бихте искали да го знаете. Това, за което пиша, е странно, макар и не от голяма важност. Реших, че мой дълг е да ви уведомя веднага, и се надявам писмото да пристигне тази вечер с последната поща или с първата утре. Посети ме моята племенница, която също смята, че изобщо не е важно, но го намира за странно, и аз се съгласих с нея. От полицията казаха и така знаеха всички, че нищо не е взимано от дома на капитан Тревелян, като под «нищо» се имаше предвид нищо ценно. Но нещо все пак липсва. Липсва чифт обувки за ски на капитана, което е установил и Евънс, когато с майор Бърнаби са подреждали нещата. Едва ли има съществено значение, но сметнах, че бихте искали да знаете. Обувките са били от онези, с твърда кожа, които капитанът би обул, ако излезеше в снега, но след като не е излязъл, няма значение. Обувките обаче липсват и никой не знае кой ги е взел. Макар да съм сигурна, че не е

особено полезна информация, сметнах за свой дълг да ви го съобщя. Надявам се, че не се притеснявате много за младия джентълмен. Оставам искрено ваша, мисис Дж. Белинг“.

Емили прочете и препрочете писмото. После го обсъди с Чарлс.

— Обувки — замисли се Чарлс. — Не откривам никаква връзка.

— Но явно означава нещо — изтъкна Емили. — Искам да кажа — защо трябва да липсва чифт скиорски обувки?

— Не ти ли се струва, че Евънс си измисля?

— За какво му е да си измисля? И освен това, когато хората измислят, обикновено е нещо разумно. Не подобни глупости.

— Обувките се свързват с отпечатъци — каза Чарлс замислено.

— Знам, но в целия случай никъде не става дума за отпечатъци. Може би ако не беше заваляло отново...

— Възможно ли е да ги е дал на някой скитник и после той да го е ликвидирал? — предположи Чарлс.

— Общо взето, възможно е — каза Емили, — но не е много в стила на капитан Тревелаян. Би му дал работа или би му подхвърлил някой и друг шилинг, но едва ли ще му тикне най-хубавите си обувки за ски.

— Е, предавам се — съгласи се Чарлс.

— Аз няма да се предам — каза Емили. — По един или друг начин ще разнища тази история.

И така, тя отиде в Ексхамптън, като първо се отби в „Грите корони“, където мисис Белинг я посрещна с ентузиазъм.

— Вашият млад джентълмен още лежи в затвора, мис! Е, това е срамота, всеки знае, че не го е направил той! Значи получихте писмото ми? Искате ли да се видите с Евънс? Живее на две крачки оттук. На Фор Стрийт осемдесет и пет. Искаше ми се да ви придружа, но имам клиенти.

Емили намери адреса. Самият Евънс беше излязъл, но мисис Евънс я посрещна и я покани да влезе. Емили седна и направо мина на въпроса:

— Дойдох да поговорим за това, което съпругът ви е казал на мисис Белинг. Става дума за липсващия чифт обувки за ски на капитан Тревелаян.

— Изглежда много странно — каза младата жена.

— Съпругът ви е сигурен, нали?

— Да. Капитанът носеше тези обувки почти през цялата зима. Голям номер бяха и той носеше отдолу по няколко чифта чорапи.

Емили кимна.

— Дали случайно не са занесени на поправка или нещо от този род?

— Не, не е възможно Евънс да не знае — каза жена му наперено.

— Разбира се.

— Необикновена история — продължи мисис Евънс. — Ала мисля, че няма нищо общо с убийството. А вие, мис?

— Малко вероятно — съгласи се Емили.

— Откриха ли нещо ново? — попита домакинята, явно жадна за новини.

— Да, едно-две неща, но нищо съществено.

— Като видях оня инспектор от Ексетър днес тук, си помислих, че сигурно са открили.

— Инспектор Наракот?

— Същият, мис.

— С моя влак ли дойде той?

— Не, дойде с кола. Първо отиде до „Трите корони“ и поиска багажа на младия джентълмен.

— На кой млад джентълмен?

— С когото ходите вие, мис. Емили се опули.

— Помолили са за това Том — продължи жената. — Минах оттам после и той ми разказа. Всичко вижда този Том. Спомни си, че върху багажа на младия джентълмен е имало два етикета, единият за Ексетър, другият за Ексхамптън.

Емили се усмихна при мисълта, че престъплението е извършено от Чарлс, за да осигури сензационна статия за вестника. Човек би могъл да напише разказ на ужасите на тази тема. Но ѝ харесваше прецизността, с която инспектор Наракот проверяваше всеки детайл, колкото и несъществен да изглеждаше той. Сигурно е тръгнал от Ексетър веднага след техния разговор. Бързата кола винаги би изпреварила влака.

— Къде отиде инспекторът после? — попита тя.

— В Ситафорд, мис. Том го чул да казва така на шофьора.

— В дома Ситафорд?

Известно ѝ беше, че Брайън Пиърсън все още е на гости у семейство Уилет.

— Не, мис. При мистър Дюк.

Отново Дюк. Емили се раздражни и едновременно се почувства безпомощна. Непрекъснато този Дюк. Явно всички останали го смятаха за най-обикновен симпатичен човек.

„Трябва да се видя с него — помисли си Емили. — Ще отида направо там, след като се прибера в Ситафорд.“

Тя благодари на мисис Евънс, после отиде при мистър Къркуд, за да вземе ключа, и сега стоеше в коридора на Хейзълмур, без да е наясно какво очакваше да види в къщата.

Изкачи се по стълбите бавно и влезе в първата стая на горния етаж. Личеше, че това е спалнята на капитана. Както беше казал мистър Къркуд, всички лични вещи бяха изнесени. Одејалата бяха прилежно сгънати, чекмеджетата на скрина бяха празни, шкафът за обувки също.

Емили въздъхна и слезе долу. Ето я гостната, където беше лежал мъртвецът, а снегът беше влизал през отворения прозорец.

Опита се да си представи сцената. Чия ръка беше поразила капитан Тревелян и защо? Точно в пет и двајсет и пет ли е бил убит, както всички мислеха, или Джим наистина не е бил на себе си и сега лъже? Дали, след като не е получил отговор при позвъняването, е заобиколил къщата и погледнал през този прозорец, видял е мъртвото тяло на чичо си и после е побягнал ужасен? Ако само можеше да разбере. Мистър Дакърс твърдеше, че Джим държи на версията си. Да, но може и да го е дострашало. Никак не беше сигурна.

Дали е имало някой друг в къщата, някой, който е чул разправията и се е възползвал от случая?

Ако наистина е било така, каква беше връзката с обувките? Може би е имало някой в спалнята на капитана? Емили мина отново през коридора. Хвърли поглед в трапезарията. Имаше два големи пакета, грижливо увити и със залепени етикети. Бюфетът беше празен. Сребърните съдове бяха прибрани от майор Бърнаби.

Забеляза все пак, че трите нови романа, връчени като награда за решени кръстословици — нещо, което Чарлс беше научил от Евънс и бе предал на нея, — че трите нови романа лежат захвърлени на един стол, явно забравени.

Тя огледа стаята и поклати глава. Тук нямаше нищо. Отново се качи в спалнята.

Трябваше да разбере защо липсват тези обувки! Докато не си изгради някаква задоволителна теория за тяхното изчезване, едва ли можеше да ги забрави. Те бяха станали толкова важни за нея, добиха огромни размери, а всичко около тях беше миниатюрно. Нямаше ли нещо, което да ѝ помогне?

Емили издърпа всички чекмеджета и опипа отзад. В детективските романи на това място винаги имаше по някакво листче от бележник. Но в живота човек не можеше да се надява на такава щастлива случайност. Прокара ръка по шкафа, после по ръба на килима. Провери матрака. Какво очакваше да намери по тези места, не знаеше, но продължи да търси с упоритостта на куче.

Когато се изправи, очите ѝ се спряха на малка купчинка пепел върху решетката на камината — нещо твърде необичайно, като се имаше предвид редът в стаята.

Емили я погледна като граблива птица, която се спуска върху жертвата си. Тя се приближи, с поглед, забоден в пепелта. Без някаква реална причина или логична връзка Емили нави ръкавите си и бръкна в открития комин.

След малко тя седеше пред кутия, увита във вестник, и я гледаше с невярващи очи. Разкъса опаковката с един замах отвори кутията и пред нея се оказа липсващият чифт скиорски обувки.

— Но защо са тук? — учуди се Емили. — Защо?

Тя ги загледа. Обърна ги обратно. Огледа ги отвътре ѝ отвън и все същият въпрос нахлуваше в главата ѝ. Защо?

Да кажем, че този някой е свалил обувките от краката на капитана и ги е скрил на това място. Защо го е направил?

— Ох! — извика отчаяно Емили. — Ще полудея!

Тя внимателно остави обувките в средата на стаята, издърпа един стол и седна срещу тях. Зае се внимателно да премисля всичко от самото начало, като се стремеше да оглежда и най-дребния детайл. Прецени до един участниците в драмата, а и извън нея.

Изведнъж в главата ѝ се оформи странна идея — идея, подсказана от обувките за ски, застинали неми на пода.

— Но, ако е така — мърмореше Емили, — ако е така...

Тя взе обувките и бързо слезе долу. Отвори вратата на трапезарията и отиде до шкафа в ъгъла. Ето тук се намираще пъстрата сбирка на капитан Тревелан от спортни принадлежности, всички неща, които той пазеше далеч от наемателките си. Ските, веслата, слонският крак, бивниците, въдиците — всичко, чакащо господата Йънг и Пийбоди, които щяха да го опаковат грижливо за съхранение.

Емили се наведе, като държеше обувките в ръка.

След две минути се изправи. Лицето ѝ беше пламнало, тя не можеше да повярва.

— Ето какво било — каза Емили. — Това било.

Седна на един стол. Ала все още оставаха някои подробности, които не разбираше.

След няколко минути се изправи отново. Заговори на глас.

— Зная кой е убил капитан Тревелан — каза тя. — Но не знам мотива. Все още не мога да разбера. Но не трябва да губя време.

Тя бързо излезе от къщата. За няколко минути намери кола, която да я закара в Ситафорд. Даде адреса на мистър Дюк. Когато стигнаха, Емили бързо плати и изтича по пътеката пред къщата.

Вдигна чукчето на вратата и силно заудря. След момент едър човек с невъзмутимо лице ѝ отвори. За пръв път Емили заставаше лице в лице с мистър Дюк.

— Мистър Дюк? — попита тя.

— Да?

— Аз съм мис Трефъсис. Може ли да вляза?

Моментно колебание. После той се отмести, за да я пусне. Влязоха в гостната.

— Искам да видя инспектор Наракот — каза Емили. — Тук ли е?

Отново колеблива пауза. Мистър Дюк не знаеше какво да отговори. Накрая явно взе решение. Усмихна се широко.

— Мистър Наракот е тук — каза той. — За какво искате да го видите?

Емили вдигна кутията, която носеше, и я разопакова. Извади отвътре чифта скиорски обувки и го постави на масата.

— Искам да го видя във връзка с тези обувки — рече тя.

ПОВТОРНИЯТ СЕАНС

— Хей, хей, хей! — извика Рони Гарфийлд.

Мистър Райкрофт, който бавно се изкачваше по стръмната алея пред пощата, спря, за да го изчака.

— Къде сте били, а? — попита Рони. — При старата майка Хибърт?

— Не — отвърна мистър Райкрофт. — Бях на кратка разходка до ковачницата. Днес времето е чудесно.

Рони погледна синьото небе.

— Прекрасно е, не може да се сравнява с миналата седмица. Между другото, предполагам, че отивате при семейство Уилет.

— Ще се отбия, а вие?

— Да. Нашето весело местенце в Ситафорд — семейство Уилет. Мотото им е никога да не падат духом. Леля ми казва, че е признак на безсърдечност да канят всички на чай и да организират веселби толкова скоро след погребението, но това са глупости. Говори ги само защото е ядосана на Перуанския император.

— Перуанския император?

— Една от котките й. Оказа се, че императорът е императрица, и леля Каролайн е силно подразнена от това. Тъй че, за да се разтовари, започна да одумва Уилет. Защо пък да не канят хората на чай? Тревелян не им е бил роднина или нещо подобно.

— Така е — каза мистър Райкрофт, като извърна глава, за да проследи полета на една птица, която му се стори от рядък вид. — Колко неприятно — отбеляза той. — Не съм си взел очилата.

— Хм, я кажете, смятате ли, че мисис Уилет се е познавала с капитан Тревелян по-отблизо, отколкото твърди?

— Защо ме питате?

— Защото тя се промени. Виждали ли сте някога такава нещо? За последната седмица се е състарила с двайсет години. Сигурно ви е направило впечатление.

— Да — съгласи се мистър Райкрофт. — Наистина.

— Ето, виждате ли. Смъртта на Тревелиян се оказа за нея ужасен шок. Странно, може би тя е жената, която той е напуснал на младини и сега не е могъл да познае.

— Не ми се вярва, мистър Гарфийлд.

— Драмата би добила твърде сериозни очертания. И все пак странни работи стават. Прочетох някои смайващи неща в „Дейли Уайър“, на които никога не бих повярвал, ако не бяха написани в такъв вестник.

— Трябва ли да вярвате на всичко, писано по този случай? — попита кисело мистър Райкрофт.

— Имате зъб на Ендърби, нали?

— Мразя хората, които си врат носа в чужди работи.

— Прав сте, но тези неща явно го интересуват — настоя Рони. — Просто такава му е работата. Вижда се, че почти е опитомил стария Бърнаби. Странно, майорът едва ме изтърпява. Действам му като червения плащ на бика.

Мистър Райкрофт мълчеше.

— Бога ми — каза Рони, загледан в небето. — Знаете ли, че е петък? Преди седмица по това време отивахме на гости у Уилет точно както сега. Но днес времето е различно.

— Преди седмица. Сякаш е минала цяла вечност.

— Колкото година, нали? Здравей, Абдул.

Минаваха покрай портата на капитан Уайът, на която се бе облегал меланхоличният индус.

— Добър ден, Абдул — поздрави го мистър Райкрофт. — Как е господарят ти?

Индусът поклати глава.

— Господар зле днес, сахиб. Не вижда никого. Не вижда никого от дълго време.

— Това момченце може да убие Уайът и никой няма да разбере — предположи Рони, като отминаха. — Седмици наред ще си клати главата и ще разправя, че господарят му не се вижда с никого, и всеки ще го приеме за нормално.

Мистър Райкрофт потвърди, че е възможно.

— Но все пак остава проблемът с тялото — посочи той.

— Да, това винаги е гадно, нали? Човешкото тяло, толкова неудобно нещо.

Минаха покрай къщата на майор Бърнаби, който се мотаеше из градината, гледайки строго изникналите навред бурени.

— Добър ден, майоре — каза мистър Райкрофт. — Ще дойдете ли в Ситафорд с нас?

Майорът потърка нос.

— Получих бележка, с която ме канят. Но нещо не ми се ходи. Нали разбирате.

Мистър Райкрофт сведе глава в знак, че разбира.

— Въпреки това бих искал да дойдете. Имам причина.

— Причина. Каква причина?

Мистър Райкрофт се поколеба. Ясно беше, че присъствието на Рони Гарфийлд му налага задръжки. Но Рони, не съзнавайки този факт, стоеше отстрани, изпълнен с любопитство.

— Бих искал да направя експеримент — каза Райкрофт бавно.

— Какъв по-точно? — попита Бърнаби и отново разколеба окултиста.

— По-добре да не ви казвам отсега. Но ако дойдете, искам да ми съдействате във всичко.

Любопитството на майора нарасна.

— Добре — каза той. — Ще дойда. Може да разчитате на мен. Къде ми е шапката?

Той се присъедини към тях след минута и тримата се насочиха към портите на дома Ситафорд.

— Чувам, че очаквате компания, Райкрофт — каза Бърнаби.

Раздразнение пробягна по лицето на стария човек.

— Кой ви го каза?

— Онази с говорното разстройство, мисис Къртис. Чиста е, честна е, но езикът ѝ не спира и не я е грижа дали слушаш щуротиите ѝ, или не.

— Съвсем вярно — потвърди мистър Райкрофт. — Очаквам моята племенница, мисис Деринг, и съпругът ѝ да пристигнат утре.

Междувременно бяха стигнали до входната врата и като позвъниха, им отвори Брайън Пиърсън.

Докато си сваляха палтата в антрето, мистър Райкрофт огледа високия широкоплещест младеж.

„Екземпляр от много добра порода — помисли си той, — много добра. Силен характер. Интересен ъгъл на долната челюст. При известни обстоятелства би могъл да стане досаден. От типа, който бих нарекъл «опасен млад човек».“

Странно усещане за нереалност обзе майор Бърнаби, когато влезе в гостната и мисис Уилет стана да го поздрави.

— Чудесно е, че се появявате.

Същите думи като миналата седмица. Същият пламтящ огън в камината. Стори му се, че и дрехите им са същите, но не беше сигурен.

Човек сякаш изпаднаше в безтегловност. Все едно, че беше една седмица по-рано, все едно, че Джо Тревелян не беше мъртъв, все едно, че нищо не се беше случило. Не, не бе вярно. Мисис Уилет се бе променила. Развалина — ето най-подходящия израз, за да я опишеш. Не беше вече решителната, преуспяла жена, а просто едно нервно, смазано същество, полагащо неимоверни усилия да изглежда както обикновено.

„Да ме обесят, ако разбирам с какво смъртта на Джо я е съсипала така“ — помисли си той.

За стотен път усети, че има нещо дяволски странно в държането на тези хора.

Както обикновено той установи, че е прекалено мълчалив и същевременно някой му говори.

— Боя се, че е последното ни събиране — каза мисис Уилет.

— Какво? — Рони Гарфийлд стреснато вдигна очи.

— Да. — Мисис Уилет поклати глава със замечтана усмивка. — Ние не можем да си позволим да прекараме остатъка от зимата в Ситафорд. На мен лично ми харесва много, обичам снега, планините, дивата пустош. Но домашните проблеми — ето кое ме потиска.

— Предполагам, че ще си наемете шофьор и някой, който да се оправя с домакинството — каза майор Бърнаби.

Тръпки полазиха мисис Уилет.

— О, не, принудена съм своевременно да се откажа от тази идея.

— Боже, Боже — въздъхна мистър Райкрофт, — това е голям удар за всички ни. Много тъжно. Ако вие си заминете, ние ще потънем в предишната скука. Кога заминавате впрочем?

— В понеделник, предполагам — каза мисис Уилет. — Бих се махнала още утре. Много е неудобен животът без прислуга. Разбира

се, трябва да уредя нещата с мистър Къркуд, защото наемният договор беше за четири месеца.

— В Лондон ли отивате? — полюбопитства мистър Райкрофт.

— Да, като начало. След това може би ще мръднем към Ривиерата.

— За нас ще бъде голяма загуба — поклони се галантно мистър Райкрофт.

Мисис Уилет зарея поглед.

— Много мило от ваша страна. Е, ще прием ли чай?

Чаят беше вече сервиран. Мисис Уилет го наля в чашите. Рони и Брайън ги раздадоха на останалите. Странно смущение обхвана всички.

— А вие? — Бърнаби рязко се обърна към Брайън Пиърсън. — И вие ли ще заминете?

— Да, в Лондон. Разбира се, няма да напускам страната, докато не приключи тази работа.

— Тази работа?

— Докато не снемат това смешно обвинение от брат ми.

Отговорът беше предизвикателен, така че парира по-нататъшни въпроси. Майор Бърнаби успокои положението.

— Никога не съм вярвал, че той го е направил. Нито за миг.

— *Никой* от нас не го вярва — каза Вайолет, като погледна с благодарност майора.

Последвалата тишина беше нарушена от звънеца.

— Това е мистър Дюк — каза мисис Уилет. — Брайън, отворете му.

Младият Пиърсън отиде до прозореца.

— Не е Дюк — каза той. — Онзи проклет журналист.

— О, Господи! — възкликна мисис Уилет. — Е, няма значение, ще трябва да го поканим.

Брайън кимна и след минута се появи с Чарлс Ендърби.

Ендърби влезе с обичайното си ведро настроение, явно без да се досеща, че е нежелан.

— Здравейте, мисис Уилет, как сте? Реших да се отбия да видя какво става. Питам се къде ли се е дянал цял Ситафорд, и сега разбирам.

— Заповядайте на чай, мистър Ендърби.

— Много мило. Ще дойда. Виждам, че Емили я няма сред вас. Предполагам, че е при леля ви, мистър Гарфийлд.

— Не зная за такова нещо — каза Рони. — Мислех, че е още в Ексхамптън.

— О, не, върнала се е. Една малка птичка ми каза. Птичката мисис Къртис. Видяла я да пристига в кола и колата се върнала празна. Не е на номер пети, не е в Ситафорд. Мистерия — къде е тогава? Вързала е мис Пърсихаус и сигурно сърба чай с онзи сваляч-убиец капитан Уайът.

— Може да се е качила на хълма да гледа залеза — предположи мистър Райкрофт.

— Не мисля — отвърна Бърнаби. — Щях да я видя да минава. Бях в градината.

— Е, не е толкова важно — продължи Ендърби весело. — Тоест не вярвам да е отвлечена, убита или нещо подобно.

— Това е много жалко за вестника, нали? — изръмжа Брайън.

— Не бих пожертвал Емили дори за вестника — промълви Чарлс замислено. — Тя е неповторима.

— Колко вълнуващо! — възхити се мистър Райкрофт. — Колко очарователно! Вие сте... хм... сътрудници, нали?

— Свършихте ли? — попита мисис Уилет. — Да поиграем малко бридж.

— Хм, един момент — каза мистър Райкрофт.

Той си прочисти гърлото. Погледите се насочиха към него.

— Както знаете, мисис Уилет, доста се интересувам от психическите феномени. Точно преди седмица в същото това помещение преживяхме нещо наистина неповторимо.

Вайолет издаде слаб звук. Той се обърна към нея.

— Зная, скъпа мис Уилет, зная. Това ви разстройва и то е напълно обяснимо. Не го отричам. Сега полицията издирва убиеца на капитан Тревелян. Извършиха арест. Но някои от нас, поне в тази стая, не вярват, че мистър Джеймс Пиърсън е виновният. Предлагам следното: да повторим сеанса от миналия петък, но този път да се отнесем към въпроса по различен начин.

— Не! — извика Вайолет.

— Хм, да, мисля, че работата става много дебела — рече Рони. — Аз също няма да участвам.

Мистър Райкрофт не му обърна внимание.

— Мисис Уилет, какво ще кажете?

Тя се поколеба.

— Честно, мистър Райкрофт, идеята не ми харесва. Изобщо. Случилото се миналата седмица ми се отрази кошмарно. И дълго няма да го забравя.

— Накъде точно биете? — намеси се Чарлс с любопитство. — Предлагате духовете да ни кажат името на убиеца на капитан Тревелян? Много отдалече искате да ви отговорят.

— Миналата седмица също отговориха отдалече и предупредиха, че капитан Тревелян е мъртъв.

— Така е — потвърди Ендърби. — Ала вашата идея сега може да има последствия, за които не сте помислили.

— Например?

— Да кажем, че се спомене някакво име. Ще бъдете ли сигурен, че някой тук умишлено не...

Той направи пауза и Рони Гарфийлд му помогна:

— Бута масата. Това иска да каже. Ами да, да предположим, че някой я бута.

— Това е сериозен експеримент, господине — отвърна му топло мистър Райкрофт. — Никой няма да направи подобно нещо.

— Не знам — изрази съмнение Рони. — За себе си гарантирам, кълна се. Но ако всички се обърнат срещу мен и кажат, че съм аз? Адски неудобно би било.

— Мисис Уилет, аз съм сериозен — увери я старият джентълмен, пренебрегвайки Рони. — Умолявам ви, нека направим експеримента.

Тя махна с ръка.

— Не ми харесва. Наистина. Аз... — Огледа се наоколо, сякаш искаше да избере откъде да избяга. — Майор Бърнаби? Вие бяхте приятел на капитан Тревелян. Какво ще кажете?

Очите на майора срещнаха погледа на Райкрофт. За такова съдействие явно го бе помолил последният.

— Защо не? — глухо рече Бърнаби. Това беше решителният глас.

Рони отиде до съседната стая и донесе малката маса, която използваша преди. Постави я в средата на стаята и подреди столовете около нея. Никой не продума. Привържениците на експеримента явно не бяха мнозинство.

— Да, сега е правилно — каза мистър Райкрофт. — Сеансът от миналата седмица би трябвало да се повтори при абсолютно същите условия.

— Не абсолютно същите — възрази мисис Уилет. — Мистър Дюк липсва.

— Вярно — каза Райкрофт. — Жалко, че го няма. Наистина жалко. Можем да смятаме, че мистър Пиърсън го замества.

— Не участвай в това, Брайън, моля те, недей! — извика Вайолет.

— Какво значение има? И без това е една голяма глупост.

— Не бива да се подхожда с такава настройка — строго каза мистър Райкрофт.

Брайън Пиърсън мълчаливо зае мястото си до Вайолет.

— Мистър Ендърби? — започна мистър Райкрофт, но Чарлс го прекъсна:

— И миналия път не участвах, и сега няма да го направя. Аз съм журналист и вие не ми вярвате. Ще седя настрана и ще записвам какво става. Добре ли е така?

Предложението се прие и останалите шестима заеха местата си около масата. Чарлс угаси лампите и седна пред камината.

— Един момент. Колко е часът? — Погледна часовника си на светлината на огъня. — Странно — добави той.

— Кое е странно?

— Часът е точно пет и двайсет и пет.

Вайолет извика глухо.

Мистър Райкрофт се обади строго:

— Тишина.

Минутите минаваха. Атмосферата беше много различна от тази преди седмица. Не се чуваше сподавен смях, шеговит шепот — единствено тишина, която накрая бе нарушена от слабо потракване на масата.

Гласът на мистър Райкрофт се извиси:

— Има ли някой там?

Този път нямаше потракване, а оглушително тропане.

Вайолет изпищя и мисис Уилет я последва.

Брайън Пиърсън се обади:

— Няма нищо. Чука се на вратата. Ще отида да отворя.

Излезе от стаята. Все още никой не продумваше.

Изведнъж вратата се отвори и някой запали лампите.

Там стоеше инспектор Наракот. Зад него бяха Емили Трефъсис и мистър Дюк.

Наракот направи крачка напред и заговори:

— Джон Бърнаби, обвинявам ви в убийството на Джоузеф Тревелиан, извършено на четиринайсети февруари, петък, и ви предупреждавам, че всичко, което кажете, ще бъде записано и може да се използва срещу вас.

ЕМИЛИ ОБЯСНЯВА

Всички бяха твърде изненадани, за да кажат нещо. Наредиха се около Емили и чакаха тя да започне.

Инспектор Наракот беше извел арестанта от стаята. Чарлс Ендърби се окопоти пръв.

— За Бога, изплюй камъчето, Емили — подкани я той. — Искам да телеграфирам. Всяка минута е ценна.

— Майор Бърнаби е убил капитан Тревелян.

— Да, видях, че инспектор Наракот го арестува. Все пак, предполагам, че Наракот още не е изкукал. Как може Бърнаби да убие капитан Тревелян? Искам да кажа, това не е ли извън човешките възможности? Ако Тревелян е бил убит в пет и двайсет и пет...

— Не. Бил е убит около шест без петнайсет.

— Добре, но дори тогава...

— Знам. Никога няма да се сетиш, освен ако не помислиш. Ски. Това е обяснението — ски.

— Ски? — в хор се обадиха всички.

Емили кимна.

— Да. Той съвсем съзнателно ви е подтикнал към викането на духове. Не е било случайност, както мислехме, Чарлс. Това беше втората възможност, която не взехме предвид. Замислил го е предварително. Разбрал е, че ще вали сняг. Така всички следи щели да се заличат. Той е създал впечатлението, че капитан Тревелян е мъртъв — и всички сте се хванали на въдицата! Тогава се е престорил на много разстроен и е настоял да тръгне за Ексхамптън.

Отишъл до къщата си и взел ските от малката пристройка в градината, където съхранявал и много други неща. След това се спуснал към Ексхамптън. Той е добър скиор. Целият път дотам е по нанадолнице, така че стигнал за около десет минути. Едно чудесно ски спускане.

Доближил се до прозореца и почукал. Капитан Тревелян го поканил да влезе, без да подозира нищо. Когато капитанът се обърнал гърбом, той използвал удобния случай, вдигнал онази торбичка с пясък и... го убил. Уф! Прилошава ми, като си помисля.

Тя потрепери.

— Всичко е било много лесно. Разполагал е с достатъчно време. Почистил ските и ги прибрал в шкафа в трапезарията между спортните вещи на капитана. Тогава, предполагам, е разбил прозореца, издърпал е чекмеджетата и разпилял съдържанието им — за да имитира взлом.

След това, някъде около осем часа, излязъл на пътя и по-нататък завил към Екхамптън, като там създал впечатлението, че е извървял цялото разстояние от Ситафорд пеша. Охкал, пъшкал. Ако никой не се досети за ските, той би бил в пълна безопасност. Докторът потвърждава, че капитанът е мъртъв от поне два часа. И както казах, ако никой не се беше сетил за ските, майор Бърнаби би имал перфектно алиби.

— Но те бяха приятели — Тревелян и Бърнаби — намеси се мистър Райкрофт. — Стари приятели. Открай време. Звучи невероятно.

— Знам — каза Емили. — Така мислех и аз. Не виждах мотива. Мислих, мислих и накрая отидох при инспектор Наракот и мистър Дюк.

Тя замълча и погледна безстрастния мистър Дюк.

— Да им кажа ли? — попита тя.

Мистър Дюк се усмихна.

— Както желаете, мис Трефъсис.

— Може би вие предпочитате да не го правя засега. Отидох при тях и работата се изясни. Чарлс, помниш ли, ти ми каза, че Евънс е споменал за навика на капитан Тревелян да изпраща отговори на разни загадки? Сметнал е, че като адрес Ситафорд прекалено бие на очи. По същия начин е постъпил и при случая с футболната игра, за която лично ти даде пет хиляди фунта на майор Бърнаби. В действителност отговорът е бил на капитан Тревелян, който го изпратил под чуждо име — на Бърнаби. Къща номер едно в Ситафорд звучало според него много по-добре. Дотук е ясно, нали? В петък сутринта майорът получил известие, че е спечелил пет хиляди фунта. Между другото, тогава трябваше да се замислим. Казал ти е, че изобщо не е идвала поща в петък поради лошото време. Лъжа. Петък е бил последният

ден, в който пощата все пак е дошла. Докъде бях стигнала? А, да. Майор Бърнаби получава така жадуваното писмо. Изпитвал е силна нужда от петте хиляди. Купувал е скапани акции и е губел много пари.

Идеята сигурно го е осенила внезапно. Така си мисля. Може би когато е разбрал, че ще вали сняг същата вечер. *Ако Тревелян умре* — той би запазил парите за себе си и никой не би узнал.

— Смайващо — измърмори мистър Райкрофт. — Свръхстранно. Никога не бих помислил... Но, мила моя, как разгадахте всичко? Какво ви насочи по верния път?

Емили разказа за писмото на мисис Белинг и как е намерила обувките за ски в комина.

— Гледах ги дълго и накрая просто си казах: та това са скиорски обувки. Тогава се сетих за ските. Изтичах в трапезарията и, естествено, в шкафа намерих два чифта ски. Едните бяха по-дълги. И обувките паснаха на дългия чифт, *а не на другите*. Късите ски явно бяха чужди.

— Трябвало е да ги скрие на по-подходящо място — каза мистър Райкрофт с престорено неодобрение.

— Не, не — възпротиви се Емили. — Къде другаде би могъл да ги скрие? Мястото наистина е много подходящо. След ден-два всичките спортни принадлежности са щели да бъдат прибрани на съхранение, а междувреме едва ли някой би се зачудил защо капитан Тревелян има два чифта ски.

— Защо ли е скрил обувките?

— Предполагам — отвърна Емили, — че го е било страх полицията да не разбере това, което разбрах аз. Тези обувки биха насочили мислите към ски. И така, той ги е напъхал в комина. И, разбира се, това е била основната му грешка, защото Евънс е забелязал липсата им и слухът за това стигна до мен.

— Нарочно ли се е опитал да прехвърли престъплението на Джим? — ядосано попита Брайън Пиърсън.

— О, не. Просто такъв е идиотският късмет на Джим. Миличкият.

— За него всичко ще бъде наред. Вече няма защо да се притесняваш. Свърши ли, Емили? Ако е така, трябва да тичам до пощата. Ще ме извините, нали?

Той изхвърча от стаята.

— Живият телеграф — каза Емили.

Мистър Дюк се обади глухо:

— По-скоро вие се проявихте като жив телеграф, мис Трефъсис.

— Да, наистина! — възкликна Рони с възхищение.

— О, Господи! — въздъхна Емили и седна на близкия стол.

— Това, от което имате нужда, е един „Пик-ми-ъп“ — подхвърли Рони. — Коктейлче.

Емили поклати глава.

— Малко бренди? — предложи мистър Райкрофт.

— Чаша чай? — Въображението на Вайолет надскочи това на останалите.

— Бих искала малко пудра — изрече с копнеж Емили. — Забравих си пудриерата в колата. Сигурно цялата лъщя от вълнение.

Вайолет я заведе на горния етаж, за да ѝ услужи с пудра.

— Така е по-добре — каза Емили, като потупа носа си. — Е, сега се чувствам отлично. Имаш ли малко червило? Възвръщам си човешкия образ.

— Бяхте чудесна — възхити се Вайолет. — Толкова храбра!

— Не съвсем — каза Емили. — Всъщност вътрешно треперех като желе, едвам стоях на краката си.

— Зная — отвърна Вайолет. — И с мен беше така. Последните дни се печех на огън заради историята с Брайън. Не беше възможно да го обесят заради убийството на капитан Тревелън, разбира се, но ако кажеше къде е бил по това време, веднага щяха да го заподозрат в организирането на бягството на татко.

— Нищо не разбирам — каза Емили.

— Татко е престъпникът, който избяга. Затова ние дойдохме тук. Мама и аз. Горкият татко, винаги е бил странен. От време на време го хващат дяволите и върши ужасни неща. Срегнахме Брайън на кораба от Австралия и ние двамата... аз и той...

— Разбирам напълно — притече се на помощ Емили.

— Разказах му всичко и съставихме план. Брайън беше чудесен. За щастие имахме много пари. Ужасно е трудно да се избяга от Принстаун, но Брайън измисли начина. Беше истинско чудо. Татко трябваше да избяга и да се скрие в пещерата на Пикси, като по-късно той и Брайън щяха да станат новите ни слуги. Разбирате, че всяко подозрение би отпаднало при положение, че сме пристигнали отдавна. Брайън ни предложи това място и плащаше наема за къщата.

— Толкова съжалявам — каза Емили, — че всичко се провали.

— Това напълно довърши мама — продължи Вайолет. — Но Брайън е чудесен. Не всеки би се оженил за дъщерята на осъден. Но не мисля, че за всичко е виновен татко. Преди петнайсет години получи силен ритник от кон и оттогава започнаха тези странности. Брайън казва, че при по-добър адвокат е щял да се отърве. Но да не говорим повече за мен.

— Нищо ли не може да се направи?

Вайолет поклати глава.

— Много е болен — ужасният студ, нали знаете. Бил е дълго време на открито. Има пневмония. Мисля си дори, че ако умре, би било по-добре за него. Ужасно звучи, но разбирате какво искам да кажа.

— Бедната Вайолет! — прошепна Емили. — Какъв срам!

Момичето поклати глава.

— Аз имам Брайън. А вие имате...

И замълча смутено.

— Дааа — замислено каза Емили. — Именно.

ЩАСТЛИВЕЦЪТ

Десет минути по-късно Емили бързаше надолу по алеята.

Капитан Уайът, който стоеше облегат на своята портичка, се опита да я спре.

— Здравейте. Каква е тази история, която чувам?

— Всичко е истина — изрече Емили, без да забавя ход.

— Но почакайте малко. Влезте да изпием по чаша вино или чай. Има много време. Не е необходимо да бързате. Това е най-лошата черта на цивилизованите.

— Ужасни сме ние, цивилизованите, знам — потвърди Емили и продължи пътя си.

Веднага нахлу при мис Пърсихаус и без въведения започна разказа си. Лелята на Рони я прекъсваше тук-там с възклицания като „Боже мили“, „нима“ или пък „е, това е направо невероятно“.

Когато Емили привърши разказа си, мис Пърсихаус се надигна на лакът и поклати назидателно показалец.

— Какво ви казвах? — попита тя. — Бърнаби е един завистлив човек. Приятели наистина! Но през тези двайсет години Тревелян с всичко се справяше по-добре от Бърнаби. Караше по-добре ски, катереше се по-добре, стреляше по-добре и решаваше кръстословици по-добре. Бърнаби си беше мижитурка и това го дразнеше. Тревелян беше богат, а той — беден. Отдавна е така. Безспорно, трудно е да харесваш човек, който се оправя по-добре от тебе в живота. Бърнаби си е тесногръд по природа. Ужасно се нервираше.

— Предполагам, че сте права — съгласи се Емили. — Е, дойдох само да ви разкажа. Нечестно беше да стоите настрана и да тънете в неведение. Между другото, знаехте ли, че племенникът ви се познава с леля ми Дженифър? Пиха чай заедно в кафене „Делър“.

— Тя може да му бъде баба — възмути се мис Пърсихаус. — Значи това е бил „човекът“, с когото трябваше да се види в Ексетър.

Доколкото го познавам, искал ѝ е пари на заем. Ще трябва да поговоря с него.

— Забранявам ви да се заяждате с когото и да било в такъв щастлив ден — каза Емили. — Довиждане. Трябва да тичам. Имам още много работа.

— Какво толкова имате да вършите, млада госпожице? Смятам, че свършихте достатъчно.

— Не съвсем. Трябва да отида до застрахователната компания в Лондон, за която работеше Джим, и да ги убедя да не го съдят за машинациите, които е правил с техни средства.

— Хм! — изсумтя мис Пърсихаус.

— Не се тревожете — успокой я Емили. — Джим няма да прави повече така. Мисля, че получи заслужен урок.

— Сигурно. А вие вярвате ли, че ще успеете да ги убедите?

— Да — твърдо отсече Емили.

— Е, да речем, че успеете. А после?

— После... — продължи Емили — мога да приема, че съм приключила. Ще съм направила за Джим всичко, което е по силите ми.

— А след това?

— Какво имате предвид?

— След това какво... или, нека се изразя по-ясно, кой от двамата ще бъде?

— О! — изненада се Емили.

— Точно така. Това искам да знам. Кой от двамата ще бъде нещастникът?

Емили се засмя. Наведе се напред и целуна старата дама.

— Не се преструвайте на наивна — каза тя. — Много добре знаете кой от двамата.

Мис Пърсихаус се разсмя.

Емили изтича навън и тръгна към пътната врата. Точно пред нея се натъкна на Чарлс, които се връщаше от пощата.

Той хвана ръцете ѝ.

— Емили, скъпа!

— Чарлс! Не е ли прекрасно?

— Искам да те целуна — каза мистър Ендърби и го направи. — Какво мислиш за това?

— За кое?

— Е, аз просто искам да кажа, че малкия Пиърсън вече го пуснаха от кафеза и подобно на всеки друг би могъл да се погрижи сам за себе си.

— Какво имаш предвид?

— Много добре знаеш, че съм луд по тебе — започна направо мистър Ендърби. — И ти ме харесваш. Пиърсън е просто грешка. Искам да кажа, че ние с теб сме създадени един за друг. Откакто се видяхме за първи път, го знаем. Къде би предпочела, в общината, в църквата или някъде другаде?

— Ако говориш за женитба — каза Емили, — не се заблуждавай.

— Какво... но, виж, аз мисля...

— Не — прекъсна го Емили.

— Но, Емили...

— Ако искаш да знаеш — почти се разсърди Емили, — аз обичам Джим. Пламенно!

Чарлс я загледа онемял.

— Не би могла!

— Мога! И го правя! Правила съм го и винаги ще го правя!

— Ти ме караше да мисля, че...

— Аз казах, че е чудесно, когато има на кого да разчиташ.

— Да, но аз си помислих...

— Не мога да ти помогна в мисленето.

— Ама ти си такава безскрупулна гад, Емили.

— Зная, Чарлс, скъпи, зная. Аз съм всичко, с което ти решиш да ме наречеш. Но както и да е. Мисли за бъдещето си. Получи си твоята сензация. Извънредни новини за „Дейли Уайър“. Ти си истински мъж. А каква трябва да бъде според теб истинската жена? По-ниска от тревата? Истинският мъж не се нуждае от жена, която да виси, закачена за него, като хилав бръшлян. Великият мъж не зависи от жените. За него няма нищо по-приятно, по-удовлетворяващо от кариерата. Ти си силен мъж, Чарлс, мъж, който може и сам...

— Ще спреш ли да дърдориш, Емили? Разби сърцето ми. Не можеш да си представиш колко прекрасна беше, когато влезе в стаята с Наракот. Като триумфираща гръцка богиня.

По алеята се чуха стъпки и след миг се появи мистър Дюк.

— О, ето ви и вас, мистър Дюк — каза Емили. — Чарлс, искам да ти представя бившия главен инспектор Дюк от Скотланд Ярд.

— Моля? — извика Чарлс, досетил се за известното име. — *Самият* инспектор Дюк?

— Да — каза Емили. — Когато се пенсионира, дошъл да живее тук и поради скромността си не е искал да се знае кой е. Сега разбирам защо инспектор Наракот мигаше така, когато го питах какви престъпления е извършил мистър Дюк.

Мистър Дюк се засмя.

Чарлс се обърка за момент. Настъпи кратка борба между влюбения и журналиста. Победи журналистът.

— Щастлив съм да се запозная с вас, инспекторе — каза той. — Чудя се сега дали не бихме могли да ви убедим да напишете кратка статия по случая Тревелиан, да кажем, осемстотин думи.

Емили бързо се отдалечи по алеята и влезе в къщата на мисис Къртис. Отиде до спалнята и извади куфара си. Мисис Къртис я последва.

— Нима си тръгвате, мис?

— Да, за Лондон. При моя избраник. Чака ме много работа.

Мисис Къртис се приближи.

— Кажете, мис, при кого от двамата?

Емили хвърляше дрехи в куфара.

— Този в затвора, естествено. Никога не е имало друг.

— Не правите ли грешка, мис? Смятате ли, че другият струва колкото този?

— О, не — отвърна Емили. — Този тук ще успее. — Тя погледна през прозореца към Чарлс, който беше хванал натясно бившия главен инспектор Дюк. — Той е от младите хора, родени да успеят. Но с другия не знам какво би станало, ако не съм там, за да се грижа за него. Нали виждате докъде можеше да стигне, ако ме нямаше?

— Напълно ви разбирам — съгласи се мисис Къртис.

После се оттегли на долния етаж, където законният ѝ съпруг седеше, загледан в празното пространство.

— Тя е също като пралеля ми Сара-Белинда, толкова прилича на нея — каза мисис Къртис. — Та пралеля ми дошла и се метнала на врата на оня нещастник Джордж Плънкет, долу при „Трите корони“. Всичко беше ипотекирал. А тя за две години изплатила цялата ипотека и имотът процъфтяваше.

— Хм! — Мистър Къртис леко премести лулата си.

— Красиво момче беше Джордж Плънкет — рече замечтано мисис Къртис.

— Хм! — повтори мистър Къртис.

— Но след като се ожениха, той не погледна повече към друга жена.

— Хм! — потрети мистър Къртис.

— Тя не му позволи — продължи мисис Къртис, без да напуска спомените си.

— Хм! — заключи мистър Къртис.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.